

วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Academic Journal of Graduate School Nakhon Ratchasima Rajabhat University

วารสาร
ราชพฤกษ์
Ratchaphruek Journal
Humanities and Social Sciences

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 18 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2563
Vol. 18 No. 3 September - December 2020

ISSN 1905-1344 (Print)
ISSN 2651-1835 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารราชพฤกษ์เป็นวารสารระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งเป็นวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของคณาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในรูปของบทความวิชาการหรือ บทความวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งในและนอกสถาบัน และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ประสพการณ์ ผลงาน ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา กับสถาบันการศึกษาอื่นๆ โดยกำหนดเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ

สำนักงานกองบรรณาธิการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา อาคารเฉลิมพระเกียรติ (อาคาร 9)

340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์/โทรสาร 044-272827 ต่อ 14

บรรณาธิการอำนวยการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติศร เนาวนนท์

อธิการบดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ ทานอก

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันวิสาข์ ไชรัมย์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย

สถาบันพระปกเกล้า

ศาสตราจารย์ ดร. ประสาท สืบคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ศาสตราจารย์ ดร. พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. นาดยา ปิลันธนานนท์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร. เผชญิ กิจระการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ ลือนาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤณา เชิดจิระพงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ดร. แววลี แววมณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

บรรณาธิการผู้ช่วย

รองศาสตราจารย์ ดร. รสริณ พิมลบรรยงก์

ข้าราชการบำนาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร จันทร์เทวนุมาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

บรรณาธิการผู้ช่วยและเลขานุการ

นางสาวศิริภาณี กรมโพธิ์

เจ้าหน้าที่ประจำกองบรรณาธิการ

นางธณกร จินตพละ

นายสรพงษ์ เปรมวิริยานนท์

นางสาวชลดา พันภัย

นางสาวนิตรา น้อยภูธร

นางศรีนวล สิงห์มะเริง

กำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ จำนวนพิมพ์ 300 เล่ม

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความก่อนตีพิมพ์ (Peer review) ภายนอก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาที ร.ต. ดร. อรัญ ชัยกระเดื่อง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กীরติ ธนะไชย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะธิดา ปัญญา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณประภา สุขสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราพร เอราวรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีวัฒน์ อินทรพร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวนพงษ์ ชวนชม	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ อภิบาลศรี	ข้าราชการบำนาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา ศรีศิริ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร สุวรรณละออง	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร. ชไมพร กาญจนกิจสกุล	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร. กนกอร สมปราษฎ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร. จำเริญรัตน์ จิตต์จิระวรย์	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
รองศาสตราจารย์ ดร. จุฑามาศ แหนจอน	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร. วาริรัตน์ แก้วอุไร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร. วาโร เฟ็งสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. ศยามน อินสะอาด	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความก่อนตีพิมพ์ (Peer review) ภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร. ธนิดา ผาติเสนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ ลือนาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพ ผู้รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ ทานอก	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัลย์ ศิริศรีมั่งกร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี ไพบูลย์นุกุลกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนชาติ หล่อนกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ทุกบทความได้รับการตรวจความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความอย่างน้อย 2 ท่าน

วารสารนี้ผ่านการรับรองคุณภาพของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย

(Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) โดยอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2

บทบรรณาธิการ

วารสารราชพฤกษ์ฉบับนี้ เป็นปีที่ 18 ฉบับที่ 3 ซึ่งเป็นเล่มส่งท้ายปี พ.ศ. 2563 เป็นวารสาร ที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการที่ได้จากกระบวนการวิจัย หรือจากการค้นคว้าศึกษาความรู้ใหม่ๆ และนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่ใหม่และทันสมัย ซึ่งในฉบับนี้ประกอบไปด้วยบทความวิชาการจำนวน 3 เรื่อง บทความวิจัย จำนวน 12 เรื่อง

ปัจจุบันการส่งบทความมายังวารสารผ่านระบบ ThaiJo นั้น เราได้พัฒนาเพิ่มเติมในส่วนที่จะช่วยเหลือผู้ประพันธ์บทความเป็นการเบื้องต้น คือ ได้เพิ่มแบบประเมินตนเองในการตรวจสอบรายการนำส่งบทความเพื่อขอรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารราชพฤกษ์ เพื่อให้ผู้ประพันธ์ได้ตรวจสอบความถูกต้องในการส่งบทความเบื้องต้นว่าถูกต้องตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ของวารสาร เพื่อช่วยลดระยะเวลาในการพิจารณาบทความ

กองบรรณาธิการ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์พิจารณาถ้อยแถลงบทความให้กับวารสารราชพฤกษ์ และขอขอบคุณผู้ประพันธ์ทุกท่านที่ให้วารสารราชพฤกษ์ได้เป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ผลงานของท่าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันวิสาข์ ไชรัมย์

บรรณาธิการวารสารราชพฤกษ์

สารบัญ

บทความวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความหมายในชีวิต.....1

จวีรัตน์ นิลจันทิก

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีผลดีมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน.....11

มนัสยา ศรีจินดา

กระบวนการสอนการเขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการ ในบริบทการสอนภาษาอังกฤษ
เป็นภาษาต่างประเทศ.....18

เอษณ ยามาลี

บทความวิจัย

การพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC.....30

กนกวรรณ ไทยประดิษฐ์ และศุภกฤต ทับเที่ยง

รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา.....39

จตุพร บุญระดม, พิกุล ภูมิโคกรักษ์ และศักดิ์ชัย ภูเจริญ

การใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี
เรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1.....46

ชลดา นันทะน้อย และประภาส เฟิงพุ่ม

ผลของการติดตามการให้โปรแกรมสุขศึกษาและการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจในระยะเวลา 1 ปี
ต่อระดับไขมันในเลือด ของผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดที่ 2.....56

ธัญญาวัฒน์ หอมสมบัติ

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.....68

ประธาน ขรรค์เงินการ และไตรรัตน์ สิทธิกุล

สารบัญ

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง.....	79
<i>พระสุเทพ วงศ์ยังประเสริฐ, ประเวศ เวชชะ, สุวดี อุบปินใจ และพูนชัย ยาวีราช</i>	
ภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน กรณีบ้านนาแ่ง ตำบลนาแ่ง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	89
<i>ลัญจกร นิลกาญจน์</i>	
ผลของการสอนด้วยวิธี Storyline ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	102
<i>วรรณิษา เหลียงตระกูลชัย และสรณบดีนทร์ ประสารทรัพย์</i>	
การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก.....	112
<i>วิสมน กฤษกลาง และสิริรัตน์ นาคิน</i>	
การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยม ศึกษาตอนปลาย.....	120
<i>สมฤทัย ทองบุญนุ่ม และน้ำทิพย์ งามอาจวานิชย์</i>	
การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1.....	129
<i>สุภาภดา อยู่สังข์ และไตรรัตน์ สิทธิกุล</i>	
การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	139
<i>สุเมธาวี ชันทอง และน้ำทิพย์ งามอาจวานิชย์</i>	

Contents

Academic Articles

Assessment Tools for Measuring Meaning in Life.....1

Chureerat Nilchantuk

Multimedia Learning Environments for Enhancing Students' Analytical Thinking.....11

Manutchaya Seejinda

Process Writing in the Context of Teaching English as a Foreign Language.....18

Eason Yamalee

Research Articles

The Development of A Computer-Assisted Instruction in English Vocabulary for
TOEIC Test Preparation.....30

Kanokwan Thaipradit and Supakrit Thabthieng

The Network Educational Administration Model of School under Nakhon Ratchasima
Primary Educational Service Area Office.....39

Chattuporn Bunradom, Pikul Bhoomkhokrak and Sakchai Phucharoean

Using Vocabulary Games with Directed Reading Thinking Activity (DR-TA) to Develop
the Literature Learning Achievement in "Khlung Lokaniti" for 7th Grade Students.....46

Chonlada Nuntanoi and Brapaas Pengpoom

Effects of One-Year Follow-up of a Group-Based Type 2 Diabetes Health Education
Program and Motivational Interviewing Intervention on Lipid Profile Among Type
2 Diabetes Patients.....56

Thanyawat Homsombat

Management of Student Development Activities According to the Philosophy of
Sufficiency Economy Under Samut Prakan Educational Service Area Office 1.....68

Pratan Khanjangam and Thairath Sittitool

Contents

Strategic Development and the Effectiveness in Education Management of the Buddhist Scripture School Chinese Sects in the Changing Context.....	79
<i>Phra Suthep Wongyangprasert, Prawet Vechcha, Suwadee Ouppinjai and Phoonchai Yawirach</i>	
Local Knowledge in households and communities management : case study of Ban Na Nge, Nareng sub-district Noppitum district, Nakhon Si Thammarat province.....	89
<i>Lunjakon Nillakan</i>	
Effects of Using Storyline Method on English Reading Comprehension Skills of 12 th Grade Students.....	102
<i>Wannisa Liengtrakulchai and Soranabordin Prasansaph</i>	
A Study of Reading Comprehension Ability and Analytical Thinking Skills of Grade 9 Students through Murdoch Integrated Approach (MIA) with Graphic Organizer.....	112
<i>Wasamon Kritklang and Sirirat Nakin</i>	
Development of Indicators for the Characteristics of Positive Classroom Climate in Upper Secondary School.....	120
<i>Somruethai Thongbunnum and Namthip Ongardwanich</i>	
Teacher's Performance Based on to Professional Standards of Teachers Under the Office of Samut Prakan Provincial Primary Education Area 1.....	129
<i>Sukanda Yoosung and Thairath Sittitool</i>	
Development of Item Specifications for Scientific Competency in Physics for Mathayomsuksa 5 Students.....	139
<i>Sumethawee Khanthong and Namthip Ongardwanich</i>	

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความหมายในชีวิต

Assessment Tools for Measuring Meaning in Life

จุรีรัตน์ นิลจันทิก^{1,*}

Chureerat Nilchantuk^{1,*}

รับบทความ 11 พฤษภาคม 2563 แก้ไข 15 มิถุนายน 2563

ตอบรับ 23 มิถุนายน 2563

Received 11 May 2020 Revised 15 June 2020

Accepted 23 June 2020

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ประเมินความหมายในชีวิต ทั้งนี้ตัวแปรความหมายในชีวิตเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางจิตวิทยาเชิงบวกมากมาย เช่น ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการฟื้นฟูพลัง เป็นต้น ผู้เขียนสืบค้นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการ บนฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดคำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ “Assessment, meaning in life” “Measurement, meaning of life” ผลการศึกษาพบว่า เครื่องมือประเมินความหมายในชีวิตทั้งสิ้น 7 มาตรฐาน มีเพียง 4 มาตรฐาน ที่แปลและเรียบเรียงมาใช้ในคนไทย ได้แก่ มาตรฐานความมุ่งหวังในชีวิต มาตรฐานความตั้งใจในการค้นหาความหมายในชีวิต มาตรฐานความหมายของชีวิตผ่านความทุกข์ และมาตรฐานความหมายในชีวิต โดยมาตรฐานทั้งหมดล้วนได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดจิตบำบัดแบบแสวงหาความหมาย และพัฒนามาบนพื้นฐานของระเบียบวิธีวิจัย และมีการรายงานค่าจิตมิติในระดับที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ หรือพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ: ความหมายในชีวิต, เครื่องมือประเมินความหมายในชีวิต, เครื่องมือประเมินทางจิตวิทยา

¹ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี, 11120

¹ School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, 11120 Thailand

* Corresponding author, e-mail: chureeratn@gmail.com

ABSTRACT

This article aimed to study the assessment tools related to the meaning of life. The meaning of life illustrates how a person lives with the meaningful life, and it is unique. There are correlations between the meaning of life and several positive psychological variables, for instance, adaptability, and resilience. The research articles and academic references in this study have been retrieved from the electronic files which available in Chulalongkorn University Library's database, while the searching keywords paper are 'Assessment, meaning in life' and 'Measurement, meaning of life.' The study illustrates 7 meaning of life assessment tools, however, only 4 have been translated and used in Thailand, namely, *The Purpose in Life-Part A: PIL-Part A*, *The Seeking of Noetic Goals: SONG*, *The Meaning in Suffering Test-Part 1: MIST-Part1*, and *The Meaning in Life Questionnaire: MLQ*. These 4 instruments adopted the perspective of logotherapy and applied research methodology in the development process. These 4 instruments have a proper psychometric property which can be used to assess the meaning of life, and for further development.

Keywords: Meaning in life, Psychology assessment, Measurement

บทนำ

ตัวแปรความหมายในชีวิตเป็นแนวคิดของจิตวิทยา กลุ่มมนุษยนิยม แบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) ซึ่งให้ความสำคัญกับการค้นหาความหมายหรือเป้าหมายในชีวิต เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ ออร์ธูญา ดุยคำกีร์ (2553, น.3) กล่าวถึง ความหมายในชีวิตว่าเป็นเป้าหมายที่บุคคลให้ความสำคัญ ไม่ใช่สิ่งที่กำหนดอย่างตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ และมีความเฉพาะบุคคลการกลับมาค้นหาความหมายในชีวิตเอื้อให้บุคคลมีพลังในการดำเนินชีวิต และใช้ชีวิตได้อย่างสอดคล้องตามจริง เปรียบเสมือนหางเสือ ที่ช่วยให้มีทิศทางในการใช้ชีวิต อันเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะกลุ่มคนที่เผชิญการปรับตัว รู้สึกไร้ทิศทางและขาดหลักยึดให้กับชีวิต

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ความหมายในชีวิตสัมพันธ์กับตัวแปรจิตวิทยาเชิงบวกหลายตัวแปร ทั้งความสามารถในการปรับตัว (Shrira, Shmotkin, Palgi, Soffer, Hamama, Tal-Katz, Ben-Ezra & Benight, 2015, pp. 68-70; Kállay & Miclea, 2007, pp. 159-174) ความสามารถในการฟื้นคืนพลัง (Resilience)(Pan, Wong, Chan & Joubert, 2008, pp. 505-514; Kim, Lee, Yu, Lee, & Puig, 2005, pp. 143-152) จากการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาความ

หมายในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้เพื่อประเมินความหมายในชีวิต เนื่องจากการรับรู้เกี่ยวกับระดับความหมายในชีวิตจะเอื้อให้บุคคลตระหนักถึงการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายของตนเองมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาชีพรักษาการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นักแนะแนว นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือนักสังคมสงเคราะห์ ในการคิดค้นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาความหมายในชีวิตที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลได้ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเครื่องมือประเมินความหมายในชีวิตเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความหมายในชีวิต มิติหรือองค์ประกอบของความหมาย เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ด้านความหมายในชีวิต และการส่งเสริมและพัฒนาความหมายในชีวิตสำหรับผู้ที่สนใจในลำดับต่อไป

นิยามความหมายในชีวิต

Frankl (1963 อ้างถึงใน ออร์ธูญา ดุยคำกีร์, 2553, น. 2) กล่าวว่า ความหมายในชีวิตเป็นการรับรู้ของบุคคลที่ผันแปรไปในแต่ละประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลประสบความหมายในชีวิตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลลงมือกระทำบางสิ่ง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย

Reker (1997, pp. 710) กล่าวว่า ความหมายในชีวิตเป็นการรับรู้การมีชีวิตอยู่ของบุคคลอย่างมีเป้าหมาย ผ่านการตระหนักถึงแนวทางในการดำเนินชีวิต ตระหนักถึงเหตุผลของการดำรงอยู่ ตระหนักถึงอัตลักษณ์แห่งตน และตระหนักถึงการมีจิตสำนึกเพื่อสังคม

Baumeister (1991, pp. 32-46) กล่าวว่า ความหมายในชีวิตเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ 4 ด้าน ได้แก่ ความต้องการมีจุดหมายที่ชัดเจน ความต้องการมีคุณค่า ความต้องการมีความสามารถและความต้องการเห็นคุณค่าของตนเอง

จากนิยามข้างต้นเห็นได้ว่า นิยามและขอบเขตของความหมายในชีวิตโดยทั่วไปเป็นความหมายเชิงปรัชญา นามธรรม เป็นเรื่องของการมีเป้าหมายและการให้คุณค่ากับการดำรงอยู่ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามแต่ละประสบการณ์ที่บุคคลประสบ

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความหมายในชีวิต

แนวคิดความหมายในชีวิต เริ่มต้นจากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวความหมายในชีวิต (Logotherapy) ของ Victor Frankl ที่ใช้การเยียวยาจิตใจผ่านการตระหนักถึงชีวิตด้านจิตวิญญาณ ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เช่น “เพราะเหตุใดฉันถึงเป็นอย่างที่ฉันเป็นอยู่เช่นนี้” “อะไรคือเป้าหมายในชีวิตของฉัน” (Spillers, 2007, pp.191-197) คำถามเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่ขับเคลื่อนการตัดสินใจเลือก การพิชิตข้อต่อการเลือก และการรับผิดชอบต่อชีวิตของตน Frankl (1963 อ้างถึงใน อรรถกวี, 2553, หน้า 15-17) กล่าวว่า “การมีชีวิตของมนุษย์ไม่ได้ดำรงอยู่เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือเพื่อความสุขเท่านั้น แต่เพื่อกระทำสิ่งที่มีความหมายบางอย่างแก่ชีวิตด้วย” แนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานเชิงปรัชญาที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. **อิสรภาพของเจตนารมณ์ (Freedom of will)** หมายถึง การตระหนักถึงอิสรภาพในการคิด การเลือก กำหนดวิถีชีวิต เมื่อบุคคลตระหนักถึงอิสรภาพในการเลือก และตนเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิต ก็จะทำให้เกิดความกล้า และรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจเลือกนั้น และเป็นตัวเองได้อย่าง

อิสระ ตรงข้ามหากการเลือกถูกกำหนดโดยอิทธิพลของสภาพแวดล้อมหรือผู้อื่น จะก่อให้เกิดความวิตกกังวล ความกลัว และความรู้สึกผิด ที่เกิดจากการรับรู้ว่าตนไม่ได้รับผิดชอบตนเอง

2. **เจตนารมณ์สู่ความหมาย (Will to meaning)** หมายถึง แรงจูงใจภายในที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม การตอบสนอง ทำบุคคลให้ค้นพบคุณค่าของตน และกระทำสิ่งเป็นเป้าหมายในชีวิตอย่างมีทิศทางด้วยความมุ่งมั่น เจตนารมณ์สู่ความหมาย ทำให้มนุษย์เป็นอิสระจากการนึกถึงแต่ตนเอง ทำให้มีชีวิตที่เหนือตน กล่าวคือ สามารถยอมเสียสละเพื่อสิ่งที่เป็นความหมายในชีวิต การเสียสละนี้จะเติมเต็มคุณค่าและความหมายในชีวิต ทำให้บุคคลมีแรงผลักดันที่จะก้าวข้ามข้อจำกัดในชีวิต ในทางตรงข้ามหากบุคคลละเลยหรือปฏิเสธเจตนารมณ์สู่ความหมาย บุคคลจะดำเนินชีวิตอย่างไร้ทิศทาง รู้สึกโดดเดี่ยว หรือรู้สึกว่างเปล่า ตัวอย่างปรากฏการณ์ที่แสดงถึงการมีเจตนารมณ์สู่ความหมาย ได้แก่

2.1 ความรัก เป็นสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่ยิ่งใหญ่เหนือตน ได้แก่ คุณค่าที่ดี ความศรัทธาในศาสนา ความรักเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตระหนักถึงศักยภาพของตน ใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย และเชื่อมโยงเป็นส่วนหนึ่งกับผู้อื่น

2.2 มโนธรรมเป็นแรงจูงใจที่กำหนดคุณค่าการดำรงชีวิต การแสดงออกถึงศักยภาพในการคิดวางแผน คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น ทำให้สามารถตัดสินใจในสิ่งที่เห็นว่ามี ความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เผชิญ หากบุคคลเชื่อมั่นในมโนธรรมเป็นสิ่งที่มิอยู่จริงและเปิดใจรับฟังมโนธรรมของตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไข เขาจะค้นพบความหมายในชีวิต

3. **ความหมายในชีวิต (Meaning of life)** หมายถึง สิ่งที่บุคคลรับรู้ว่ามีคุณค่ากับการดำรงอยู่ ทำให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤติในชีวิต ความหมายในชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่เชื่อมโยงบุคคลเข้ากับสิ่งรอบตัว เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และมีความเฉพาะบุคคล ความหมายในชีวิตสามารถค้นพบผ่านการลงมือกระทำบางสิ่งด้วยความมุ่งมั่น มีเป้าหมาย ผ่านการให้คุณค่า 3 ด้าน ดังนี้

3.1 การให้คุณค่าเชิงสร้างสรรค์ (Creative value) เป็นการให้คุณค่าแก่การลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมุ่งมั่น พุ่มเท เพื่อทำสิ่งนั้น ๆ ให้ดีขึ้น เพื่อสร้างสรรค์และถ่ายทอดศักยภาพของตนให้ออกมาเป็นผลงาน เป็นความหมายในชีวิตที่บุคคลได้รับผ่านการลงมือทำสิ่งต่าง ๆ โดยตระหนักถึงหน้าที่ เพื่อให้ชีวิตมีความหมาย มักพบในรูปแบบของการเสียสละทำบางสิ่งเพื่อผู้อื่น

3.2 การให้คุณค่าเชิงประสบการณ์ (Experience value) เป็นการให้คุณค่าแก่ประสบการณ์ สัมพันธภาพกับบุคคล ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การมีความรู้สึกมีส่วนร่วม มีความรู้สึกอ้อมเอมในความรัก ความดี หรือสัจธรรมของชีวิตตระหนักถึงความ เป็นหนึ่งเดียวกับผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ เป็นความหมายที่บุคคลได้รับผ่านการมีส่วนร่วมกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การน้อมรับกับชีวิตที่เป็นอยู่ ตระหนักถึงความเอื้อเพื่อช่วยเหลือ กำลังใจ และตระหนักถึงความสามารถที่มีอย่างลึกซึ้ง

3.3 การให้คุณค่าเชิงทัศนคติ (Attitude value) เป็นการให้คุณค่าทางบวกต่อโชคชะตา หรือข้อจำกัดที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ความตาย แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาที่จำกัดของชีวิต เมื่อตระหนักและยอมรับข้อนี้ได้ จะทำให้บุคคลใช้ชีวิตของตนอย่างเต็มที่ในทุกขณะ คุณค่าดังกล่าวเป็นการแสดงออกด้วยท่าที และทัศนคติต่อข้อจำกัดต่าง ๆ อย่างยืดหยุ่น อดทน ยอมรับ และเชื่อมั่นในคุณค่าของชีวิต เกิดจากการตระหนักถึงอิสรภาพในการเลือกทัศนคติบางอย่างเพื่อยืนหยัดต่อสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การขาดความหมายในชีวิตจะทำให้รู้สึกด้อยค่า ไร้ศักยภาพ สิ้นหวัง โดดเดี่ยวไม่สัมพันธ์กับโลกรอบตัว ผู้ที่ขาดความหมายในชีวิตมักตั้งคำถามเกี่ยวกับความหมายของการมีชีวิตอยู่ มักมองโลกในแง่ลบ และเป็นสาเหตุของการติดสารเสพติด การมีพฤติกรรมรุนแรง และอาจมีความคิดฆ่าตัวตาย สาเหตุของความ รู้สึกไร้ความหมาย เกิดจากการขาดความเชื่อถือในแรงจูงใจภายในว่าอะไรคือสิ่งที่ตนต้องการ ส่งผลให้ตัดสินใจเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โดยไม่ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชีวิต

เครื่องมือประเมินความหมายในชีวิต

ผู้เขียนสืบค้นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการ บนฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยกำหนดคำสำคัญในการสืบค้นได้แก่ "Assessment, meaning in life" "Measurement, meaning of life" และคัดเลือกเฉพาะมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นจากฐานแนวคิดอัตถิภาวนิยมทั้งนี้ เครื่องมือประเมินความหมายในชีวิตที่ใช้กันอย่างแพร่หลายนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดจิตบำบัดแบบแสวงหาความหมาย (Logotherapy) ประกอบด้วย 7 มาตรวัดดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มาตรวัดความมุ่งหวังในชีวิต (Purpose in Life-Part A: PIL-Part A) พัฒนาโดย Crumbaugh and Maholick (1964, pp. 202-204) เพื่อประเมินการรับรู้เป้าหมาย หรือความหมายในชีวิตตามแนวคิดการบำบัดแบบแสวงหาความหมาย จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่า 7 ระดับ คะแนนระหว่าง 20-140 คะแนน โดยใช้ในกลุ่มผู้ป่วยจิตเวช นักบุญ นักศึกษา วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ ผู้ติดสุรา ผู้พิการ และนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

การทดสอบความตรงและความเที่ยงของมาตรวัดได้ทำการทดสอบความตรงโดยนำมาตรวัดไปใช้ในกลุ่มคนปกติ และในกลุ่มผู้ป่วยจิตเวช ค่าเฉลี่ยคะแนนความมุ่งหวังในชีวิตในกลุ่มคนปกติเท่ากับ 112.4 ± 14.1 ในกลุ่มผู้ป่วยจิตเวช เท่ากับ 92.6 ± 21.4 พบว่ามีความตรงเชิงจำแนกเนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มผู้ป่วยจิตเวชกับกลุ่มคนปกติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าระหว่าง .86-.97 ค่าความเที่ยงแบบแบ่งครึ่งมาตรมีค่าระหว่าง .77-.85 (ค่าสหสัมพันธ์แบบสปีयरแมนบราวน์ มีค่า .87 และ .92) ค่าความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำในระยะเวลา 1,6,8 และ 12 สัปดาห์มีค่าเท่ากับ .66-.83

ในประเทศไทย อรัญญา ตัญญ์คัมภีร์ (2544ก, น. 26) แปลและเรียบเรียงมาตรวัด PIL จำนวน 20 ข้อ นำมาใช้ในกลุ่มนักศึกษาไทย จำนวน 1,320 คน รายงานค่าเฉลี่ยคะแนนความมุ่งหวังในชีวิตเท่ากับ 102.8 ± 16.3 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 และในปีเดียวกันได้รายงานค่าเฉลี่ย

คะแนนความมุ่งหวังในชีวิตของเยาวชนไทยที่ติดแอมเฟตามีนเพศชาย จำนวน 370 คน ว่ามีค่าเท่ากับ 92.07 ± 20.14 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบพบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมุ่งหวังในชีวิต ด้านการดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย ด้านทัศนคติต่อชีวิต ด้านความรู้สึกว่าตนไร้ความหมาย และด้านการเลือกกำหนดชีวิตของตนเอง

สำหรับการนำมาตรวจฉบับภาษาไทยมาใช้พบงานวิจัย 3 เรื่อง ได้แก่ 1) งานวิจัยของ จูริรัตน์ นิลจันทน์ (2553) ความหมายในชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์: การศึกษาเชิงคุณภาพแบบที่วิจัยเห็นชอบร่วมกัน เป็นการนำมาตรวจมาใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ เป็นการนำมาตรวจมาใช้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีโดยไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือซ้ำ 2) งานวิจัยของ ณาตกรารณ์ ชยุตสาหกิจ (2557) การสนับสนุนจากครอบครัว ความหมายในชีวิต และสุขภาพในเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติด: การวิจัยแบบผานวิธี มีการนำมาตรวจมาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติด และทดลองใช้กับเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 82 คน เหลือข้อคำถาม 18 ข้อ จาก 20 ข้อ รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .83 และ 3) กนกวรรณ พงสยาภรณ์ (2560) การรับรู้ความหมายในชีวิตและความเครียดของนิสิตปริญญาตรีเป็นการนำมาตรวจ มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1-4 ในคณะครุศาสตร์ คณะจิตวิทยา และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 427 คน โดยไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือซ้ำ

2. มาตรฐานแรงจูงใจในการค้นหาความหมายในชีวิต (Seeking of Noetic Goals: SONG) พัฒนาโดย Crumbaugh (1977, p. 907) เพื่อใช้ประเมินแรงจูงใจในการแสวงหาเป้าหมายและความหมายในชีวิต ตามแนวคิดการบำบัดแบบแสวงหาความหมาย จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตรฐาน Rating scale 7 ระดับ คะแนนของแบบวัดอยู่ระหว่าง 20-140 คะแนน

ด้านคุณภาพของเครื่องมือ ได้ทำการทดสอบความ

ตรง โดยนำมาตรวจวัดไปใช้ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย ค่าเฉลี่ยมาตรฐานเท่ากับ 73.40 ± 15.24 ในกลุ่มผู้ติดสารเสพติด และผู้ที่มีความผิดปกติทางจิต ค่าเฉลี่ยมาตรฐานเท่ากับ 85.11 ± 15.43 โดยความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของทั้ง 2 กลุ่มแสดงให้เห็นถึงความตรงเชิงจำแนก Reger and Cousins (1979, pp. 89-90) รายงานว่า มาตรฐาน SONG มีความสัมพันธ์ทางลบกับมาตรฐาน PIL โดยมีค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ $-.27$ -.57 และรายงานค่าความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำในสัปดาห์ที่ 6 มีค่าเท่ากับ $.78$ Crumbaugh (1977, p. 907) รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคระหว่าง $.81$ -.84 และค่าความเที่ยงแบบแบ่งครึ่งมาตรฐานมีค่าระหว่าง $.71$ -.76 (ค่าสหสัมพันธ์แบบสปีयरแมนบราวน์ มีค่า $.83$ และ $.87$)

ในประเทศไทย อรัญญา ต้อยคัมภีร์ (2544ก, น. 22) แปลและเรียบเรียงมาตรฐาน SONG จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตรฐาน Rating scale 7 ระดับ โดยในกลุ่มนิสิตนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 86 ± 13.8 ความเที่ยงเท่ากับ 0.78 และในกลุ่มเยาวชนไทยที่ติดแอมเฟตามีนเพศชาย จำนวน 370 คน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 81.39 ± 14.77 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบพบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านแสวงหาความมุ่งหวังในชีวิต ด้านการรับรู้ความหมายในชีวิต ด้านการรับรู้เป้าหมายในชีวิต และด้านการแสวงหาความสำเร็จ

สำหรับการนำมาตรวจฉบับภาษาไทยมาใช้พบงานวิจัย 1 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ กนกวรรณ พงสยาภรณ์ (2560) การรับรู้ความหมายในชีวิตและความเครียดของนิสิตปริญญาตรีเป็นการนำมาตรวจ มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1-4 ในคณะครุศาสตร์ คณะจิตวิทยา และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 427 คน โดยไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือซ้ำ

3. มาตรฐานความหมายของชีวิตผ่านความทุกข์ (Meaning in Suffering Test-Part 1: MIST-Part1) พัฒนาโดย Starck (1985 อ้างถึงใน อรัญญา ต้อยคัมภีร์ (2544ข, น. 16-17) เพื่อประเมินการรับรู้ความหมายในชีวิตผ่านความทุกข์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของการประเมินความทุกข์ของบุคคล ด้านการ

ตอบสนองต่อความทุกข์และ ด้านการรับรู้ความหมายของชีวิตผ่านความทุกข์ จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตราประมาณค่า 7 ระดับ คะแนนอยู่ระหว่าง 20-140 คะแนน โดยใช้ในกลุ่มผู้ป่วย และนักศึกษา เป็นต้น

การทดสอบความตรงและความเที่ยงของมาตรวัดได้ทำการทดสอบโดยนำไปใช้ในกลุ่มผู้ป่วยที่รับการรักษา ค่าเฉลี่ยของมาตรวัดเท่ากับ 101.48 ± 16.72 และทดสอบในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 105.43 ± 14.17 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของมาตรวัดทั้งฉบับเท่ากับ .83 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคแบบรายด้านอยู่ระหว่าง .56-.73 โดยมีค่าความเที่ยงแบบแบ่งครึ่งเท่ากับ .82

ในประเทศไทย อรรถญา ดุ้ยคัมภีร์ (2544ข, น. 35) แปลและเรียบเรียงมาตรวัด MIST เยาวชนไทยผู้ติดสารเสพติดจำนวนหนึ่ง มาใช้กับรายงานคะแนนเฉลี่ยของมาตรวัด MIST-Part1 ในเยาวชนไทยผู้ติดสารเสพติดว่ามีค่าเท่ากับ 83.40 ± 15.93 ซึ่งพบว่า มีค่าต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยทั้งในกลุ่มคนปกติ และในกลุ่มผู้ป่วยนอกจากนี้ในปีเดียวกันยังพบการแปลและเรียบเรียงมาตรวัดดังกล่าวโดย บุญญรัตน์ ทรงพาณิชย์ (2554, น. 56-57) มาใช้ในกลุ่มผู้ลี้ภัย ทั้งนี้ได้นำมาตรวัดดังกล่าวไปตรวจสอบความตรงตามสภาพ โดยวิธีใช้กลุ่มผู้จัดระหว่างกลุ่มนิสิตปริญญาตรี จำนวน 50 คน กับกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีจำนวน 50 คน และรายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของกลุ่มนิสิต และกลุ่มผู้ติดเชื้อ เท่ากับ .90

สำหรับการนำมามาตรวัดฉบับภาษาไทยมาใช้ พบงานวิจัย 1 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ จุรีรัตน์ นิลจันทิก (2550) เกี่ยวกับ ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลต่อการเพิ่มความหมายในชีวิตของผู้ติดยาเสพติด เป็นการนำมามาตรวัดฉบับภาษาไทยมาปรับปรุงภาษาและนำไปทดลองใช้กับผู้ติดยาเสพติด เพศหญิง จำนวน 30 คน รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .80

4. มาตรวัดความหมายในชีวิต (The Meaning in Life Questionnaire: MLQ) พัฒนาโดย Steger, Frazier, Oishi, and Kaler (2006, pp. 82-89) เพื่อประเมินความหมายในชีวิต ความรู้สึกว่าชีวิตลงตัว การใช้ชีวิตอย่างมี

ทิศทาง และมีความมุ่งหวังในชีวิต จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีความเข้าใจในความหมายหรือเป้าหมายในชีวิต และการแสวงหาความหมายในชีวิต เป็นมาตรวัด Likert scale 7 ระดับ คะแนนอยู่ระหว่าง 10-70 คะแนน รายงานค่าเฉลี่ย ในองค์ประกอบที่ 1 เท่ากับ 23.8 ± 5.9 และในองค์ประกอบที่ 2 เท่ากับ 23.4 ± 6.3 รายงานค่าความเที่ยงของมาตรวัด ในกลุ่มนักเรียนมัธยมที่เรียนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น มีค่าระหว่าง .86-.88 โดยมีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ในองค์ประกอบที่ 1 และ 2 เท่ากับ .81 และ .90 ตามลำดับ สำหรับการทดสอบความตรง มีการเปรียบเทียบความตรงของมาตรวัด MLQ กับมาตรวัดความหมายในชีวิตอื่นๆ พบว่ามีความตรงเชิงจำแนก ในการประเมินความหมายในชีวิตได้ดีกว่า มาตรวัด PIL และมาตรวัด LIR

ในประเทศไทย อรรถทัย โฉมเจ็ด (2552) ได้แปลและเรียบเรียงมาตรวัด MLQ มาใช้กับญาติผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม จำนวน 200 คน โดยเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ รายงานค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.01 ± 6.71 และรายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .91

สำหรับการนำมามาตรวัดฉบับภาษาไทยมาใช้ พบงานวิจัย 2 เรื่อง ได้แก่ 1) งานวิจัยของ ปกรณ โยมนี (2558) เกี่ยวกับความเครียดในบทบาท ความรู้สึกซาบซึ้งขอบคุณ ความหมายในชีวิต และความสุขในบริบทพุทธธรรม ของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีความเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อไม่เรื้อรัง เป็นการนำมาตรา มาปรับใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีความเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อไม่เรื้อรัง จำนวน 303 คน โดยนำมาตราวัดที่ปรับปรุงไปทดลองใช้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 70 คน รายงานค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคด้านการรับรู้ความหมายในชีวิต เท่ากับ .80 และด้านการค้นหาความหมายในชีวิตเท่ากับ .85 และ 2) งานวิจัยของ จุรีรัตน์ นิลจันทิก (2561) อิทธิพลของความหมายในชีวิตต่อการปรับตัวต่อความเจ็บป่วยและภาวะสูญเสียการทำหน้าที่ของอวัยวะทางร่างกายของผู้พิการและญาติผู้ดูแล: การวิจัยแบบผสมวิธี เป็นการนำมามาตรวัดมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิธีการตรวจสอบความตรง

ตามเกณฑ์สัมพันธ (Criterion validity) กับมาตรวัด The Constructed Meaning Scale กับกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ซึ่งไม่ได้เป็นความพิการที่เกิดขึ้นโดยกำเนิด จำนวน 63 คน และญาติผู้ดูแลผู้พิการจำนวน 63 คน ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่ามาตรวัด The Constructed Meaning Scale สำหรับผู้พิการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับมาตรวัด MLQ ฉบับภาษาไทย ด้านการมีความหมายในชีวิต ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .454, p < .01, n = 63$) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับมาตรวัด MLQ ฉบับภาษาไทย ด้านการค้นหาคำความหมายในชีวิต ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .277, p < .05, n = 63$) สำหรับญาติผู้ดูแล พบว่า มาตรวัด The Constructed Meaning Scale มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับมาตรวัด MLQ ฉบับภาษาไทย ด้านการมีความหมายในชีวิต ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .468, p < .01, n = 68$) ทั้งนี้ไม่พบการรายงานค่าความเที่ยงของมาตรวัด MLQ ฉบับภาษาไทย ในกลุ่มผู้พิการทางร่างกายซึ่งไม่ได้เป็นความพิการที่เกิดขึ้นโดยกำเนิดและญาติผู้ดูแล

5. มาตรวัด Life Purpose Questionnaire: LPQ พัฒนาจากมาตรวัด PIL พัฒนาโดย Hablas and Hutzell (1982, อ้างถึงใน Hutzell, 1986, p p. 41-44) เพื่อประเมินการรับรู้เป้าหมาย หรือความหมายในชีวิต จำนวน 20 ข้อ เป็นมาตรรายงานตนเอง คะแนนอยู่ระหว่าง 10-70 คะแนน ใช้กับผู้ป่วยจิตเวช และผู้ป่วยระยะสุดท้าย

สำหรับความตรง และความเที่ยงของมาตรวัด พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง-สูง กับมาตรวัด PIL โดยมีค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ .60-.80 มีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะซึมเศร้าและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่า .82 และค่าความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำใน 1 สัปดาห์ มีค่าเท่ากับ .90 ในประเทศไทย โดยเฉพาะบนฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังไม่พบการนำมาตรวัด LPQ มาใช้ในคนไทย

6. มาตรวัด Life Attitude Profile Revised: LAP-R พัฒนาโดย Reker (1992 อ้างถึงใน Eric, 2008, pp.705-706) อาศัยแนวคิดการมีเจตจำนงสู่ความหมาย การค้นพบความหมาย มีจำนวน 48 ข้อ มี 6 มิติ ได้แก่ ความมุ่งหวัง ความสอดคล้อง การมีความรับผิดชอบต่อการเลือก การยอมรับความตายภาวะไร้ความหมาย และการแสวงหาเป้าหมาย เป็นมาตรประมาณค่า 7 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ มาตรที่ประเมินด้านความหมายส่วนตัว และด้านภาวะเหนือตน แต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วย 14 ข้อ โดยมีการนำมาใช้ในผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคจิตเวช ผู้ติดสุรา และผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น กลุ่มเด็กพิเศษ ผู้ป่วยมะเร็ง

สำหรับความตรงและความเที่ยงของมาตรวัด พบว่า มีความสัมพันธ์กับมาตรวัด PIL และมาตรวัด LRI-R ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .79-.86 ค่าความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำใน 1 เดือน เท่ากับ .77-.87 ต่อมา Erci (2008, p.709) นำมาตรวัด LAP-R ศึกษากับผู้ป่วยมะเร็งชาวตุรกี โดยลดเหลือ 30 ข้อ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความมุ่งหวัง ความสอดคล้องกลมกลืน การมีความรับผิดชอบต่อการเลือก และการแสวงหาเป้าหมาย ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .71 ในประเทศไทยโดยเฉพาะฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังไม่พบการใช้มาตรวัด LAP-R

7. มาตรวัด Life Regard Index: LRI พัฒนาโดย Battista and Almond (1973, pp. 412-413) เพื่อประเมินระดับการเคารพนับถือในชีวิตตนเองด้านบวก ระดับการมีประสบการณ์ความหมายในชีวิต เป็นมาตรประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 28 ข้อ แบ่งเป็น 2 มิติ ได้แก่ 1) กรอบแนวคิดเป็นการประเมินระดับ การสร้างเป้าหมายในชีวิต และ 2) การเติมเต็มเป้าหมายโดยนำมาใช้ในผู้ที่มีปัญหาความทุกข์และสุขภาพ

สำหรับความตรงและความเที่ยงของมาตรวัด พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับ เท่ากับ .91 และจำแนกตามองค์ประกอบ ในองค์ประกอบที่ 1 มีค่า .79 และในองค์ประกอบที่ 2 มีค่า .87 ค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำในระยะเวลา 2 สัปดาห์ มีค่าเท่ากับ .94

Debats, Van der Lubbe and Wezeman (1993, pp.340-345) พบว่ามาตรวัด LRI มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับมาตรวัดความสุข และมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางถึงสูงกับมาตรวัด SCL-90-R Scale โดยคะแนน LRI สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีสุขภาพระดับต่ำ ผู้ที่มีปัญหาความทุกข์ใจ กับผู้ที่มีสุขภาพระดับสูงได้ในประเทศไทย โดยเฉพาะฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังไม่พบว่ามีมีการนำมาตราวัด LRI มาพัฒนาใช้สำหรับคนไทย

สรุป

เครื่องมือประเมินความหมายในชีวิต ล้วนสะท้อนแนวคิดพื้นฐานที่ผู้พัฒนาใช้ในการพัฒนามาตราวัด ส่วนใหญ่มีพื้นฐานจากจิตบำบัดแนวแสงหาความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรวัดความมุ่งหวังในชีวิต ใช้กันอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ที่มีความต้องการเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง กลุ่มผู้ที่มีอาการทางจิต และผู้ที่ติดสารเสพติด เป็นต้น

ทั้งนี้ข้อจำกัดของการศึกษาค้นคว้า คือ การศึกษาที่พบเป็นเพียงการศึกษาจากแหล่งข้อมูลเพียงแหล่งเดียว คือ ฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงอาจพบเครื่องมือประเมินความหมายในชีวิตที่มาจากฐานข้อมูลอื่น อีกทั้งจากการนำเครื่องมือประเมินความหมายในชีวิตไปมาใช้มีข้อจำกัดการใช้ในกลุ่มตัวอย่างบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้ประสบกับเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีความน่าสนใจเนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถประสบกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตและปัญหาด้านการปรับตัวได้เช่นกัน อีกทั้งเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้การแปลและพัฒนาเครื่องมือประเมินความหมายในชีวิตมาใช้ในบริบทของสังคมไทยยังคงมีข้อจำกัด เนื่องจากพบมาตรวัดที่มีการแปลเพียง 4 มาตรวัด ได้แก่ มาตรวัดความมุ่งหวังในชีวิต มาตรวัดแรงจูงใจในการค้นหาความหมายในชีวิต มาตรวัดความหมายของชีวิตผ่านความทุกข์ และมาตรวัดความหมายในชีวิตจึงควรมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในฐานข้อมูลอื่น และเพื่อการจะนำ

มาตรวัดความหมายในชีวิตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างในบริบทของสังคมไทย ผู้วิจัยเห็นควรว่า จะต้องมีการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวเพิ่มเติมให้ครอบคลุมในกลุ่มบุคคลทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการนำเครื่องมือมาใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พงสยาภรณ์. (2560). การรับรู้ความหมายในชีวิตและความเครียดของนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- จวีรัตน์ นิลจันทิก. (2550). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยา รายบุคคลต่อการเพิ่มความหมายในชีวิตของผู้ติดยาเสพติด. กรุงเทพฯ: โครงการทางจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). ความหมายในชีวิตของผู้ติดยาเสพติด. *ไอวี/เอดส์: การศึกษาเชิงคุณภาพแบบทีมวิจัยเห็นชอบร่วมกัน* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- _____. (2561). อิทธิพลของความหมายในชีวิต ต่อการปรับตัวต่อความเจ็บป่วยและภาวะสูญเสีย การทำหน้าที่ของอวัยวะทางร่างกายของผู้พิการ และญาติผู้ดูแล: การวิจัยแบบผสมวิธี (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ณาตกรณีย์ ชยุตสาหกิจ. (2557). การสนับสนุนจากครอบครัว ความหมายในชีวิต และสุขภาพในเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติด: การวิจัยแบบผสมวิธี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- บุญญรัตน์ ทรงพานิช. (2544). ผลของจิตบำบัดแบบแสงหาความหมาย ต่อความหมายในชีวิตของผู้ลี้ภัย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

- ปกรณ์ ไยมณี. (2558). *ความเครียดในบทบาท ความรู้สึกซาบซึ้งชอบคุณ ความหมายในชีวิต และความสุขในบริบทพุทธธรรมของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีความเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อไม่เรื้อรัง* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อรัญญา ต้อยคำภีร์. (2544ก). การพัฒนามาตรวัดความมุ่งหวังในชีวิตของนักศึกษาไทย. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*, 9, น.18-26.
- _____. (2544ข). *ความหมายและความพึงพอใจในชีวิตของเยาวชนไทยที่ติตสารเสพติดสาขาจิตวิทยาการปรึกษา* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). *จิตบำบัดแนวความหมายในชีวิต* *Logotherapy*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณทัย โฉมเจ็ด. (2552). *ประสบการณ์การดูแลผู้ป่วย ความรู้สึกสอดคล้องกลมกลืนในชีวิต และความหมายในชีวิตของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะลุกลาม* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- Battista, J. & Almond, R. (1973). The development of meaning in life. *Psychiatry*, 36(4), pp. 409-427.
- Baumeister, R. F. (1991). *Meanings of Life*. New York, USA: The Guilford Press.
- Crumbaugh, J. C. & Maholick, L. T. (1964). An experimental study in existentialism: The psychometric approach to Frankl's concept of noogenic neurosis. *Journal of Clinical Psychology*, 20(2), pp.200-207.
- Crumbaugh, J. C. (1977). The Seeking of Noetic Goals Test (SONG): A complimentary scale to the Purpose in Life Test (PIL). *Journal of Clinical Psychology*, 33(3), p. 907.
- Debats, D. L., Van der Lubbe, P. M. & Wezeman, F. R. A. (1993). On the psychometric properties of the life regard index (LRI): A measure of meaningful life. *Personality and Individual Differences*, 14, pp.337-345.
- Eric, B. (2008). Meaning in life for patients with cancer: validation of Life Attitude Profile-Revised Scale. *Journal of Advanced Nursing*, 62(6), pp.704-711.
- Hutzell, R. (1986). Meaning and Purpose in Life: Assessment Techniques of Logotherapy. *The Hospice Journal*, 2(4), pp. 37-50.
- Kállay, É. & Miclea, M. (2007). The role of meaning in life in adaptation to life-threatening illness. *Cognition, Brain, Behavior*, 11(1), pp. 159-174.
- Kim, T. H., Lee, S. M., Yu, K., Lee, S., & Puig, A. (2005). Hope and the meaning of life as influences on Korean adolescents' resilience: Implications for counselors. *Asia pacific education review*, 6(2), pp.143-152.
- Pan, J. Y., Wong, D. F. K., Chan, C. L. W. & Joubert, L. (2008). Meaning of life as a protective factor of positive affect in acculturation: A resilience framework and a cross-cultural comparison. *International Journal of Intercultural Relations*, 32(6), pp.505-514.
- Reker, G. T. (1992). *Manual of the Life Attitude Profile-Revised (LAP-R)*. Peterborough, ON, Canada: Student Psychologists Press.
- _____. (1997). Personal meaning, optimism, and choice: Existential predictors of depression in community and institutional elderly. *The Gerontologist*, 37, pp. 709-716.

- Reger, G. T., & Cousins, J. B. (1979). Factor structure, construct validity and reliability of the Seeking of Noetic Goals (SONG) and Purpose in Life (PIL) tests. *Journal of Clinical Psychology, 35(1)*, pp. 85-91.
- Shrira, A., Shmotkin, D., Palgi, Y., Soffer, Y., Hamama, Y. R., Tal-Katz, P., Ben-Ezra, M., & Benight, C. C. (2015). How Do Meaning in Life and Positive Affect Relate to Adaptation to Stress? The Case of Firefighters Following the Mount Carmel Forest Fire. *The Israel journal of psychiatry and related sciences, 52(3)*, pp. 68-70.
- Spillers, C. S. (2007). An existential framework for understanding the counseling needs of clients. *American Journal of Speech-Language Pathology, 16*, pp.191-197.
- Steger, M. F., Frazier, P., Oishi, S. & Kaler, M. (2006). The Meaning in Life Questionnaire: Assessing the presence of search for meaning in life. *Journal of Counseling Psychology, 53(1)*, pp. 80-93.

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีเดียที่ส่งเสริม การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

Multimedia Learning Environments for Enhancing Students' Analytical Thinking

มนัชชา ศรีจินดา^{1,*}
Manutchaya Seejinda^{1,*}

รับบทความ 14 พฤษภาคม 2563 แก้ไข 9 มิถุนายน 2563
ตอบรับ 15 มิถุนายน 2563
Received 14 May 2020 Revised 9 June 2020
Accepted 15 June 2020

บทคัดย่อ

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย เป็นสื่อการเรียนรู้บนเครือข่ายที่ได้ออกแบบและพัฒนาตามหลักการทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่สนับสนุนการสร้างความรู้และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยใช้หลักการจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist learning environments) เป็นรูปแบบการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ประสานร่วมกันระหว่างสื่อการเรียนรู้บนเครือข่าย กับ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซึ่งมีคุณลักษณะของสื่อและระบบสัญลักษณ์ของสื่อที่สนับสนุนการสร้างความรู้ของผู้เรียน ผสมกับการคิดวิเคราะห์มาใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ 1) สถานการณ์ปัญหา (Problem base) 2) แหล่งการเรียนรู้ (Resources) 3) ศูนย์ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking support center) 4) ฐานความช่วยเหลือ (Scaffolding) 5) ศูนย์ส่งเสริมการอ่านจับใจความ (Reading comprehension support center) 6) เครื่องมือเสริมปัญญา (Intelligence tools) 7) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Collaboration) 8) การให้คำปรึกษา (Coaching) ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยสามารถระบุเกณฑ์ที่ใช้ผู้เรียนมีความสามารถในการระบุความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบ และสามารถจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ หรือประเด็นต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

คำสำคัญ: สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีเดีย, คอนสตรัคติวิสต์และการคิดวิเคราะห์

¹ อาจารย์สังกัด โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์), ขอนแก่น 40002 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น 40002

¹ Teacher of Demonstration School Khon Kaen University, Elementary Division (Suksasat) Faculty of Education, Khon Kaen University, KhonKaen, 40002 Thailand

* Corresponding author, e-mail: manutchaya1@gmail.com

ABSTRACT

Learning environments for enhancing students' critical thinking can be referred to as web-based learning media which have been designed and developed based on the Constructivist theory. They promote learners' knowledge and critical thinking through the principles of Constructivist learning environments. This model for learning activity was designed by integrating web-based learning media and Constructivist learning theory. It consists of media features and media symbol systems to facilitate learners' learning, and its design was based on critical thinking. The essential elements are as follows: 1) Problem base; 2) Resources; 3) Analytical thinking support center; 4) Scaffolding; 5) Reading comprehension support center; 6) Intelligence tools; 7) Collaboration; and 8) Coaching. Learning environments for promoting students' critical thinking could enable learners to compartmentalize or classify elements of one particular matter with specified criteria. In addition, with such learning environments, learners will be equipped with abilities to identify the causal relationship among components as well as to categorize issues or matters with shared features.

Keywords: Multimedia learning environments, Constructivist, Analytical thinking

บทนำ

การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตกับสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่มีการคิดวิเคราะห์จะเหนือกว่าบุคคลอื่น ทั้งในด้านพัฒนาการและการใช้สติปัญญา อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การคิด และการเขียนโดยกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความคิด สร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการเรียนรู้ และรักการค้นคว้า ในด้านความรู้ให้ผู้เรียนมีความเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ (กรมวิชาการ, 2551, น. 9) โดยนักเรียนสามารถจำแนกองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ สามารถระบุนความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น และเป็นความสามารถจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ หรือประเด็นต่างๆ ได้ (สุมาลี ชัยเจริญ และคณะ, 2559, น. 73-74)

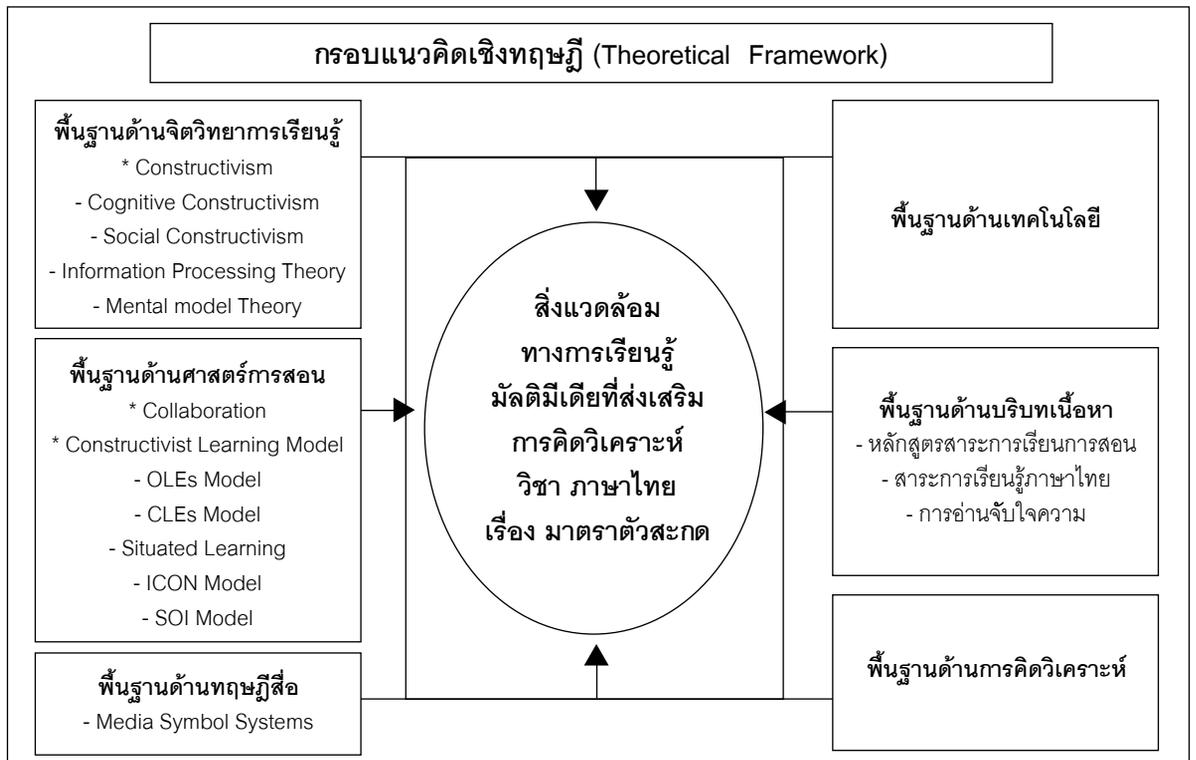
นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนด

ว่าการอ่านคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละทักษะดังนี้ การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษรที่มีการจัดบันทึกไว้ ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับความหมายของคำและเรื่องที่อ่าน กระบวนการอ่านประกอบด้วยความรู้จักคำ คือ การรับรู้ สัญลักษณ์ การเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค การใช้ความคิดกับเรื่องที่อ่านและการบูรณาการ การนำความรู้ ความคิดจากการอ่านไปสร้างสิ่งใหม่ ส่วนการคิดวิเคราะห์ เป็นกระบวนการคิดเชิงลึกที่ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถ และทักษะในการตั้งสมมติฐานการสังเกต การสืบค้น และการหาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันได้อย่างมีเหตุผล ดังนั้น การคิดวิเคราะห์การอ่านจึงเป็นการอ่านเพื่อแยกแยะสาระที่อ่านเกี่ยวกับความสำคัญ ความสัมพันธ์และหลักการในสิ่งที่อ่าน โดยการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ใคร่ครวญ อย่างมีเหตุผล โดยการอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์มีขั้นตอนคือรวบรวมข้อมูล คือการรับรู้เรื่องที่อ่าน เข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค ข้อความที่อ่าน คิดวิเคราะห์ คือ การจำแนก จับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านสรุปสาระที่อ่าน เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากการอ่านสรุปและประเมินสิ่งที่อ่านตลอดจนประยุกต์และนำไปใช้ เป็นการนำผลที่เรียนรู้จากการอ่านไป

ปฏิบัติอย่างเหมาะสม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีหลายองค์ประกอบที่จะทำให้จัดการเรียนการสอนภาษาไทยประสบความสำเร็จได้ เช่น การจัดสรรเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ การออกแบบมัลติมีเดีย กราฟิก และรูปภาพต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลได้เร็วขึ้น และการออกแบบการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาคำตอบ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันจนกระทั่งสามารถแก้ปัญหาได้ ทำให้สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ (อุไรวรรณชาญกัน, 2558, น. 224)

ออกแบบและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ อย่างไร

การออกแบบและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ มัลติมีเดีย อยู่บนพื้นฐานของหลักการทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ประสานร่วมกันระหว่างสื่อการเรียนรู้บนเครือข่าย รวมทั้งคุณลักษณะของสื่อ และระบบสัญลักษณ์ของสื่อ สนับสนุนการสร้างความรู้และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมีกระบวนการดังนี้ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพบริบทเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ซึ่งประกอบด้วยพื้นฐานเชิงทฤษฎีที่สำคัญ 6 ด้าน คือ 1) พื้นฐานด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ (Psychological base) 2) พื้นฐานศาสตร์การสอน (Pedagogies base) 3) พื้นฐานด้านทฤษฎีสื่อ (Media theory base) 4) พื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological base) 5) พื้นฐานด้านการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking base) และ 6) พื้นฐานด้านบริบท (Context of school base)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical framework) สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผู้เขียนได้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการออกแบบ (Designing framework) ของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้บนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 4 กระบวนการที่มุ่งเน้นกระบวนการที่สร้างความรู้และการคิดวิเคราะห์ที่สำคัญได้แก่

1. การกระตุ้นโครงสร้างทางปัญญาที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ อาศัยพื้นฐานจากหลักการทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และทฤษฎีพุทธิปัญญา โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive conflict) โดยผู้วิจัยได้ออกแบบในรูปแบบของสถานการณ์ปัญหา (Problem base) ที่เกี่ยวข้องกับมาตราตัวสะกด และกำหนดภารกิจการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์โดยอาศัยทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ โดยผู้วิจัยได้นำ Cognitive Constructivist ของ (Piaget, 1964; ศราวูจ จักรเบ็ง, 2553, น. 165-166) นำมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบ

2. การสนับสนุนการปรับสมดุลทางปัญญาที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เมื่อผู้เรียนได้รับการกระตุ้นจากขั้นตอนการกระตุ้นโครงสร้างทางปัญญาและเกิดจากความขัดแย้งทางปัญญาจากสถานการณ์ปัญหาและภารกิจการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนต้องพยายามปรับโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structuring) ให้เข้าสู่ภาวะสมดุล (Equilibrium) เพื่อสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ ในการสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้บนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้แปลงหลักการ ทฤษฎีการลงสู่การปฏิบัติ โดยการออกแบบเป็นองค์ประกอบ (1) แหล่งการเรียนรู้ (Resources) สนับสนุนการค้นพบจากการเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ (2) เครื่องมือเสริมปัญญา (Intelligence tools เป็นการนำเสนอประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนในกรณีที่ผู้เรียนบางคนยังไม่มีความพร้อมเรื่องนั้นๆ และเป็นแนวทางให้แก่ผู้เรียนในการเชื่อมโยงประสบการณ์ดังกล่าวไปสู่การเรียนรู้ (Jonassen, 1999; ศราวูจ จักรเบ็ง, 2553, น. 167)

3. การสนับสนุนการปรับสมดุลทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ (1) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Collaboration) เป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียน

ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขยายมุมมองของการคิด และเกิดการคิดไตร่ตรอง ทั้งยังช่วยในการปรับเปลี่ยนและป้องกันการเข้าใจที่คลาดเคลื่อน (2) ห้องส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking Support Center) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถจำแนกแยกแยะระบอบความสัมพันธ์และจัดหมวดหมู่ของมาตราตัวสะกด โดยอาศัยพื้นฐานจากกรอบแนวคิดการคิดวิเคราะห์ของ (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557, น. 250)

4. การส่งเสริมช่วยเหลือในการปรับสมดุลและสร้างความรู้และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

จากหลักการของ Vygotsky (1925 อ้างถึงใน ศราวูจ จักรเบ็ง, 2553, น. 168) เชื่อว่าผู้เรียนมีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่วงของการพัฒนาที่เรียกว่า Zone of Proximal Development ถ้านักเรียนอยู่ต่ำกว่า Zone จะต้องได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้ เป็นการแนะนำแนวทางและสนับสนุนการปรับสมดุลทางปัญญา จากหลักการดังกล่าว ได้นำมาเป็นพื้นฐานในการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีมิติเดียวที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้แปลงหลักการทฤษฎีการลงสู่การปฏิบัติ โดยการออกแบบเป็น (1) ฐานความช่วยเหลือ (Scaffolding) สนับสนุนผู้เรียนในการแก้ปัญหา หรือการเรียนรู้ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จด้วยตนเองได้ มีฐานการช่วยเหลือ 4 ลักษณะ คือ ด้านการคิดรวบยอด ด้านการคิด ด้านกระบวนการ ด้านกลยุทธ์ และด้านส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (2) ปรึกษาคุณครู (Coaching) ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและสร้างปัญญาด้วยตนเอง ด้วยวิธีการสังเกต การฟัง และการโต้ถาม (Hannafin, Susan and Kevin, 1999; Sumalee Chaijaroen, 2009, p. 155)

จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีมิติเดียวที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักการ ทฤษฎีได้ดังภาพที่ 2 โดยถอดฐานคิดจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีแล้วนำมาสู่การปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญคือ

4.1 สถานการณ์ปัญหา (Problem based) และ การฝึกการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

4.2 แหล่งเรียนรู้ (Resource) เป็นแหล่งรวบรวม ข้อมูล ความรู้ และสารสนเทศ ที่ผู้เรียนจะต้องเข้าไปศึกษา เพื่อนำความรู้หรือสารสนเทศนั้นมาใช้ในการแก้ปัญหา

4.3 เครื่องมือทางปัญญา (Cognitive tool) ประกอบด้วย เครื่องมือบูรณาการ (Integrating tool) เครื่องมือในการค้นหา (Seeking tool) และเครื่องมือติดต่อสื่อสาร (Communication tool)

4.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Collaboration) เป็นการ ออกแบบเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และ ประกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้สอน

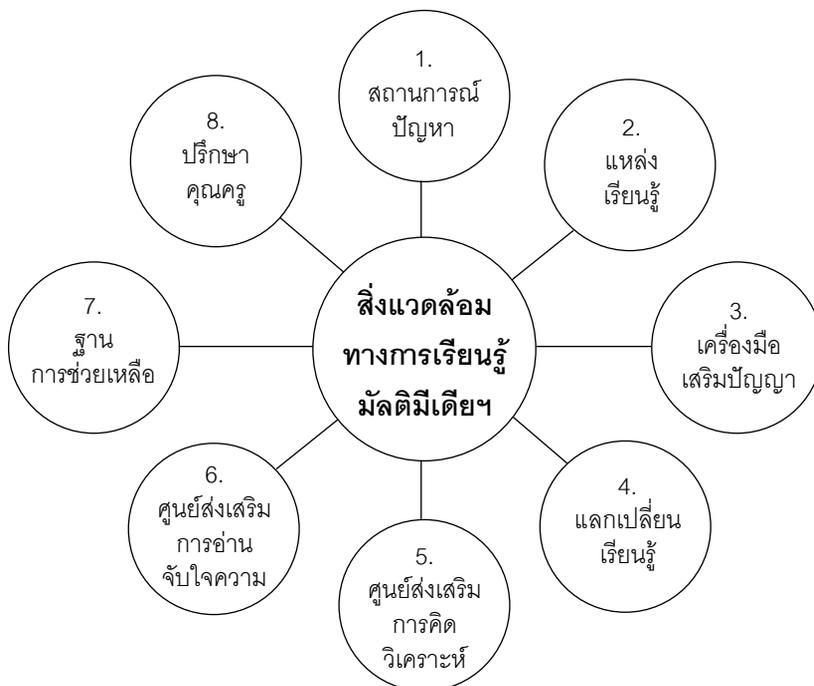
4.5 ศูนย์ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking center) มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจำแนกแยกแยะการ ระบุความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และการจัดหมวดหมู่

4.6 ศูนย์ส่งเสริมการอ่านจับใจความ (Reading comprehension support center) เป็นการเสริมสร้างให้

ผู้เรียนได้มี การอ่านเรื่อง และสามารถสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

4.7 ศูนย์ช่วยเหลือ (Scaffolding center) จะ ช่วยสนับสนุนผู้เรียนในการแก้ปัญหาหรือในกรณีที่ไม่ สามารถทำให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยประกอบด้วย ศูนย์ การช่วยเหลือการสร้างความคิดรวบยอด (Conceptual scaffolding) เป็นการแสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหาให้ ผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของสาระที่กำลังเรียนรู้อยู่ศูนย์ การช่วยเหลือเกี่ยวกับการคิด (Metacognitive scaffolding) เป็นการกำหนดรูปแบบกระบวนการคิดของผู้เรียนเพื่อเป็น แนวทางในการแก้ปัญหาศูนย์ช่วยเหลือกระบวนการ (Procedural scaffolding) เป็นการแสดงให้เห็นถึง กระบวนการและองค์ประกอบของขั้นตอนการศึกษาและ การแก้ปัญหาภารกิจ และศูนย์ช่วยเหลือด้านกลยุทธ์ (Strategic-scaffolding) เป็นการกำหนดวิธีการให้ค้นพบ รูปแบบการแก้ปัญหาภารกิจ

4.8 ปรึกษาคุณครู (Coaching) เป็นแหล่งที่ผู้เรียน สามารถขอคำปรึกษา หรือคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญได้

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาพที่ 3 ตัวอย่างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

บทสรุป

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ผ่านกระบวนการออกแบบและพัฒนาบนพื้นฐาน และหลักการทางทฤษฎีรองรับมีกระบวนการดังนี้ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพบริบทเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical framework) ซึ่งประกอบด้วยพื้นฐานเชิงทฤษฎีที่สำคัญ 6 ด้าน คือ ได้แก่ 1) พื้นฐานด้านบริบทเนื้อหา 2) พื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ 3) พื้นฐานด้านศาสตร์การสอน 4) พื้นฐานด้านการคิดวิเคราะห์ 5) พื้นฐานด้านทฤษฎีสื่อ 6) พื้นฐานด้านเทคโนโลยีและได้มีการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการออกแบบนำไปสู่การสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ (1) สถานการณ์ปัญหา (Problem base) (2) แหล่งการเรียนรู้ (Resource) (3) ศูนย์ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking support Center) (4) ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding) (5) ศูนย์ส่งเสริมการอ่านจับใจ

ความ (Reading comprehension Support Center) (6) เครื่องมือเสริมปัญญา (Intelligence tools) (7) ร่วมมือแก้ปัญหา (Collaboration) และ (8) ปรึกษาคุณครู (Coaching) ผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ของนักเรียนจากสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยสามารถจำแนกแยกแยะคำในมาตราตัวสะกด ระบุความสัมพันธ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลระหว่างคำที่เป็นมาตราตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา และสามารถจัดหมวดหมู่คำต่างๆ ของมาตราตัวสะกดได้สอดคล้องกับงานวิจัยของศราวรุจ จักรเป็ง (2553, น. 243) ที่ทำการวิจัยการพัฒนาโมเดลสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการสร้างความรู้และการคิดขั้นสูงในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ การประยุกต์ และการสร้างสรรค์ในด้านภาษาไทยซึ่งถือได้ว่าสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียฯ เป็นนวัตกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ส่งเสริมทักษะการคิดตลอดจนทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษา
สภาพการเรียนรู้จากหนังสือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2557). เทคโนโลยีการศึกษาหลักการ
ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ Educational Technology:
Principles Theories to Practices. ขอนแก่น:
คลังน่านาวิทยา.
- สุมาลี ชัยเจริญ และคณะ. (2559). การออกแบบ
และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้บนเครือข่าย
ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมการคิด
วิเคราะห์ เรื่องสารรอบตัว สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารศึกษาศาสตร์
ฉบับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(4),
น. 69-78.
- ศราวุธ จักรเป็ง. (2553). การพัฒนาโมเดลสิ่งแวดล้อม
ทางการเรียนรู้มีเดียเดียวที่ส่งเสริมการสร้างความรู้
และการคิดขั้นสูง (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อุไรวรรณ ชาญกัน. (2558). ผลของสิ่งแวดล้อมบนเครือข่าย
ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์
เรื่อง ประโยค กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- Hannafin, M., Susan, L. & Kevin, O. (1999). *Open
learning environments: Foundations, methods,
and models*. In M.R. Charles (Ed).
Instructional design theories and models:
A new paradigm of instructional theory. (pp. 2).
Newjersy: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sumalee, C. (2009). *Effective Media-Utility in
Learning*. (Ph.D. Dissertation, University
of Tsukuba).

กระบวนการสอนการเขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการ ในบริบทการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

Process Writing in the Context of Teaching English as a Foreign Language

เอษณ ยามาเลอี^{1,*}
Eason Yamalee^{1,*}

รับบทความ 3 พฤษภาคม 2563 แก้ไข 25 พฤษภาคม 2563
ตอบรับ 15 มิถุนายน 2563
Received 3 May 2020 Revised 25 May 2020
Accepted 15 June 2020

Abstract

This article focuses on providing knowledge and lesson for readers about teaching English in process writing. This teaching approach emphasizes each step of writing, which contradicts with teaching writing by a product-oriented approach. The article also points out important components that the English writing instructors especially at tertiary level must pay attention when they want to apply this approach. They include interaction and feedback in terms of teacher written feedback, teacher-student conferencing, and peer feedback. Though providing feedback is a small part, it enhances anyone who is interested in studying process writing to understand the way to teach writing fruitfully. Feedback emerges because the students have to write multiple drafts, which are provided comments by the instructor in terms of content, organization, and grammar. When learners and instructor understand feedback, the students can improve their writing, and their writing tasks are ready to be evaluated as the final draft. However, this article only provides some perspectives for both instructors and learners to realize and understand various types of providing feedback in order to adapt them in the appropriate context of teaching, but it cannot indicate the best way of providing feedback. Therefore, the instructors have to understand the context of their students so that they can adapt the feedback that suits their context.

Keywords: Process writing, Product-oriented approach, Interaction, Providing feedback

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, กรุงเทพฯ 10240
Faculty of Education, Rattana Bundit University, Bangkok 10240 Thailand
^{*}Corresponding author, E-mail: easonym@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งให้ความรู้และข้อคิดกับผู้อ่านเกี่ยวกับกระบวนการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ วิธีการสอนแบบนี้เป็นวิธีที่มุ่งเน้นไปที่กระบวนการในแต่ละขั้นของการเขียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ตรงกันข้ามกับการสอนเขียนแบบมุ่งเน้นผลงาน บทความนี้ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะสำคัญที่ผู้สอนการเขียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ต้องใส่ใจเมื่อต้องการประยุกต์การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ อันประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ และการให้ผลสะท้อนกลับ ในรูปแบบของผู้สอนให้ผลสะท้อนกลับโดยการเขียน การปรึกษาหารือกับผู้สอนและผู้เรียน และการให้ผลสะท้อนกลับโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน แม้การให้ผลสะท้อนกลับเป็นองค์ประกอบเล็ก แต่สิ่งนี้ทำให้ผู้ที่ต้องการศึกษาด้านการเขียนแบบเน้นกระบวนการเกิดความเข้าใจในวิธีการสอนการเขียนแบบนี้มากยิ่งขึ้น การให้ผลสะท้อนกลับเกิดจากการที่ผู้เรียนต้องมีการเขียนร่างใหม่หลายครั้ง ซึ่งผู้สอนจะมีการให้ผลสะท้อนกลับในด้านเนื้อหา การเรียบเรียงเนื้อหา และไวยากรณ์ เมื่อผู้เรียน และผู้สอนเกิดความเข้าใจในด้านการให้ผลสะท้อนกลับ ก็สามารถทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเขียนให้ดีขึ้นได้ และพร้อมรับการประเมินในร่างสุดท้าย อนึ่ง บทความนี้เสนอมุมมองให้ผู้สอน และผู้เรียนตระหนักและเข้าใจในการให้ผลสะท้อนกลับในรูปแบบต่างๆ เพื่อที่จะนำไปปรับใช้ในบริบทการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อไป แต่ไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าการให้ผลสะท้อนกลับแบบใดดีที่สุด ดังนั้นผู้สอนต้องเข้าใจบริบทของตัวผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถประยุกต์การให้ผลสะท้อนกลับที่เหมาะสมกับบริบทได้

คำสำคัญ: การเขียนแบบเน้นกระบวนการ การเขียนแบบเน้นผลงาน ปฏิสัมพันธ์ การให้ผลสะท้อนกลับ

บทนำ

เป็นที่รับรู้กันมานานว่า การเขียนเป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญสำหรับทุกคน อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนภาษาอังกฤษถือได้ว่าเป็นทักษะที่ยากที่สุดในบรรดาสี่ทักษะไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง ภาษาที่สอง หรือในฐานะภาษาต่างประเทศก็ตาม (Sommers, 2006, p. 249) นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องทำการสอนการเขียน เนื่องจากว่าในการเรียนรู้ระดับสูงทักษะนี้จัดได้ว่าเป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญที่สุดในการสอนภาษา (Suleiman, 2000, p. 9) การจะเขียนภาษาอังกฤษให้ดีมีประสิทธิภาพนั้นทุกคนเห็นพ้องว่า บุคคลผู้นั้นจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างมาก การเขียนในภาษาแม่ในทันทีคือภาษาที่ง่ายกว่าการเขียนในภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เนื่องจากว่ามีองค์ประกอบหลายประการที่แตกต่างกัน เห็นได้ว่าคนที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษนั้นมีคลังคำศัพท์ และมีความคลุกคลีกับภาษาอังกฤษมากกว่าคนที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา ที่กล่าวมานี้สามารถอธิบายได้ว่าภาษาอังกฤษสำหรับบุคคลเหล่านี้ไม่ได้สอนเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งต่างจากผู้เรียนภาษาอังกฤษในเมืองไทย

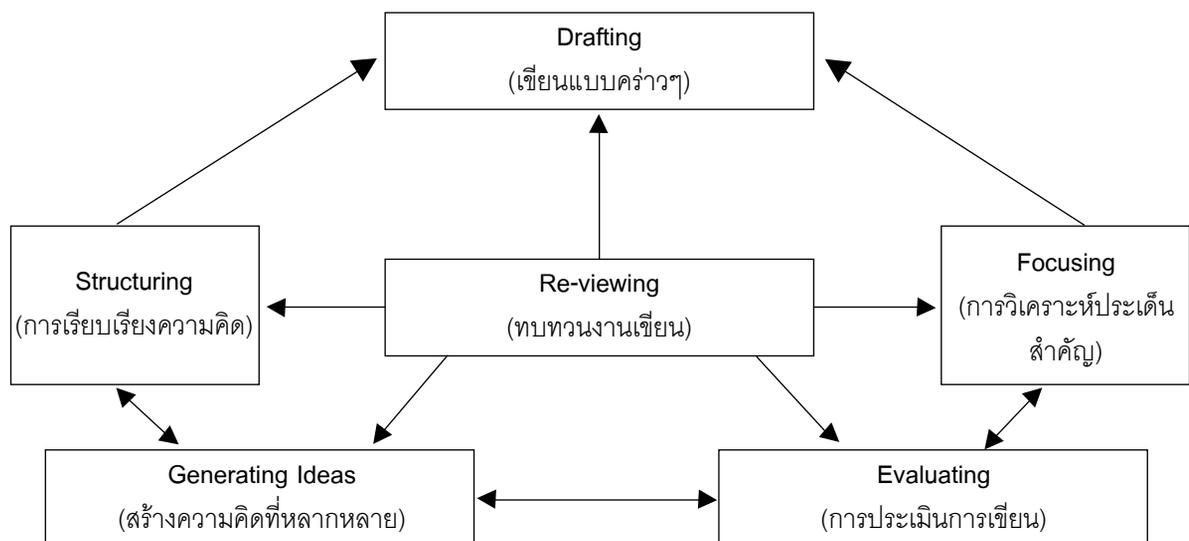
ที่ได้เรียนรู้การใช้ไวยากรณ์ การจดจำคำศัพท์จากทางการเรียนรู้ที่เป็นทางการในห้องเรียนเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่มิได้นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน (Dueraman, 2012, p. 267) ความคิดที่กล่าวมานี้ ได้รับการสนับสนุนจาก Tangkieng-sirisin (2010, p. 11) ว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ได้รับการฝึกฝนทางการเขียนที่เป็นทางการเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนจำนวนมากเริ่มรู้จักกระบวนการเขียนเมื่อศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งก็มีส่วนเป็นจริงอย่างมาก เพราะข้อสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับชาติ เช่น O-Net และ GAT มักเน้นไปที่การอ่านจับใจความ ไวยากรณ์ และคำศัพท์ กระบวนการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process writing) เป็นวิถีทางหนึ่งที่มีประโยชน์ในการสอนการเขียนเพราะช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงกระบวนการฝึกฝนเพื่อจะได้ตระหนักถึงการใช้ และการวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ กระนั้นก็ตามการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้นขาดไม่ได้เลยในการมีแรงผลักดันในการเขียน เพราะว่าหากผู้เรียนภาษาอังกฤษ แสดงความสนใจในภาษา เขาเหล่านั้นสามารถที่จะเพิ่มศักยภาพในการเขียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น (Myles, 2012) ผู้เขียนบทความนี้

ในฐานะที่ได้ทำการสอนภาษาอังกฤษในรายวิชาการเขียน มามากกว่าห้าปีในประเทศไทยในระดับอุดมศึกษา มีความประสงค์ที่จะนำเสนอมุมมองแง่คิดบางประการที่ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษทุกท่านต้องตระหนักเมื่อต้องการประยุกต์ไป ปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นการเน้นการสอน แบบกระบวนการ ตามรายละเอียดหัวข้อดังต่อไปนี้ 1) การ เขียนแบบเน้นกระบวนการ และแนวคิดที่ตรงข้ามกัน 2) คุณลักษณะของการเขียนแบบเน้นกระบวนการ และ 3) รูป และข้อเสนอแนะ

การเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Writing) และ แนวคิดที่ตรงข้ามกัน

การเขียนแบบเน้นกระบวนการหมายถึงวิธีการใน การเขียนซึ่งผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และงานทุกชิ้น สามารถที่จะทบทวน ประเมิน วางแผน ร่าง และปรับแก้ใน วิธีทางที่มีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อมๆกัน (Listyani, 2018, p. 174) ตามความเข้าใจของ Seow (2002) กระบวนการ เขียนประกอบไปด้วยกิจกรรมที่มีขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ การวางแผนการเขียน (Planning) การร่างงานเขียน

(Drafting) การทบทวน (Revising) และการแก้ไขปรับปรุง (Editing) จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถตีความได้ว่า ความ คิดของกระบวนการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการตั้ง อยู่บนพื้นฐานของกิจกรรมที่นำพาผู้เรียนโดยการใช้ กระบวนการในการสอนการเขียนซึ่งทำที่สุดแล้วกระบวนการ การการสอนเขียนจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการ เขียน นอกจากนี้ Nunan (1999, p. 86) ได้กล่าวว่า ผู้ที่ได้ เสนอแนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการได้เห็นภาพ ชัดเจนที่สุด คือ White and Arndt (1991, p. 43) ได้อธิบาย ว่า “การเขียนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ที่สลับ ซับซ้อนที่ต้องมีกระบวนการทางปัญญาแบบยั่งยืน” อนึ่ง เพื่อขยายความคำอธิบายข้างต้น สามารถดูได้จากแผนภาพ ด้านล่างดังต่อไปนี้ เมื่อดูภาพที่ 1 ด้านล่างนี้ประกอบอย่าง ละเอียดจะพบว่า กระบวนการทบทวน หรือที่เรียกว่า Re-viewing นั้นเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการสอนการ เขียนแบบเน้นกระบวนการกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะ ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการนี้เมื่อเสร็จสิ้นการเขียนโครง ร่าง หลังจากได้รับผลการประเมินจากผู้สอน หรือ ก่อนที่จะ สร้างความคิดเพื่อนำมาเขียน

ภาพที่ 1: The Writing Process (กระบวนการเขียน)

ที่มา: White and Arndt (1991, p. 43).

ในการเขียนแบบเน้นกระบวนการ เทคนิคในการได้มาซึ่งงานเขียนชิ้นนั้นมักผนวกไปกับกระบวนการสอนที่ช่วยผู้เรียนให้เกิดการค้นพบ และมีส่วนร่วมในหัวเรื่องนั้น (Myers, 1997, p. 3) กระบวนการเหล่านี้ บางครั้งเรียกว่า กระบวนการก่อนการเขียน (Prewriting) เทคนิคเหล่านี้ประกอบไปด้วยการเขียนแบบอิสระ การแยกประเด็นย่อย การตั้งคำถาม และการนำความคิดย่อยๆ มารวมกันเป็นกลุ่มความคิด เมื่อผู้เรียนเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงสามารถที่จะทบทวนงานในร่างแรกที่เขียนเสร็จ หลังจากนั้นปรับปรุงชิ้นงานตามจำนวนครั้งที่เหมาะสมจากคำแนะนำที่ได้รับจากผู้สอน (Leki, 2000, p. 39)

จากที่กล่าวมานี้ กระบวนการเขียนแบบที่มุ่งเน้นกระบวนการสามารถแยกออกเป็น 3 ขั้นตอนหลักตามแนวคิดของ Tompkins (2004, p. 4) ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนก่อนเขียน (Pre-writing stage) ขั้นการเขียน (Writing stage) และขั้นหลังเขียน (Post-writing stage) สำหรับขั้นก่อนเขียนมีกิจกรรมที่ประกอบด้วย การรวบรวมความคิด การฝึกฝน การอ่านค้นคว้า การวางแผน และการอภิปรายกับเพื่อน รวมไปถึงการจดบันทึกก่อนที่จะเริ่มเขียนในร่างแรก ในขั้นตอนนี้ที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษจำนวนมากไม่ค่อยได้ใส่ใจและทำให้ผู้เรียนจำนวนมากผลิตงานเขียนออกมาได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เพราะไม่มีการวางแผนความคิด แท้ที่จริงแล้วผู้เรียนการเขียนสามารถแสดงความคิดออกมา ด้วยโครงสร้างประโยคที่ไม่ต้องสลบซับซ้อน (Tompkins, 1990, p. 36) ช้ำร้ายเมื่อผู้เรียนไม่รู้จะเขียนอะไรลงไปนั้น นั่นก็หมายความว่า ผู้เรียนเกิดความหวงวิตกในการเขียน ประการถัดไปคือ ขั้นการเขียน ในขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นตอนหลักๆคือ การร่างชิ้นงาน และการเขียนชิ้นงาน ในร่างแรกผู้เรียนจะเน้นไปที่ความคิด โดยไม่ต้องกังวลถึง การสะกดคำ หรือ ไวยากรณ์ สิ่งเหล่านี้จึงทำให้ผู้เรียนนั้นมุ่งเน้นไปที่เนื้อหามากกว่าโครงสร้างทางภาษา (Torrance, Thomas & Robinson, 1999, p.191) อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการนี้เป็นสิ่งที่ยากที่จะคาดได้ว่า ผู้สอนจะให้ผู้เรียนเขียนที่ร่างซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การเขียนจำนวนหลายร่าง ภายหลังจากที่มีการให้ผลสะท้อนกลับไปเพื่อแก้ไขปรับปรุงไม่ได้เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่ามีผลในทางที่ดีขึ้นต่อคุณภาพของการเขียน

ในงานชิ้นสุดท้าย ถ้าหากว่าผู้เรียนการเขียนไม่ได้มีความใส่ใจในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนชิ้นนั้น (Campbell, Smith & Brooker, 1998, p. 451) ขั้นท้ายที่สุด หรือที่เรียกว่าขั้นหลังการเขียน (Post writing) โดยปกติแล้วเมื่อร่างแรกได้รับการเขียนขึ้นมา ผู้เรียนก็เริ่มที่จะทบทวน ซึ่งทำได้โดยการเพิ่มเนื้อหา การตัดออก การแทนที่ ทั้งในส่วนของเนื้อหา และไวยากรณ์ (Tomkins, 2004, p. 8) ทั้งนี้ Yasuda (2014) กล่าวเสริมว่า การทบทวนนั้นหมายถึงกระบวนการที่พินิจพิเคราะห์ไปยังมุมที่ลึกกว่า ซึ่งจะมีผลต่อความหมายของการเขียน รายละเอียดสนับสนุนที่มีความละเอียดพอหรือไม่ ในขณะที่เดียวกัน กระบวนการในการแก้ไขที่ผู้เรียนการเขียนใช้มักเกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นผิว (Surface level) หมายถึงแค่ การสะกดคำ ไวยากรณ์ต่างๆ ซึ่งการพิจารณาแก้ไขตรงส่วนนี้ไม่ได้กระทบในเนื้อหาหรือทำให้ความหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในระดับที่มาก แท้ที่จริงแล้วผู้เขียนบทความนี้เห็นว่า การเขียนโดยเฉพาะในระดับย่อหน้าภาษาอังกฤษ (Paragraph) หรือระดับเรียงความในภาษาอังกฤษ (Essay) ผู้เรียนจำนวนมากโดยเฉพาะผู้เรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมักจะเน้นไปที่การแก้ไขไวยากรณ์ และมักคิดว่าเมื่อกล่าวถึงการเขียนแล้ว ไวยากรณ์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด สิ่งนี้สามารถสนับสนุนได้จาก Muth'im (2016, p. 127) ซึ่งกล่าวว่า เป็นการยากที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในบริบทที่เป็นภาษาต่างประเทศจะสามารถเข้าใจได้ตรงแท้เกี่ยวกับกระบวนการเขียนและการปรับปรุงงานเขียน เพราะว่าผู้สอนมักใช้เวลาทุ่มเทไปกับไวยากรณ์ที่ผิดพลาดของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ค่อยดี แนวคิดที่ผู้เขียนบทความกล่าวมาข้างต้นนี้อาศัยจากประสบการณ์การสอน ภาษาอังกฤษมาเป็นเวลามากกว่าห้าปี นอกจากนี้ Gunning (2000, p. 65) กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการแจ้งจากผู้สอนให้ทำการทบทวนงานเขียนในสถานศึกษา ผู้เรียนจำนวนมากมักมองไปที่กลไกการเขียน และไวยากรณ์ มากกว่าการไปพิจารณาทบทวนที่แนวความคิด หรือเนื้อหาของเรื่องที่ได้เขียนออกมา

ในทางกลับกันวิธีการสอนที่เป็นแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับการเขียนแบบเน้นกระบวนการ คือการสอนการเขียนโดย

เน้นผลงาน (Product-oriented writing approach) ในการสอนสอนแบบนี้ หน้าที่ของผู้ที่อ่านงานเขียนเป็นหน้าที่หลักของผู้สอน และผู้สอนมักจะไม่นิ่งไปที่คุณภาพของความคิดที่สื่อออกมาในงานเขียนนั้น แต่จะมุ่งไปที่ความถูกต้องในหลักภาษามากกว่า (Kroll, 1997, p. 53) จากรูปแบบการสอนที่เน้นผลงานเป็นหลัก ผู้เรียนได้รับการคาดหวังให้ต้องตระหนักในกฎของไวยากรณ์อย่างมาก (Hyland, 2003, p. 3) ดังนั้น วิธีการสอนแบบนี้ครูผู้สอนมักจะเริ่มให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดสร้างความเข้าใจในการเขียนประโยคก่อนเช่น การเติมคำในช่องว่าง หรือ การเรียงประโยคให้ถูกต้อง จะเห็นได้ว่าการสอนแบบนี้ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีข้อผิดพลาดในเชิงโครงสร้างเลย แม้ประโยคเหล่านั้นอาจสามารถพอจะสื่อการสื่อความได้ดีก็ตาม การสอนแบบนี้ผู้สอนมักจะเห็นงานเขียนของผู้เรียนเป็นเสมือนหนึ่งชิ้นงานสุดท้าย (Final product) ที่จะต้องได้รับการตรวจ และให้คะแนน หน้าที่ของผู้เรียนก็คือทำอย่างไรก็ได้ที่จะผลิตงานเขียนออกมาให้ถูกไวยากรณ์ที่สุด แต่ไม่ได้เป็นการผลิตงานเขียนเพื่อมุ่งเนื้อหาอย่างแท้จริง (Nunan, 1991, p. 86) โดยทั่วไปแล้ว การสอนแบบนี้ผู้เรียนมักทำการเขียนชิ้นงานเพียงแค่ว่างเดียวเท่านั้น จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้เขียนบทความนี้กลับมองว่ายิ่งผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัยคิดเพียงเฉพาะแค่ว่าอยากให้งานเขียนของตัวเองเขียนออกมาแล้วมีหลักไวยากรณ์ที่ดี (Perfect grammar) จะทำให้ละเลยในสิ่งอื่นไปเสียทั้งหมด และไม่มีประสิทธิภาพเพราะการเขียนระดับย่อหน้า หรือเรียงความภาษาอังกฤษ ผู้สอนเองไม่สามารถตรวจประเมินแต่เพียงไวยากรณ์อย่างเดียว ดังเช่น Hyland (2002, p. 11) ที่กล่าวว่าการศึกษาที่ผู้เรียน และผู้สอนมุ่งเน้นแต่ ความถูกต้องทางไวยากรณ์ และวากยสัมพันธ์ของงานเขียน นี้ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาการเขียน และก็ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดอันทรงพลังที่สุดที่จะชี้ให้เห็นว่างานเขียน นั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นระหว่างการฝึกฝนแสดงให้เห็นว่า มีกระบวนการในการพัฒนาขึ้น ในฐานะที่ผู้เขียนบทความนี้

ได้สัมผัสกับการสอนของผู้สอนมากพอสมควร ก็ไม่แปลกใจว่าทำไมผู้สอนภาษาอังกฤษหลายๆ ท่านจึงเน้นในด้านไวยากรณ์มากเมื่อกล่าวถึงการประเมินการเขียน งานของ Thep-Ackrapong (2005, p. 58) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นการสอนที่เน้นในด้าน grammar-translation (การสอนแบบอาศัยแกรมม่ากับการแปล) ซึ่งการสอนแบบนี้คือ ภาษาไทยที่เป็นภาษาแม่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน ทักษะของภาษาที่แตกต่างกัน (การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน) ได้รับการสอนโดยแยกจากกัน และการใช้หลักไวยากรณ์ถูกเน้น โดยที่การมีข้อผิดพลาดในหลักภาษาไม่สามารถยอมรับได้ อันที่จริงเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปในหมู่อาจารย์ไทยที่สอนภาษาอังกฤษว่าปัญหาที่พบในการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน ซึ่งเป็นคนไทยก็คือ ปัญหาการถ่ายโยงการเรียนรู้ทางลบ (Negative transference) ของภาษาแม่ ซึ่งก็คือภาษาไทยไปยังภาษาอังกฤษ นั่นคือ ผู้เรียนมักคิดเป็นภาษาไทยแล้วถ่ายทอดไปยังภาษาอังกฤษตรงๆ ตัว ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วการเขียนภาษาอังกฤษที่ถูกต้องมีความสลับซับซ้อนมาก ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เรียนคิดคำว่า “ฉันเล่นอินเทอร์เน็ต” ก็มักเขียนว่า “I play internet.” ทั้งที่คำที่ถูกต้องควรต้องเป็น “I surf the internet” นอกจากนี้ยังมีปัญหาของการเข้ามาแทรกของ ระบบวากยสัมพันธ์ (Syntactic interference) อีก เพราะระบบ Syntax ของภาษาไทย และภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เช่น เมื่อต้องการเขียนว่า “มีแมวหลายตัวอยู่บนหลังคา” ผู้สอนอาจเห็นรูปแบบประโยคที่ผู้เรียนเขียนเช่น “Have many cats on the roof” ทั้งที่ประโยคที่ถูกต้องควรต้องเป็น “There are many cats on the roof.” (Pongpairoj, 2002, p. 69)

คุณลักษณะที่สำคัญของการเขียนแบบเน้นกระบวนการ

คุณลักษณะสำคัญสองประการที่สามารถเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดกระบวนการสอนการ เขียนแบบเน้นกระบวนการให้มีประสิทธิภาพประกอบไปด้วย ปฏิสัมพันธ์ และการให้ผลสะท้อนกลับ ซึ่งทั้งสองปัจจัยจะถูกนำมาอธิบายอย่างละเอียด ดังรายละเอียดที่เสนอต่อไปนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนนั้นไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพียงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนด้วย การมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นไม่ได้หมายความว่าผู้สอนจัดกิจกรรมกลุ่มให้แก่ผู้เรียน เท่านั้น (Stapa, 1994) ในประเด็นนี้ Bruffee (1978) ได้เสนอมุมมองว่า หลายๆคนอาจคิดว่าการทำงานกลุ่มไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษ เพราะอาจมองเพียงแค่ว่าการเขียนงานออกมานั้นต้องเกิดจากความคิด ของตัวผู้เรียนเอง หากคิดในมุมกลับกัน การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กัน จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อยกว่ามักไม่เกิดความประหม่า หรือเกรงกลัวเมื่อเพื่อนคนอื่นพยายามที่จะเสนอแนะในสิ่งที่อาจเกิดความผิดพลาดในงานเขียน อีกประการหนึ่งที่อาจส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนนั้นก็คือ การให้เพื่อนสอนเพื่อน หรือเพื่อนติวให้เพื่อน (Peer tutoring) วิธีการนี้เป็นวิธีการที่ผู้เรียนอาจเกิดความผ่อนคลายมากกว่าการที่ผู้สอนมาจ้สอน หรือจ้ถามในรายละเอียดต่างๆ ในขณะที่เดียวกันก็มักคิดว่ากระบวนการนี้สามารถนำมาทดแทนการสอนโดยครูผู้สอนในห้องเรียนได้หรือไม่ ซึ่งมีผู้ให้ความเห็นว่ายากมาก การให้เพื่อนสอนเพื่อนนั้นคงทำได้แค่เป็นส่วนเสริมจากหน้าที่หลักของครูผู้สอนที่สอนในชั้นเรียน ในส่วนนี้ผู้เรียนโดยเฉพาะนักศึกษาไทยบางคนก็ไม่ว่าจะเสนอแนะเพื่อนในกลุ่มอย่างไรในการเขียน เพราะองค์ความรู้ด้านภาษาของผู้เรียนในกลุ่มนั้นๆ อาจมีระดับที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน และจะยังเป็นปัญหามากขึ้นหากผู้เรียนส่วนมากในห้องพื้นฐานทางภาษาที่ค่อนข้างอ่อนอยู่แล้ว

2. การให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback)

การให้ผลสะท้อนกลับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการสอนการเขียนแบบเน้น กระบวนการการให้ผลสะท้อนกลับเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่าน อ่านงานของผู้เขียนแล้วสะท้อนมุมมองบางอย่างออกไปเป็นข้อมูล เพื่อให้ผู้เขียนปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น (Keh, 1990, p. 294) การให้ผลสะท้อนกลับนั้น อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งก็คือว่า ผู้เขียนเองได้เรียนรู้ว่าผู้เขียนนั้นมีข้อผิดพลาดในสิ่งที่เขียนออกมาไม่

ว่าจะเป็นข้อมูลที่เพียงพอ ซึ่งทำให้ผู้อ่านแล้วเกิดความไม่เข้าใจ หรือการลำดับข้อมูลที่ผิด เกิดความสับสนแก่ผู้อ่าน รวมไปถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ จากที่กล่าวมานั้นย่อมชี้ให้เห็นว่า การให้ผลสะท้อนกลับในด้านงานเขียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ (Paragraph) หรือการเขียนเรียงความ (Essay) ไวยากรณ์ไม่ใช่สิ่งเดียวที่ผู้สอนจะใช้ในการประเมินงานของผู้เขียน การให้ผลสะท้อนกลับที่ดีต่อผู้เรียนสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในการเขียนได้ (Hyland, 2003, p. 177) การให้ผลสะท้อนกลับต่องานเขียนของผู้เรียนมีอยู่ 3 ประเภทหลักตามรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ผู้สอนให้ผลสะท้อนกลับโดยการเขียน (Teacher written feedback)

วิธีการให้ผลสะท้อนกลับแบบนี้ผู้สอนเองจะเขียนสิ่งที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เขียนทำการ ปรับปรุงลงไปในงานทันทีและเป็นการให้ผลสะท้อนกลับทั้งในด้านเนื้อหา (Content) และ ไวยากรณ์ (Grammar) ที่ผิดพลาด (Ferris, 2003, p. 34) โดยมากมักทำในเชิงตั้งคำถาม หรือให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เช่น “เนื้อหาตรงนี้ไม่เข้ากันกับประโยคใจความหลัก” หรือ “กรรณาแสดงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้” ยกตัวอย่างเช่น ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียน ย่อหน้า หรือเรียงความในหัวข้อ “Describe how your college has changed within the last seven years?” เมื่อผู้เรียนเขียนมาแค่ There are so many buildings. แล้วไม่ได้ขยายความต่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นในประโยคสนับสนุน (Supporting sentences) ผู้สอนอาจให้ Feedback ด้านเนื้อหาโดยทำการเขียน โยงลูกศรไปยังจุดนั้นแล้วระบุว่า “กรรณาเชื่อมโยงความคิด และให้ตัวอย่างเพิ่มในประเด็นที่เกี่ยวกับจำนวนอาคารที่เพิ่มขึ้น และการเรียนรู้อวมถึงความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอน” ข้อความ หรือกลุ่มคำที่กล่าวมาก่อนหน้านั้นน่าจะเป็นประโยชน์ เช่น “ดีแล้ว” “ฝึกให้มากขึ้น” หรือ “เขียนให้มากขึ้นกว่านี้” คำถามที่ผู้เรียนอาจคิดต่อไปเมื่อได้รับงานกลับมาแล้วคือ “เขียนอะไร เขียนอย่างไร หรือ เขียนตรงไหนให้มากขึ้น?” สอดคล้องกับ Rae and Cochrane (2008) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องการได้รับการประเมินผลที่มีความชัดเจน

Harmer (2001) กล่าวเสริมว่า ในกระบวนการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ ผู้เรียนจำเป็นต้องเขียนมากกว่าหนึ่งครั้ง ดังนั้น ผู้สอนควรให้ผลสะท้อนกลับให้แก่ผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนผลิตงานเขียนออกมาตามจำนวนร่างต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเขียนอย่างแท้จริง ที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับนักวิจัยบางท่านเช่น Lee (2014, p. 29) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนงานชิ้นนั้นในจำนวนหลายๆ ร่าง ผู้เรียนมักจะชอบให้ผู้สอนให้ผลสะท้อนกลับในงานเขียนเกี่ยวกับ ความคิดของงานนั้น (Ideas) และเนื้อหา (Content) ในร่างแรกให้ผู้เรียนส่งให้ผู้สอนการเขียนประเมินสำหรับไวยากรณ์นั้นผู้เรียนมัก ชอบที่จะให้ผู้สอนเสนอแนะหรือตรวจในร่างสุดท้าย องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการให้ผลสะท้อนกลับทางด้านเนื้อหาคือความชัดเจน (Clarity) แท้ที่จริงแล้วผู้สอนอาจให้ผลสะท้อนกลับได้ทั้งการเขียนภาษาอังกฤษลงไปในงาน หรืออาจใช้ภาษาแม่ก็ได้ (Brookhart, 2008, p. 37) สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้เขียนบทความในฐานของผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัย มีความเห็นว่า หากเป็นไปได้กรณีกับผู้เรียนนั้นมีพื้นฐานอ่อนในด้านภาษาอังกฤษอย่างมาก ในบางครั้งก็อาจมีความจำเป็นที่ผู้ที่ประเมินงานเขียนของนักศึกษาไทย จำเป็นต้องเขียนภาษาไทยลงไปในงานมากกว่าการเขียนภาษาอังกฤษ

ประการถัดไปที่เป็นส่วนหนึ่งของการให้ผลสะท้อนกลับโดยการเขียนก็คือ การให้ผลสะท้อนกลับในด้านไวยากรณ์ (Feedback in grammar) หรือในบางตำราอาจใช้ภาษาอังกฤษว่า "Corrective feedback" สามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ การให้ผลสะท้อนกลับทางตรง (Direct corrective feedback) และการให้ผลสะท้อนกลับทางอ้อม (Indirect corrective feedback) (Ellis, 2001, p. 10) การให้ผลตอบกลับทางตรงนั้นผู้สอนสามารถแก้ไขงานเขียนของผู้เรียนที่ผิดพลาดเมื่อเห็น โดยเขียนสิ่งที่ถูกต้องลงไปในงาน เช่น เมื่อผู้เรียนเขียนรูปประโยคเช่น "I go to the party last week" ผู้เขียนทำการขีดฆ่าตรง คำว่า "go" และ เปลี่ยนไปเป็นคำว่า "went" นักวิจัยเช่น Chandler (2003, p. 271) ให้การสนับสนุนวิธีการให้ผลสะท้อนกลับแบบนี้ว่าเป็นสิ่งที่ดีกับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะ

ได้เห็นข้อผิดพลาดในงานเขียนอย่างทันที่ แต่ Ellis (2009, p. 5) เห็นต่างเนื่องจากว่า เมื่อผู้สอนภาษาแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดโดยตรงนั้นไม่น่าจะเป็นผลดีในระยะยาว เพราะผู้เรียนไม่ได้ฝึกทักษะการคิด และการแก้ไขข้อผิดพลาดเช่นกัน เพราะผู้เรียนเพียงแค่ออกในสิ่งที่ถูกลงไปในการเขียนงานในร่างใหม่เท่านั้น ข้ำวิจัยผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศหลายคนเมื่อได้รับผลสะท้อนกลับที่ผู้สอนแก้ไขในสิ่งที่ถูกมาแล้วไม่เกร็งหรือกลับไปทบทวนว่าเหตุใดการเขียนรูปประโยคแบบนี้ถึงผิดพลาดนั้นเท่ากับว่าไม่เกิดการเรียนรู้ใดๆทั้งสิ้น เหตุผลนี้เองจึงทำให้เกิดการให้ผลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนในอีกวิธีหนึ่งที่เรียกว่า การให้ผลสะท้อนกลับทางอ้อม หรือที่เรียกว่า Indirect corrective feedback การให้ผลสะท้อนกลับแบบนี้ผู้สอนเพียงแค่ทำการชี้ให้เห็นว่ามีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์เกิดขึ้นในการเขียนของผู้เรียน แต่ผู้สอนให้ผู้เรียนไปแก้ไขงานเขียนชิ้นนั้นด้วยตัวผู้เรียนเอง (Guenette, 2007, p. 40) ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เรียนเขียนประโยคมา ว่า "I play football with my friends last Monday in the evening." ผู้สอนสามารถทำได้โดยการ ขีดเส้นใต้ ในส่วนที่ผิดพลาดคือคำว่า "play" เพียงเท่านั้นและให้ผู้เรียนไปแก้ไข หรือผู้สอนอาจให้ สัญลักษณ์ (Code) กับผู้เรียน โดยการเขียนสัญลักษณ์ VT เหนือคำว่า "play" ซึ่งหมายถึงใช้ กริยาไม่สอดคล้องกับ Tense นักวิจัย เช่น Ferris and Roberts (2001, p. 165) สนับสนุนแนวความคิดการให้ผลสะท้อนกลับแบบ Indirect corrective feedback เนื่องจากว่าเป็นการส่งเสริมการรับมาของภาษาที่ต้องการเรียนรู้ในระยะยาว (Long term acquisition on target language) เพราะผู้เรียนได้แก้ไขไวยากรณ์ที่ผิดพลาดโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้สอน อย่างไรก็ตาม Truscott (1996, p. 328) มีความคิดที่แย้งว่าการให้ผลสะท้อนกลับทางด้านไวยากรณ์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมนั้นเป็นสิ่งที่อันตราย และควรหลีกเลี่ยงในการเรียนภาษาที่สองเพราะเป็นวิธีการที่ครูผู้สอนแค่ส่งผ่านสิ่งที่ถูกต้องไปยังผู้เรียนเพียงอย่างเดียวเมื่อผู้เรียนเกิดข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์แต่ผู้สอนนั้นไม่ได้ตระหนักถึงการพัฒนาระบบภาษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับลำดับขั้นของการรับมาของภาษาที่สอง (Second language acquisition)

2.2 การปรึกษาหารือระหว่างผู้สอน และผู้เรียน (Teacher-Student Conferencing) การปรึกษาหารือระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นการให้ผลสะท้อนกลับในรูปแบบที่ผู้สอนอภิปรายงานเขียนของผู้เรียนในลักษณะตัวต่อตัว โดยที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ไต่ถามข้อสงสัยในสิ่งที่ไม่ชัดเจน (Cohen, 1990, p.185) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ การให้คำปรึกษาในห้องเรียน (In-class Conferencing) และ การให้คำปรึกษานอกห้องเรียน (Out-of-class Conferencing) แต่ที่จริงแล้ววิธีการเรียกผู้เรียนมาพบเพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ นั้น ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยมากมักเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเขียนงานเขียนในร่างต่างๆ เสร็จสิ้นแล้ว และถูกนำมาประยุกต์ใช้ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย (Graves, 1975, p. 235; Murray, 1978, p. 97) อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องปฏิบัติแบบตายตัวเสมอไปที่ผู้สอนต้องตรวจงานเขียนของผู้เรียนให้เสร็จก่อนแล้วหลังจากนั้นจึงทำการเรียกผู้เรียนมาปรึกษาหารือ หากว่าผู้เรียนไม่เข้าใจในเรื่องที่จะต้องผลิตงานเขียนออกมา การประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอาจทำในชั้นตอนนี้เลยก็ได้ (Carnicelli, 1980) วิธีการที่น่าจะเป็นการดีที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการกระตุ้นการคิดวิเคราะห์หากมีการประยุกต์ใช้วิธีการให้ผลสะท้อนกลับแบบปรึกษาหารือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งตามแนวคิดของผู้เขียนบทความนี้นั้นคือ ผู้เรียนเองก็ต้องหัดที่จะตั้งคำถาม ในสิ่งที่เกิดความสงสัย ไม่ใช่เพียงแต่คอยฟังคำชี้แนะจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว (Passive learners) ซึ่งเหตุผลนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lueng (2008, p. 165) ที่สรุปว่า การประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนนั้น ก่อให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เมื่อผู้เรียนเกิดความสงสัย และอยากที่จะรู้ในสิ่งที่สงสัยนั้น ในทางกลับกัน การเรียกผู้เรียนมารับฟังผลสะท้อนกลับ (Conferencing) วิทยุบุคคลนั้นค่อนข้างเสียเวลาเป็นอย่างมาก และในหลายๆ ครั้งวิธีการนี้อาจไม่ประสบความสำเร็จในกรณีนี้ที่ผู้เรียน ขาดทักษะและประสบการณ์ในด้านกรณีปฏิบัติสัมพันธ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัฒนธรรมการเรียนการสอน หรือวัฒนธรรมของสังคมที่ผู้เรียนไม่กล้าโต้เถียงกับผู้สอน อาจเป็นเพราะความเคารพยำเกรง ที่สังคมนั้นๆ หลอหล่อมผู้เรียนให้เจริญเติบโตมา (Patthey-Chavez &

Ferris, 1997, p. 54)

2.3 การให้ผลสะท้อนกลับโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Peer Feedback)

การให้ผลสะท้อนกลับโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ปัจจุบันนี้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย วิธีนี้ได้รับการปฏิบัติโดยที่ผู้เรียนได้รับผลสะท้อนกลับจากเพื่อนของเขา ไม่ว่าจะเป็นด้านของไวยากรณ์หรือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเขียน โดยทั่วไปแล้วเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Peers) ก็คือกลุ่มเพื่อนที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่รับการตรวจงานเขียน (Reid, 1993, p. 209) ที่จริงแล้วการให้ผลสะท้อนโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนนั้นเป็นประโยชน์เนื่องจากว่า ผู้เรียนที่เขียนงานแล้วให้เพื่อนตรวจนั้น จะได้รับผลสะท้อนกลับจากหลายๆ ทิศทาง และจากผู้รับสารที่แท้จริง สู้ให้เห็นว่างานเขียนหนึ่งชิ้นที่ทำเสร็จสิ้นนั้น ไม่ใช่แค่เพื่อนคนเดียวที่ตรวจแต่งงานชิ้นดังกล่าวอาจถูกส่งไปยังเพื่อนคนอื่นๆ ด้วยประการต่อมา ผู้เรียนที่อ่านงานเขียนของเพื่อนสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Ferris & Hedgcock, 1998, p. 223) อย่างไรก็ตาม เมื่อมองในทางกลับกัน Hyland (2003, p.198) ได้กล่าวว่า ผู้สอน และผู้วิจัยภาษามีความเป็นห่วง และชี้ให้เห็นถึงข้อที่ต้องระมัดระวังเมื่อต้องการนำวิธีการที่ให้ผลสะท้อนกลับโดยเพื่อนมาปรับใช้ในการตรวจงานและให้ข้อเสนอแนะ เช่น ผู้เรียนอาจรู้สึกอึดอัดใจที่จะให้เพื่อนมาทำการตรวจงาน หรือผู้เรียนที่มาจากบางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมที่มาจากกลุ่มนิยม (Collectivist) สังคมที่มีวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมคือ คนในสังคมให้ความสำคัญกับกลุ่ม และต้องการการยอมรับจากสังคมนั้นๆ คนในสังคมนี้อาจจะพอใจกับการพึ่งพาเกื้อกูลระหว่างกันทั้งทางด้านวัตถุ และจิตใจ (Ferris & Hedgcock, 1998, p. 227) Hofstede (2001, p. 176) อธิบายว่าจากงานวิจัยที่เขาเคยทำ ได้มีการศึกษาโดยเปรียบเทียบเกี่ยวกับมิติทางด้านวัฒนธรรมซึ่งเกิดจากการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมจากพนักงานบริษัทไอทีเอ็มจากทั่วโลกกว่า 116,000 คน หนึ่งในด้านที่เขาได้ทำการศึกษาคือ ด้านปัจเจกนิยม (Individualism) ตัวเลขที่แสดงออกมากคือ 20 สำหรับประเทศไทย นี่เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ ปัจเจกนิยมต่ำ

แต่กลุ่มนิยามสูง นี่คือนี่ที่แสดงนัยยะว่าหากนำกิจกรรมนี้ มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในประเทศไทย เช่นการ ให้ตรวจงานเขียนของเพื่อน (Peer feedback) ผลที่สังเกตเห็นได้คือ เพื่อนที่มีศักยภาพทางด้านภาษามากกว่าบางที่ อาจจะไม่มี ความกล้าในการให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกที่มี ทักษะทางภาษาที่อ่อนด้อยกว่า

สรุปและข้อเสนอแนะ

กระบวนการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process approach) เน้นไปที่กระบวนการว่าชิ้นงานนั้นมี กระบวนการได้มาอย่างไร ผู้เขียนบทความมีความเห็นว่าเป็น กระบวนการที่ต้องการที่จะพัฒนาการเขียนของผู้เรียน โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติของทั้งตัวผู้สอน และ ผู้เรียน หากมองโดยความเป็นจริงแล้ว ผู้สอนเองทำหน้าที่ เป็นผู้ให้การสนับสนุน ในขณะที่ผู้เรียนเองต้องทำหน้าที่ในการปรับปรุงงานเขียนของตัวเองให้ดียิ่งขึ้น ไม่ใช่เพียงแต่ คอยที่จะรอผู้สอนเสนอแนะอย่างเดียว นี่จึงเป็นเหตุผลที่ บทความนี้ นำเสนอว่า ทั้งปฏิสัมพันธ์ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) นั้นเป็นสิ่งสำคัญ อย่างมากในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามวิธีนี้ เพราะผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับผลสะท้อนกลับในสิ่งที่เขา เหล่านั้นได้เขียนงานออกไป การให้ผลสะท้อนกลับที่ดีนั้น ไม่ใช่ว่าครูผู้สอนให้ผลสะท้อนกลับในร่างสุดท้ายเท่านั้น หากไม่มีการให้ผลสะท้อนกลับที่ตรงประเด็นและเพียงพอแล้ว ผู้เรียนเองไม่สามารถที่จะพัฒนาทั้งในด้านการ เขียนได้ (Hyland & Hyland, 2006, p. 86) ด้วยเหตุนี้เรา อาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ เป็นการให้ ผลสะท้อนกลับระหว่างการเรียนรู้ (Formative feedback) เนื่องจากว่าวัตถุประสงค์ของการให้ผลสะท้อนกลับแบบนี้ เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง (Continuous interaction) ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การเขียนแบบเน้นกระบวนการนั้น แน่นนอนว่า ทั้งผู้สอน และผู้เรียนนั้นต้องประสานความร่วมมือและเต็มใจที่จะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อนึ่ง ผู้เขียนบทความ นี้ไม่สามารถชี้ชัดลงไปได้ว่าวิธีการที่จะให้ผลสะท้อนกลับ แบบใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพียงแค่ต้องการชี้ให้เห็นว่า ไวยากรณ์อย่างเดียวไม่ใช่สิ่งเดียวที่จะต้องนำมาใช้ประเมิน

งานเขียนของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสำหรับ ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา จริงอยู่ว่าการประชุมปรึกษาหารือ ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน (Teacher-student conferencing) และการให้ผลสะท้อนกลับโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน (Peer feedback) อาจเข้ามาเติมเต็มการให้ผลสะท้อนกลับแบบ ดังเดิม ที่ผู้สอนมักทำการเขียนลงไปในงานของผู้เรียน แต่ผู้สอนต้องเป็นผู้พิจารณาว่าจะปรับใช้รูปแบบการให้ผล สะท้อนกลับแบบใดถึงจะเหมาะสมแก่สภาพผู้เรียนที่แท้จริง สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้เขียนบทความนี้พยายามสื่อคือ การ พยายามหาวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการให้ผลสะท้อนกลับเป็น สิ่งที่ดี แต่แท้จริงแล้วไม่มีวิธีใดที่จะชี้ชัดลงไปได้ว่า การให้ ผลสะท้อนกลับ (Feedback) แบบใดเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดใน โลกแห่งความเป็นจริง

เอกสารอ้างอิง

- Brookhart, S. M. (2008). *How to give effective feedback to your students*. Virginia: ABSD.
- Bruffee, K. A. (1978). The Brooklyn Plan: Attaining Intellectual Growth through Peer-Group Influence, *Liberal Education*.
- Campbell, J., Smith, D. & Brooker, R. (1998). From conception to performance: How undergraduate students conceptualise and construct essays. *Higher Education*, 36, pp. 449-469.
- Carnicelli, T. (1980). The Writing Conference: A one-to-one conversation, In Donovan and McClelland (Eds.). *Eight Approaches to Teaching Composition*, Urbana, (pp. 101-131). Illinois: National Council of Teachers of English.
- Chandler, J. (2003). The efficacy of various kinds of error feedback for improvement in the accuracy and fluency of L2 writing, *Journal of second language writing*, 12(3), pp. 267-296.

- Cohen, A. (1990). *Language Learning*. Boston: Heinle & Heinle.
- Dueraman, B. (2012). Teaching EFL Writing: Understanding and re-thinking the Thai experience. *Journal of Alternative Perspectives in Social Sciences*, 4(1), pp. 255-275.
- Ellis, R. (2001). Investigating from focused instruction. *Language Learning*, 51, pp.1-48.
- Ellis, R. (2009). Corrective Feedback and Teacher Development, *Journal of Second Language*, 1(1), pp. 3-18.
- Ferris, D. (2003). *Responding to writing*. In Kroll, B. (Ed.) Exploring the dynamics of second language writing (pp.119-140). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ferris, D., & Roberts, B. (2001). Error Feedback in L2 Writing Classes: How explicit does it need to be?. *Journal of Second Language Writing*, 10(3), pp. 161-84.
- Ferris, D. R. & Hedgecock, J. S. (1998). *Teaching ESL Composition: Purpose, Process, and Practice*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Graves, D. H. (1975). An examination of the writing process of seven-year-old children, *Research in the Teaching English*, 9(3), pp. 227-241.
- Guenette, D. (2007). Is feedback pedagogically correct? Research design issues in studies of feedback on writing. *Journal of Second Language Writing*, 16(1), pp. 40-53.
- Gunning, T. G. (2000). *Creating literacy instruction for all children* (3 Eds). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Harmer, J. (2001). *The practice of English language teaching*. Essex: Longman.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors Institutions and organizations across Nations*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hyland, F. & Hyland, K. (2006). Feedback on Second Language Students' Writing. *Lang. Tech.*, 39, pp. 83-101. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hyland, K. (2002). *Teaching and researching writing*. London: Pearson Education.
- Hyland, K. (2003). *Second Language Writing*. New York, USA: Cambridge University Press.
- Keh, C. L. (1990). Feedback in the writing process: A model and methods for implementation, *English Language Teaching*, 44(4), pp. 224-230.
- Kroll, B. (1997). *Second language writing: Research insights for the classroom*. Cambridge University Press.
- Lee, I. (2014). Ten Myths about the Teaching and Learning of Writing in EFL Contexts. *Language Education and Acquisition Research Network (LEARN) Journal*, 1, pp. 23-32.
- Leki, I. (2000). *Academic writing: Exploring processes and strategies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Leung, A. S. P. (2008). *Teacher-Student Conferencing: Implications for Teaching L2 Writing* (Doctoral Thesis, University of Leicester).
- Listyani, L. (2018). *Promoting Academic Writing Students' Skills through "Process Writing"*. *Strategy Advances in Language and Literacy Studies*. 4(4), pp. 173-79.

- Murray, D. M. (1978). *Internal revision: a process of discovery*. In Cooper, C. R. & Odell, L. (Eds.). *Research on composing: Points of departure*, pp. 85-103. Illinois: National Council of Teachers of English.
- Muth'im, A. (2016). Does Student Self-Assessment Assess as Valid and Reliable as Teacher Assessment, *Arab World English Journal*, 7(1), pp. 123-139.
- Myers, S. (1997). Teaching writing as a process and teaching sentence-level syntax. Reformation as ESL composition feedback. *TESL-EJ*, 2(4), pp. 1-16.
- Myles, J. (2012). *Second language writing and research: The writing process and error analysis in student texts*. Retrieved October 29, 2019, from <http://www.cc.kyoto-su.ac.jp/information/tes/-ej/ej22/al.html>
- Nunan, D. (1991). *Language Teaching Methodology: A Textbook for Teachers*. New York: Prentice-Hall.
- Nunan, D. (1999). *Second language teaching & learning*. Boston: Heinle & Heinle.
- Patthey-Chavez, G. & Ferris, D. (1997). Writing conferences and the weaving of multi-voiced texts in college composition. *Research in the Teaching of English*, 31, pp. 51-90.
- Pongpairroj, N. (2002). Thai university undergraduates' errors in English writing. *Journal of Languages and Linguistics*, 20(2), pp. 86-89.
- Rae, A.M., & Cochrane, D.K. (2008). Listening to Students' How to Make Written Assessment Feedback Useful. *Active Learning in Higher Education*, 9(3), pp. 217-230.
- Reid, J. M. (1993). *Teaching ESL Writing*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents.
- Seow, A. (2002). The writing process and process writing. In Richards, J.C & Renandya (Eds), W.A. *Methodology in language teaching*. Cambridge: CUP.
- Sommers, N. (2006). Across the drafts. *College Composition and Communication*, 58, pp. 248-257.
- Stapa, S. H. (1994). *The Effects of the Process Approach on Writing Apprehension and Writing Quality among ESL Students at University Level in Malaysia* (Doctoral Thesis, Department of Education, University of Glasgow).
- Suleiman, M. F. (2000). *The process and product of writing: Implication for elementary school teachers*. San Francisco: (n.p.).
- Tangkiengsirisin, S. (2010). Enhancing Cohesion in Second Language Writing: A Study of Thai Graduate Students Expository Compositions. *The International Journal of Learning*, 17(7), pp. 33-48.
- Thep-Ackrapong, T. (2005). Teaching English in Thailand: An Uphill Battle, *Manusat Paritat Journal of Humanities*, 2(1), pp. 51-62.
- Tompkins, G. E. (1990). *Teaching Writing: Balancing process and product*. Columbus, Ohio: Merrill.
- Tompkins, G. E. (2004). *Teaching writing: balancing product and process*. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice Hall.
- Torrance, M., Thomas, G. V. & Robinson, E.J. (1999). Individual differences in the writing behavior of undergraduate students. *British Journal of Educational Psychology*, 69, pp. 189-199.
- Truscott, J. (1996). The case against grammar correction in L2 writing classes. *Language Learning*, 46(2), pp. 327-369.

White, R., & Arndt, V. (1991). *Process Writing*. Harlow, United Kingdom: Longman.

Yasuda, S. (2014). Exploring changes in FL writers' meaning-making choices in summary writing: a systemic functional approach. *Journal of Second Language Writing*, 27(1), pp. 105-121.

การพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับการเตรียมสอบ TOEIC

The Development of a Computer-Assisted Instruction in English Vocabulary for TOEIC Test Preparation

กนกวรรณ ไทยประดิษฐ์* และศุภกฤต ทับเที่ยง
Kanokwan Thaipradit and Supakrit Thabthieng

รับบทความ 20 พฤศจิกายน 2562 แก้ไข 16 มิถุนายน 2563
ตอบรับ 1 กรกฎาคม 2563
Received 20 November 2019 Revised 16 June 2020
Accepted 1 July 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนผ่านการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประชากร คือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง จำนวน 95 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง จำนวน 50 คน ใช้วิธีเลือกโดยใช้การสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC 2) แบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิเคราะห์ข้อมูล โดยหา E1/E2 เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/81.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ตรัง 92130

Faculty of Management Science, Suan Dusit University, Trang, 92130 Thailand

² นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ตรัง 92130

B.S., Student in Business Computer Suan Dusit University, Trang, 92130 Thailand

*Corresponding author, e-mail: k.thaipradit@gmail.com

นักศึกษาหลังใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง ที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 คิดเป็นร้อยละ 89.20

คำสำคัญ: สื่อการเรียนรู้, เตรียมสอบ TOEIC, คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

This study was a quasi-experimental research which its purposes were to: 1) develop computer-assisted instruction in English vocabulary for TOEIC preparation to be effective according to the criteria 80/80, 2) compare learning achievement before and after learning through the use of computer assisted instruction, and 3) study the students' satisfaction with the computer assisted instruction. The population is 95 students at Suan Dusit University Trang. The sample included 50 Suan Dusit University Trangs tudents by simple random sampling. The research instruments were the computer-assisted instruction (CAI) in English Vocabulary for TOEIC preparation, the quiz for measuring student's achievement, and the questionnaire for student's satisfaction with CAI. The use of the formula E1/ E2 needed for trying out of the computer assisted instruction efficiency was used as data analysis, compare differences in scores before- and after- learning by using t-test statistics, and find the average and the standard deviation of the satisfaction level. The results show that: 1) the effectiveness of CAI in English vocabulary for TOEIC preparation was at 80.20/81.13 according to the criteria 80/80. 2) The learning achievement after using CAI was significantly higher than before learning at the .05 level. and 3) the students' satisfaction on CAI English Vocabulary for TOEIC preparation is at a high level with an average of 4.46, the standard deviation is 0.58 and the percentage is 89.20 percent.

Keywords: Computer-assisted instruction (CAI), TOEIC, English vocabulary

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและความเป็นไปของโลกช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นให้ดีขึ้น การเรียนรู้และเข้าใจในความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี สังคม การเมือง เศรษฐกิจ การปกครอง ส่งผลต่อเจตคติที่ดีในการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับการสื่อสารได้ รวมทั้งภาษาอังกฤษช่วยในการเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และทำให้มีวิสัยทัศน์ที่ดีในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ภาษาอังกฤษทุกวันนี้ถูกใช้ในการทำงานในทุก ๆ ภาคส่วน หลายองค์กรใช้ภาษาอังกฤษในการรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน โดยการให้ยื่นคะแนนผลสอบภาษาอังกฤษจากหน่วยงานที่มีการทดสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาอังกฤษที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ ผลคะแนน CU-TEP, ผลคะแนนสอบ TOEIC, ผลคะแนนสอบ TOFEL, ผลคะแนนสอบ IELTS เป็นต้น จากมาตรฐานการสอบที่กล่าวมานั้น การสอบ TOEIC ได้รับการยอมรับให้ใช้สำหรับการสอบเข้าทำงานในหลายหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานได้กำหนดเกณฑ์คะแนนในการรับสมัคร เห็นได้ว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ การจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสอบเป็นเรื่องยาก เนื่องจาก

มีคำศัพท์จำนวนมากซึ่งคาดเดาได้ยากว่าจะออกเรื่องใดบ้าง จึงมีผู้รวบรวมคำศัพท์ที่ออกบ่อยไว้เป็นหนังสือ ซึ่งมีขายตามร้านหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ จึงทำให้ผู้ใช้สะดวกและอ่านได้จดจำคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น แต่ด้วยการเรียนรู้ผ่านหนังสือทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ง่าย

การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) มาพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษนั้นมีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาและหลายท่านพบว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์นั้นช่วยให้การเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนดีขึ้น เช่น ฌ็องรูล คูปต์ธิน โรจน (2555, น.283-302) ทำการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการใช้กลวิธีการเดาคความหมายคำศัพท์จากบริบทก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการใช้กลวิธีการเดาคความหมายคำศัพท์จากบริบทของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นหลังจากที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนยังมีความคิดเห็นที่ดีมากต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นอกจากนี้จะสนใจผู้เรียนได้มากกว่าการสอนคำศัพท์ในชั้นเรียนปกติแล้ว ผู้เรียนยังเกิดทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีอีกด้วย โครงสร้างของโปรแกรมมีลักษณะดังดูนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการสร้างสื่อการเรียนรู้ เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการเตรียมสอบ TOEIC โดยนำแนวการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา มาสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองที่ไหนก็ได้ตามที่ผู้เรียนต้องการ โดยผู้วิจัยจะออกแบบให้

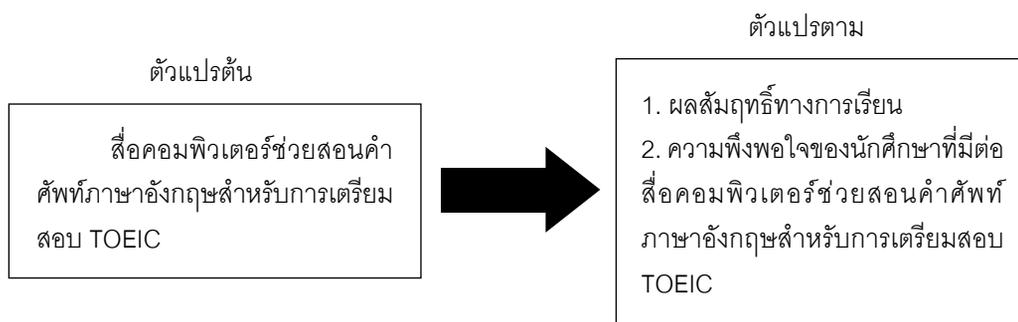
เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้งาน จะเป็นการดึงดูดใจให้ผู้เรียนในการเรียนรู้คำศัพท์ TOEIC มากขึ้น มีความเข้าใจรวมถึงสามารถตีความได้อย่างถูกต้อง มากกว่าการใช้แบบฝึกหัดที่อยู่ในหนังสือแบบเรียนเพียงอย่างเดียว ประกอบกับทางมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตั้ง นั้นยังไม่มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษในการเตรียมสอบ TOEIC จึงเกิดความสนใจที่จะพัฒนา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากกว่าการใช้แบบฝึกหัดในหนังสือแบบเรียนเพียงอย่างเดียว รวมถึงต้องการพัฒนาการเรียนรู้อำนาจภาษาอังกฤษในการเตรียมสอบ TOEIC เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และทำคะแนนสอบ TOEIC สูงขึ้นในระดับขั้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ผ่านการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งหาแนวทางการเพิ่มคะแนนการสอบ TOEIC ให้กับนักศึกษาโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มความเข้าใจและจดจำคำศัพท์ได้มากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการเตรียมสอบ TOEIC

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์ตรัง ที่เรียนด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบ One group pretest-posttest design มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลจากการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการเตรียมสอบ TOEIC ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และศึกษาความพึงพอใจหลังจากเรียน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ปีการศึกษา 2562 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 95 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง จำนวน 50 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ซึ่งสร้างและพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Captivate 9 มีลักษณะจัดลำดับเนื้อหาวิชาเป็นแบบเส้นตรง (Linear Programming) โดยศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข้อสอบ เพื่อคัดเลือกคำศัพท์ที่ออกข้อสอบบ่อยแล้วนำมาจัดหมวดหมู่เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ และศึกษาศักยภาพของ Software ที่จะใช้ผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และได้เลือกใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Captivate 9 ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถนำมาสร้างสื่อการเรียนการสอนได้ดีสามารถนำเสนอภาพ เสียง และสามารถออกแบบให้โต้ตอบระหว่างนักศึกษากับบทเรียนได้ เมื่อสร้างเสร็จ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางทางการพัฒนาสื่อ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ให้ได้ค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 0.5 ขึ้นไปแบบประเมินมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 หรือมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.61 หรือมีความเหมาะสมมากมีค่าความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.67

2.2 แบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ การสร้างแบบทดสอบ โดย 1) การรวบรวมข้อสอบ TOEIC ในหนังสือเตรียมสอบ TOEIC 2) ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา 3) สร้างตารางการวิเคราะห์ข้อสอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ 4) สร้างข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 5) นำข้อสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและในด้านวัดผล ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย 6) นำแบบทดสอบจำนวน 60 ข้อ ไปทดสอบกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Pilot study) 8) นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) 9) คัดเลือกเอาข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 โดยเฉลี่ยจะต้องให้ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละตอนโดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และมีค่าอำนาจจำแนกแบบวัดรายข้ออยู่ (r) ระหว่าง 0.28 - 0.65

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC มีรายการให้ประเมินระดับความคิดเห็นของผู้เรียน จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับความสำคัญใช้มาตรฐานส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ (Likert Scale) และมีคำถามปลายเปิดให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตัดสินหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเก็บรวบรวมผลการพิจารณาตัดสินไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแผนการเรียนกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.642

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

3.1 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC โดยใช้สูตรหา E1/E2 กับการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อตามแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น. 7 - 20) E1 หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดที่เกิดจากการทำแบบฝึกหัดประจำเรื่องของแต่ละหมวดคำศัพท์ E2 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาทุกคนรวมกันหลังเรียน

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test

3.3 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อกำหนดวันและสถานที่สำหรับการทดสอบ

4.2 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนในสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง

4.3 ให้นักศึกษาทำการศึกษบทเรียนด้วยตนเองผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 10 หมวดคำศัพท์ รวมระยะเวลา 10 ชั่วโมง

4.4 เมื่อเรียนครบทั้ง 10 หมวดแล้วให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียนผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง

4.5 ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาโดยให้ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/81.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ตามเกณฑ์ 80/80

จำนวน นักศึกษา	คะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน							คะแนนที่ได้จาก การสอบหลังเรียน ร้อยละ	
	แบบฝึกหัด 1	แบบฝึกหัด 2	แบบฝึกหัด 3	แบบฝึกหัด 4	แบบฝึกหัด 5	คะแนนรวม	ร้อยละ		
50	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(2500)	80.20	(1500)	81.13
	400	399	409	399	398	2005		1217	
ประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน						E_1	80.20	E_2	81.13

จากตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC เป็นคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.20 และประสิทธิภาพของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.13 ซึ่งแสดงว่าสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษา

อังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80.20/81.13

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางคำศัพท์ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักศึกษา		ก่อนเรียน		หลังเรียน		ΣD	ΣD^2	t
	n	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
นักศึกษา	50	15.52	2.04	24.34	1.22	441	4143	27.42*	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเท่ากับ 15.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.04 และหลังใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเท่ากับ 24.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.22 และค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 27.42 แสดงว่านักศึกษาที่ได้เรียนด้วยสื่อ

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC

ความพึงพอใจ	(\bar{x})	(S.D.)	แปลผล
1. ด้านการออกแบบบทเรียน	4.31	0.66	มาก
2. ด้านเนื้อหา	4.55	0.53	มากที่สุด
3. ด้านการนำเสนอ	4.53	0.55	มากที่สุด
4. ด้านประโยชน์การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	4.47	0.59	มาก
ภาพรวม	4.46	0.58	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงความพึงพอใจของนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ที่มีต่อ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 คิดเป็นร้อยละ 89.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา รองลงมาคือ ด้านการนำเสนอ และด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการออกแบบบทเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC กับ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรง ผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 3 ข้อตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับการเตรียมสอบ TOEIC มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.20/81.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 แสดงว่าสื่อการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ ศึกษาและสำรวจแนวข้อสอบการสอบ TOEIC ของนักศึกษา และเลือกนำคำศัพท์มาใช้ได้เหมาะสมกับนักศึกษา รวมถึง การได้รับความสนใจของนักศึกษาในการให้ความร่วมมือ ในการใช้สื่อการเรียนรู้และความสามารถของนักศึกษาที่ แตกต่างกันด้วย สื่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมี เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเกิดการ

พัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียง แต่รูปแบบของสื่อเรียนรู้เท่านั้นที่จะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา วิธีการสอนก็เป็น ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งเช่นเดียวกันที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ และจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของกรมวิชาการ (2551, น.127) ที่กำหนดไว้ว่า เกมเป็นสื่อสิ่งที่จะช่วยเร่งรัดความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ทั้งยังช่วยเน้นย้ำสิ่งที่เรียนไปในรูปแบบตัวอักษร การออกเสียง การฟัง การพูดคำศัพท์ การ สะกดตัวอักษร และการอ่าน ตลอดจนรูปแบบประโยค เกมต่างๆ สามารถนำสิ่งที่ปัญหาจากการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ผู้เรียนมาฝึกซ้ำในรูปแบบของการเล่น ฝึกความคิดให้ฉับไว การ ทำความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำสั่งและการใช้ภาษา อย่างอัตโนมัติ ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา รวมทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวรารพ เปลี่ยนปราน และ สุทัศน์ นาคัน (2558, น. 1672-1684) ได้ศึกษาผลการจัด กิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เกมบัตรคำ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้เกมประกอบ การเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 โดยประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 70.08/95.17 นอกจากนี้ กระบวนการพัฒนาผู้วิจัยได้ใช้แบบจำลองการออกแบบสื่อ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามแบบ ADDIE Model ที่มีขั้นตอน

ชัดเจนมีการตรวจสอบทุกขั้นตอน จึงส่งผลให้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผ่านการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลการใช้วิธีสอนโดยสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นสามารถส่งเสริมผลการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรงได้เป็นอย่างดี มีผลต่อการจดจำคำศัพท์ได้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบวิธีการสอน วิธีการนำเสนอคำศัพท์ภาษาอังกฤษในสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจง่าย มีความน่าสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การจดจำคำศัพท์ได้ และการออกแบบสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีคุณภาพอาศัยหลักการออกแบบให้เหมาะสมกับวัย ตามหลักแบบจำลองการออกแบบสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามแบบ Addie Model เป็นมิตรต่อผู้ใช้ตามแนวทางการออกแบบสื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ วิทวัสสำราญกุล (2559, น. 1-8) ได้ศึกษาการเพิ่มคะแนนการสอบการฟัง TOEIC โดยการฟังแบบจับคำสำคัญการวิจัยที่ทดลองกับนักศึกษาสาขาธุรกิจการบิน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียนการฟังแบบจับคำสำคัญ มีคะแนนสอบการฟัง TOEIC ที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 39.44 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 62.08 และและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ นาวายุทธ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการเพิ่มศักยภาพภาษาอังกฤษแบบบูรณาการโดยการใช้แบบทดสอบภาษาอังกฤษ TOEIC และความพึงพอใจในการใช้สื่อ Interactive Longman Dictionary of Contemporary English DVD New Edition ของนักศึกษาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคพายัพเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบภาษาอังกฤษของนักศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 นอกจากนี้ นักศึกษายังพึงพอใจการเรียนรู้ด้วยสื่อ DVD ในระดับสูงมาก

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับการเตรียมสอบ TOEIC โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 คิดเป็นร้อยละ 89.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา รองลงมาคือ ด้านการนำเสนอ และด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการออกแบบบทเรียนแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบสื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ โดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา ซึ่งต้องคำนึงถึงการทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญมัย สีนาน, เขียวลักษณ์ ฉัตรกรวิณานต์และศุภมาส ผกาภาศ (2562, น. 776-782) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งพบว่ามีความพึงพอใจของการใช้เกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 เนื้อหาคำศัพท์และความหมายในแต่ละหมวดหมู่โดยรวมแล้วคำศัพท์แน่นเกินไป คือ การออกแบบในเรื่องคำศัพท์และความหมายในแต่ละหน้า ควรมีช่องว่างของคำหรือการจัดเรียงไม่ให้ติดกันเกินไป เพื่อที่จะทำให้ไม่ดูอึดอัดหรือดูเยอะ และในส่วนของคำว่า “เลือกบทเรียน” ควรเขียนให้ติดกัน

1.2 ควรมีแบบทดสอบทุกบทหลังแต่ละหมวดคำศัพท์เพื่อความเข้าใจมากขึ้น เกมสควรมีรูปแบบให้เลือกมากขึ้นและเลือกเล่นได้ด้วยตนเองเพื่อดึงดูดผู้ให้เข้ามาใช้งาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับกลุ่มเด็กอ่อนภาษาอังกฤษกับกลุ่มเด็กเก่งภาษาอังกฤษเพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้ และควรนำไปทดลองใช้เพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลที่ได้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2551). *กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์*

การเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤษณ์ วิทวัสสำราญกุล. (2559). การเพิ่มคะแนนการสอบ

การฟัง TOEIC โดยการฟังแบบจับคำสำคัญ: การวิจัยที่ทดลองกับนักศึกษาสาขาธุรกิจการบิน. *ในการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6* (น.1-8). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), น. 7-20.

ณัฐพล คุปต์ธนโรจน์. (2555). การพัฒนาบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษตามแนวเรื่อง โดยใช้กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 5(1), น. 283-302.

ณัฐวราพร เปลี่ยนปราน, สุทัศน์ นาคจัน. (2558).

การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทุ่งน้อย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.

วารสารวิชาการ Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), น. 1672-1684.

ธัญมัย สีแนน, เยาวลักษณ์ ฉัตรกรวินกานต์ และศุภมาส

ผกาภาศ. (2562). การพัฒนาเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

ในการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 8 และนานาชาติ ครั้งที่ 1 วิทยาการจัดการวิชาการ 2019 การจัดการนวัตกรรมสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน (น.776-782). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สมศักดิ์ นาวยุทธ. (2553). การเพิ่มศักยภาพภาษา

อังกฤษแบบบูรณาการโดยการใช้แบบทดสอบ

ภาษาอังกฤษ TOEIC และความพึงพอใจโดยใช้

สื่อ Interactive Longman Dictionary of

Contemporary English DVD New Edition ของ

นักศึกษาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 2 คณะ

บริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาค

พายัพเชียงใหม่ (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่:

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขต

ภาคพายัพเชียงใหม่.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological*

testing (5th ed.). New York: Harper Collins.

รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

The Network Educational Administration Model of School under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office

จัตพร บุณระดม¹, พิกุล ภूमโคกรักษ์² และศักดิ์ชัย ภูเจริญ³
Chattuporn Bunradom¹, Pikul Bhoomkhokrak² and Sakchai Phucharoean³

รับบทความ 3 ธันวาคม 2562 แก้ไข 20 เมษายน 2563

ตอบรับ 5 มิถุนายน 2563

Received 3 December 2019 Revised 20 April 2020

Accepted 5 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการจำเป็นในการบริหารเครือข่ายของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการดำเนินการวิจัย วิธีการวิจัยเป็นแบบผสมพหุระยะมี 4 ขั้นตอน คือ (1) การศึกษาการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา (2) ศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (3) การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา โดยตรวจสอบรูปแบบจากการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน (4) การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบและประเมินประโยชน์รูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ แล้วประเมินความเป็นประโยชน์โดยแบบสอบถามกับผู้อำนวยการโรงเรียน 40 คน เครื่องมือในการวิจัยมี 3 แบบ คือ แบบสัมภาษณ์แบบสอบถามสภาพและความต้องการจำเป็น และแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือและประเมินประโยชน์ ของรูปแบบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจากทั้ง 7 เขต จำนวน 297 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพและความต้องการจำเป็น

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
Ph.D., Student in Educational Administration Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University,
Nakhon Ratchasima, 30000 Thailand

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima, 30000 Thailand

* Corresponding author, e-mail: bunradom2502@gmail.com

มีการบริหารเครือข่ายในสถานศึกษาทั้ง 7 เขต (2) รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาและองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา มี 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วม โครงสร้างและระบบบริหาร การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ความสัมพันธ์และผลสำเร็จ 3) ผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) Study the problems and needs assessment to the network educational administration of school; 2) to construct the network educational administration model of school; 3) to evaluate the network educational administration model of school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office. The research process was multiphase mixed method and consisted of four steps: Step 1 studying the network educational administration of school by interview; Step 2 studying the problems and needs assessment of the network educational administration of school by questioner from school administrator; Step 3 constructing the network educational administration model of school Area Office by focus group discussion; Step 4 constructing the manual and evaluate the use of the network educational administration. The instruments used for the research were questionnaire for the network educational administration of school condition and needs questionnaire for the network educational administration of school and suitability assessment form for evaluating that the model was appropriately and useful. The 297 samples were directors from 7 Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office, 5 experts form interview for evaluating that the model was appropriately. Data was collected from 9 experts in a focus group discussion. The obtained data were statistically analyzed by using the percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and the content analyzed. Research results showed that 1) the network educational administration of school is needed among the schools under 7 Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Offices, 2) the factors of the network educational administration model of school included of 6 elements: Share Vision; Structure and Administrator; communication and Learning Exchange; Innovation and Technology; Interaction, and Successful. 3) the constructed model was evaluated as appropriate, feasible, and useful at the highest level.

Keywords: Model, Network educational administration of school, Elementary school

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นก้าวแรกของการวางรากฐานสำคัญในอนาคตที่จะสร้างพัฒนาการและการเจริญเติบโตของมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2557, น. 5) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขัน และให้ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์บนเวทีโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, น. 10) จึงเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ต้องตระหนักในความสำคัญของการศึกษาเข้ามาร่วมมือกันเป็นเครือข่ายพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (ปัญญา แก้วกัญญา, 2561, น. 2) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษา ด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล งบประมาณและบริหารทั่วไป จัดตั้งและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณ พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน ออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศแนวปฏิบัติต่าง ๆ และกำกับติดตาม ประเมินผล ตามแผนงาน โครงการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 2- 8)

ในการบริหารสถานศึกษาพบว่า การบริหารสถานศึกษาในบริบทที่แตกต่างกันย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพด้านผู้เรียน เมื่อสถานศึกษาตระหนักเข้าใจสภาพบริบทที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา จึงเกิดการรวมกลุ่มสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน (Ribchester & Edward, 2007) แต่จากการศึกษาถึงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในสังกัดที่รวมตัวกัน ร่วมมือกันขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษายังขาดรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาที่ชัดเจน

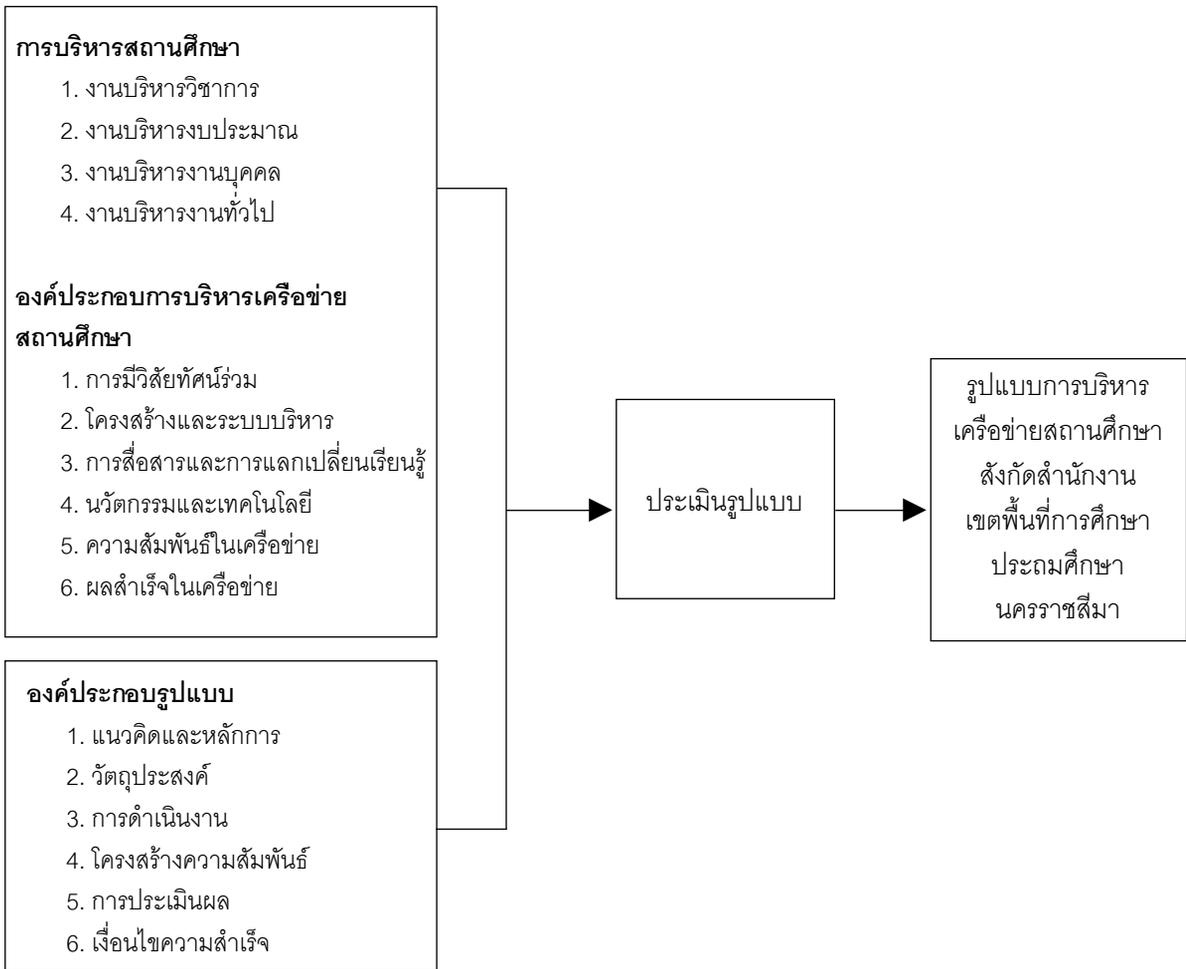
จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ แบ่งเขตการปกครองเป็น 32 อำเภอ มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 7 เขต มากที่สุดในประเทศไทย มีจำนวนสถานศึกษา 1,302 แห่ง นักเรียน 216,150 คน และข้าราชการครูและบุคลากรในสังกัด 13,278 คน (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 36-43) สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั้ง 7 เขต มีบริบทที่แตกต่างกันทั้งพื้นที่ ขนาด และมีความหลากหลาย ทั้งวัฒนธรรม ความเชื่อ และกลุ่มชาติพันธุ์ จึงพยายามที่จะให้เกิดความร่วมมือกันในการบริหารในงานทั้ง 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยจัดกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งศูนย์ กลุ่มและเครือข่าย โดยเป็นการบริหารจัดการในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเอง ไม่มีกฎหมายระเบียบหรือรูปแบบบริหารเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ศึกษาได้ตระหนักเห็นปัญหา ความต้องการจำเป็นดังกล่าว จึงมีความสนใจในการศึกษา รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา ซึ่งผลการวิจัยเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ในการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันนอกจากได้ผลการวิจัย ยังเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางกำหนดเป็นนโยบายการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการจำเป็นในการบริหารเครือข่ายของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมพหุระยะ (Multiphase mixed method design) กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษาการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

ตรวจสอบเครื่องมือ หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบ นำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) ระหว่าง 0.60 – 1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้านสภาพปัจจุบันมีค่า 0.988 และด้านความต้องการมีค่า 0.990 สอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 297 คน วิเคราะห์ข้อมูลหาค่า PNI กำหนดตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป มาเป็นประเด็นการพัฒนา ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบการบริหารเครือ

ข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครราชสีมา โดยนำข้อมูลขั้นที่ 1 และ 2 มากำหนดเป็นกรอบร่างรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา ยกร่างรูปแบบโดยผู้วิจัยเอง และตรวจสอบร่างรูปแบบโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน แล้วปรับปรุงร่างรูปแบบตามความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำคู่มือและประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครราชสีมา โดยสร้างคู่มือการใช้รูปแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน และประเมินความเป็นประโยชน์โดยผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกรรมการบริหารเครือข่ายจำนวน 40 คน โดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้ง 7 เขต มีสภาพและความต้องการจำเป็นในการบริหารเครือข่าย (2) การบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครราชสีมา มีรูปแบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 ประการ คือ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การดำเนินงาน 4) โครงสร้างความสัมพันธ์ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และการบริหารเครือข่ายสถานศึกษามีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม การดำเนินงานมีการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามในการดำเนินงานร่วมกัน มีการบริหารจัดการเครือข่ายประสบความสำเร็จตามพันธกิจ บุคลากรในเครือข่ายมีวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน บุคลากรมีความมุ่งมั่นร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน 2) ด้านโครงสร้างและระบบบริหาร การดำเนินงานมีระบบบริหารที่ชัดเจน มีผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติตามที่เครือข่ายกำหนดร่วมเป็นคณะกรรมการ มีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง มีการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานในการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารเครือข่าย 3) ด้านการสื่อสารและการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ การดำเนินงานมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน บุคลากรในเครือข่ายสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างหลากหลาย มีการส่งข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบทันสมัย และมีการระดมความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี การดำเนินงานมีการสร้างและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสร้างสรรคและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และมีการสร้างเครือข่ายสถานศึกษา 5) ด้านความสัมพันธ์ในเครือข่าย การดำเนินงานมีกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในเครือข่าย มีการจัดสวัสดิการร่วมกัน บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน ประสานงานและประสานประโยชน์ 6) ด้านผลสำเร็จในเครือข่าย การดำเนินงานมีการวิเคราะห์องค์การในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีความชื่นชมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรและสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ (3) ผลการประเมินรูปแบบ มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และประโยชน์โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า การบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครราชสีมา มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ด้านคือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งในการทำงานเป็นเครือข่าย ต้องมีหลักการแนวคิดความคิดเห็นที่ตรงกัน นำมาสรุปเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ด้านโครงสร้างและระบบบริหาร เครือข่ายเป็นองค์การที่ต้องมีระบบงาน และผู้ปฏิบัติงาน จึงต้องมีการจัดโครงสร้าง และจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 3) ด้านการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เครือข่ายต้องสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างสถานศึกษาด้วยกันอย่างชัดเจนและรวดเร็ว จึงต้องมีการสื่อสารอย่างเป็นระบบ และต้องมีการพบปะระหว่างบุคลากรในเครือข่าย ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่ง Jameset, McCormick, Black, Carmichael, Drummond and Fox (2007, p. 90) ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นต้องพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับที่ Spring (2012, p. 15) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องสร้างความเป็นเครือข่าย (Network) รวมพลัง (Power) และสร้างเทคโนโลยีทันสมัย (New technology) 5) ด้านความสัมพันธ์ในเครือข่าย บุคลากรในสถานศึกษาที่รวมกันเป็นเครือข่าย ต้องมีโอกาสได้มาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในโอกาสต่างๆ เพื่อสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน ยุทธนา คงแหลม (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจของเครือข่าย และการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน 6) ด้านผลสำเร็จในเครือข่าย ซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายในการปฏิบัติงาน มีการสร้างความภาคภูมิใจและแสดงความชื่นชมยินดี ในผลงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับเสมอ สุวรรณโค (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา และยงยุทธ ยะบุญธง และชูชีพ พุทธิประเสริฐ (2559) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาเครือข่ายสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่เป็นเลิศในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านความสำเร็จมีส่วนสำคัญในเครือข่าย Topping (2002, p. 523) ก็กล่าวว่า ทักษะการทำงานในรูปเครือข่ายแบบร่วมมือ เป็นทักษะการทำงานของผู้หน้าที่สำคัญประการหนึ่ง และสำหรับการทำงานในรูปเครือข่าย ความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ คือ การทำงานในรูปทักษะ การให้กำลังใจระหว่างบุคคล และการเสริมสร้างกำลังใจระหว่างบุคคล (Empowering skills) โดยวิธีการใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกัน และส่งเสริมสนับสนุนร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ในการประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทำให้เห็นว่า สถานศึกษาตระหนัก และเห็นความสำคัญของเครือข่ายพร้อมที่จะนำไปใช้พัฒนาการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 พัฒนาเครือข่ายสถานศึกษาที่มีอยู่ให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) โครงสร้างและระบบบริหาร 3) การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) นวัตกรรมและเทคโนโลยี 5) ความสัมพันธ์ในเครือข่าย 6) ผลสำเร็จในเครือข่าย และการพัฒนาบุคลากรในเครือข่ายและสถานศึกษาทั้งการอบรมสัมมนา และการปฏิบัติจริง

1.2 เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของส่วนราชการที่มีสถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ รสพ.

ปัญญา แก้วกียูร. (2561). *กลยุทธ์การสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. เอกสารพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้มีวิชยฐานะเชี่ยวชาญ, สถาบันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา.

ยงยุทธ ยะบุญธง และชูชีพ พุทธิประเสริฐ. (2559). รูปแบบการบริหารภาคีเครือข่ายสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่เป็นเลิศในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 22(2), น. 64-75.

ยุทธนา คงแหลม. (2559). การศึกษารูปแบบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 27(2), น. 185-196.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550).
แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการ
จัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
สมบุญธรรมการเกษตร.
- _____. (2561). *บันทึก สพฐ. 2561*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
(2557). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- เสมอ สุวรรณโค. (2558). รูปแบบเครือข่ายการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา. *วารสารวิชาการ มศว.*, 6(2), น. 128.
- James, M., McCormick, R., Black, P., Carmichael, P.,
Drummond, M. J., Fox, A. (2007). *Improving
Learning How to Learn: Classrooms, schools
and networks*. Retrieved June 10, 2018, from
<https://encrypted-tbn3.gstatic.co.th>.
- Ribchester, C. & Edward, W. J. (2007). *Co-operation
in the countryside Primary School Cluster*.
Retrieved April 22, 2019, from http://llaperwebscohot.com/lehost/detail/vid=13Ghid=3684_db3b-45f9
- Spring, J. (2012). *Education networks: Power, wealth
cyberspace, and the digital mind*. New York:
Routledge.
- Topping, P. A. (2002). *Managerial leadership*.
New York: McGraw-Hill.

การใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง โคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Using Vocabulary Games with Directed Reading Thinking Activity (DR-TA)
to Develop the Literature Learning Achievement in “Khlong Lokaniti”
for 7th Grade Students

ชลดา นันทน้อย^{1,*} และประภาส เพ็งพุ่ม²
Chonlada Nuntanoi^{1,*} and Brapaas Pengpoom²

รับบทความ 16 เมษายน 2563 แก้ไข 22 พฤษภาคม 2563

ตอบรับ 25 พฤษภาคม 2563

Received 16 April 2020 Revised 22 May 2020

Accepted 25 May 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพเกมคำศัพท์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ จากการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA และ 3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติ โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน จำนวน 380 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 40 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง โคลงโลกนิติ เกมคำศัพท์ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง โคลงโลกนิติและแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนเรื่องโคลงโลกนิติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 (80/80) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบค่าที (t-test)

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก 65000

M.Ed. Student of Education Program in Thai Language, Naresuan University, Phitsanulok, 65000 Thailand

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก 65000

Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok, 65000 Thailand

* Corresponding author, e-mail:cholada.gam@gmail.com, bpengpoom@hotmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกมคำศัพท์ที่ใช้ในการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/83.58 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากต่อการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA

คำสำคัญ: เกมคำศัพท์, การสอนการอ่านแบบ DR-TA, โคลงโลกนิติ

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1) develop and find out the effectiveness on the vocabulary games, 2) compare the literature learning achievement in “Khlung Lokaniti” of 7th grade students before and after the learning management using vocabulary games with Directed Reading-Thinking Activity (DR-TA), and 3) study the students' satisfaction of learning management using DR-TA. The population were 380 students at Srisawat Wittayakarn, Nan province, in 2019 Academic Year. The sample consisted of 40 students at Srisawat Wittayakarn, Nan province, in 2019 academic year which were selected by purposive sampling. The research instruments were lesson plans of “Khlung Lokaniti”, vocabulary games, the literature achievement test in “Khlung Lokaniti”, and the students' satisfaction evaluation form of the learning management. Statistics for data analysis were the efficiency E1/E2 (80/80), mean, standard deviation and t-test (Dependent Samples)

The findings of the research were that:

1. The efficiency of vocabulary games using for the literature learning management in “Khlung Lokaniti” is 85.06/83.58 which is higher than the benchmark 80/80.
2. The students' learning achievement in “Khlung Lokaniti” after the learning management was higher than before the learning management at the statistically significant level at .05
3. The student satisfaction of the learning management using vocabulary games with DR-TA was at the high level.

Keywords: Vocabulary games, Directed Reading-Thinking Activity(DR-TA), Khlung Lokaniti

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารซึ่งวิชาภาษาไทยมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาโดยตรง โดยเฉพาะการเรียนวรรณคดีไทยที่ต้องอาศัยทักษะด้านภาษา เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจมองเห็นภาพสังคมวัฒนธรรมในอดีตช่วยขัดเกลาและยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้นจากการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน พบว่าภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เมื่อศึกษาถึงสาเหตุพบว่า

เรื่อง โคลงโลกนิติ มีคำศัพท์และภาษาที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย จึงทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจต่อการเรียน อีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้วิจัยไม่สร้างความสนใจหรือกระตุ้นผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงขาดทักษะการตีความและความเข้าใจในเนื้อหาเรื่อง โคลงโลกนิติ (โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน, 2560)

จากการศึกษาพบว่าคำศัพท์มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนวรรณคดี สอดคล้องกับ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2517, น. 200) กล่าวว่าคำศัพท์ในตัวบทคือ

ส่วนสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเข้าใจและสามารถตีความวรรณคดีไทยได้อย่างถูกต้อง ซึ่งรวมถึงการใช้เกมประกอบการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้สอดคล้องกับ เพชร วิจิตรนาวัน (2551, น. 68-69) กล่าวว่า นักเรียนที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้คำศัพท์จะมีความเข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้วรรณคดีสูงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การใช้เกมคำศัพท์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ของ เหงียน ถิ หลือ อี (2556, น. 45-47) พบว่า การสอนคำศัพท์โดยใช้เกมประกอบการสอนกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถจดจำคำศัพท์ได้ดีในสถานการณ์ที่สนุกสนาน ทำท่าย ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและสามารถจดจำคำศัพท์ได้อย่างแม่นยำ

นอกจากนี้ยังมีวิธีการสอนการอ่านแบบ DR-TA ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการอ่านมุ่งให้ คาดเดาเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ตั้งเป้าหมายในการอ่าน ขั้นที่ 2 ปรับระดับการอ่านให้เข้ากับเป้าหมาย ขั้นที่ 3 สังเกตการณ์การอ่านเสริมความเข้าใจ ขั้นที่ 4 พัฒนาความเข้าใจและขั้นที่ 5 การทำกิจกรรมพัฒนาทักษะเพื่อให้สามารถสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ (Staffer, 1969, อ้างถึงในพระมหาเอกลักษณ์ เทพวิจิตร, 2558, น. 35-36) สอดคล้องกับปิยาภรณ์ โคตรชมพู (2558, น. 1234) กล่าวว่า การสอนการอ่านแบบ DR-TA เป็นกิจกรรมเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ ผลการสอนจึงสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเกมคำศัพท์มาใช้ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

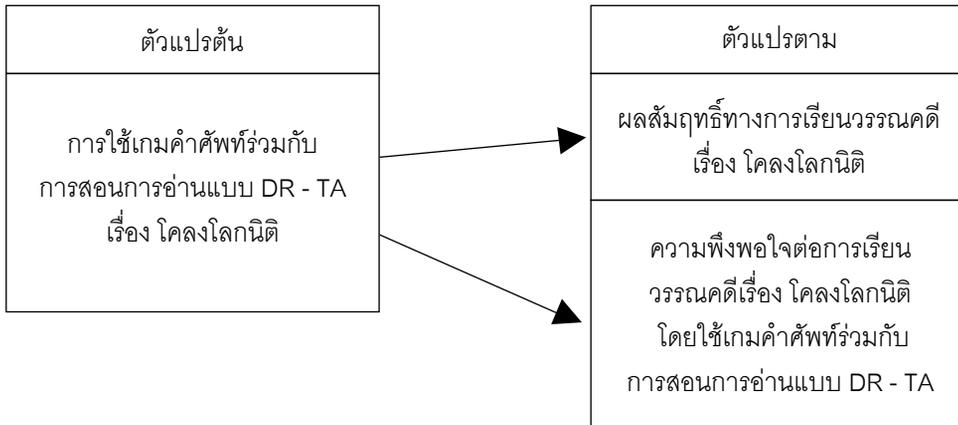
1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพเกมคำศัพท์ในการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของเกมคำศัพท์ในการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง โคลงโลกนิติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจในการเรียนเรื่องโคลงโลกนิติในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งทดลองศึกษาประสิทธิภาพของเกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องโคลงโลกนิติและความพึงพอใจที่มีการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน จำนวน 380 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/10 โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคารจังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 40 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ทำการเลือกจากจำนวนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่อง โคลงโลกนิติต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีจำนวนมากกว่าห้องอื่นและเพื่อเป็นห้องเรียนต้นแบบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องโคลงโลกนิติ ในการนำไปใช้พัฒนาห้องเรียนอื่นๆต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การใช้เกมคำศัพท์พร้อมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 15 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และหาคุณภาพโดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.08 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 การใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA ในแผนการจัดการเรียนรู้

การใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอน อ่านแบบ DR-TA	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 ตั้งเป้าหมายในการอ่าน	แบ่งกลุ่มและแบ่งเนื้อหาตามระดับความสามารถ
ขั้นที่ 2 ปรับระดับการอ่าน	อ่านเรื่องโคลงโลกนิติ โดยอ่านเนื้อหาคร่าวๆ กวาดสายตาเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
ขั้นที่ 3 สังเกตการณ์การอ่าน	ครูให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องคำศัพท์ โดยการใช้เกมประกอบด้วยเกมที่ 1 บิงโกคำศัพท์ เกมที่ 2 จับคู่คำศัพท์และเกมที่ 3 ตามล่าหาคำศัพท์
ขั้นที่ 4 พัฒนาความเข้าใจ	อ่านเนื้อเรื่องอีกครั้งเพื่อถอดคำประพันธ์ และสรุปความคิดรวบยอด
ขั้นที่ 5 กิจกรรมพัฒนาทักษะที่จำเป็น	อภิปรายความรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

2.2 เกมคำศัพท์ ผู้วิจัยได้สร้างเกมคำศัพท์ จำนวน 3 เกม คือ เกมบิงโกคำศัพท์ เกมจับคู่คำศัพท์และ เกมตามล่าหาคำศัพท์ทำการหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว 1:1 (Individual Tryout) ทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่มีผลการเรียนรู้แตกต่างกัน จำนวน 3 คน แบ่งเป็นระดับ เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน นำผลที่ได้มา คำนวณหาค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 63.75/62.22$ นำข้อ บกพร้อมมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นทำการหาประสิทธิภาพ แบบกลุ่มย่อย 1:10 (Small group tryout) ทดลองกับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนรู้แตกต่างกัน จำนวน 9 คน แบ่งเป็นระดับเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และ อ่อน 3 คน นำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพ $E1/E2 = 73.19/71.48$ จากนั้นนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข และทำการหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มใหญ่ 1:30 (Field tryout) ทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการ เรียนรู้แตกต่างกัน จำนวน 30 คน แบ่งเป็นระดับเก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน และอ่อน 10 คน นำผลที่ได้มาคำนวณหา ค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 82.69/81.45$ จากนั้นนำเกมคำ ศัพท์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้จริงกับกลุ่ม ตัวอย่าง

2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง โคลง โลกนิติ ก่อนและหลังเรียน (Pretest-Posttest) เป็นแบบ ทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง จำนวน 40 ข้อ นำเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ หลังจากปรับแก้ตามคำ แนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการคำนวณค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 นำมาปรับแก้ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เคย เรียนผ่านไปแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากมีค่า ระหว่าง 0.25 ถึง 0.78 และค่าอำนาจจำแนกที่มีค่า 0.31 ถึง 0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนเรื่อง โคลงโลกนิติ ผู้วิจัยได้กำหนดกำหนดรูปแบบการถาม ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบ สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโคลงโลกนิติ จำนวน 30 ข้อ
2. ดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองพร้อมกับสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน ใช้เวลา 15 ชั่วโมง
3. ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโคลงโลกนิติ จำนวน 30 ข้อ
4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนเรื่องโคลงโลกนิติโดยใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเกมคำศัพท์ โดยการคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 (80/80) วิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติ โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

การนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพเกมคำศัพท์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

รายการ	ผลการสอบระหว่างเรียน	ผลการสอบหลังเรียน
คะแนนเต็ม	80	30
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	40	40
คะแนนรวมทุกคน	2722	1003
คะแนนเฉลี่ย	68.05	25.08
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	85.06	83.58
E1/E2	85.06	83.58

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 85.06 / 83.58 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกมคำศัพท์มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	14.30	1.92	28.25*	0.0000
หลังเรียน	25.08	1.83		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.30 และ 25.08 คะแนนตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนน

ก่อนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA

รายการประเมิน	n = 40		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านบรรยากาศ	4.48	0.49	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.42	0.54	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.35	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.41	0.49	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านบรรยากาศนักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.49) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.54) และด้านประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.54)

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/83.58 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกมคำศัพท์มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/10 ที่มีต่อการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติ โดยการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของเกมนาคำศัพท์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 85.06/83.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาเกมนาคำศัพท์ขึ้นอย่างมีระบบ มีการออกแบบตามหลักขั้นตอน ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเดี่ยว กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่องก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้อ่านคำศัพท์ในบรรยากาศที่ตื่นเต้น ได้รับความสนใจให้กับผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537, น. 169) กล่าวว่า การใช้เกมนาคำศัพท์จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในคำประพันธ์ได้อย่างไม่เบื่อหน่าย และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เพชรวิจิตร นาวิณ (2551, น. 68-69) ที่กล่าวว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้อ่านคำศัพท์จะมีความเข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้วรรณคดีสูง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมนาคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า การใช้เกมนาคำศัพท์สามารถช่วยให้บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน กระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ธิดา โมสิกรัตน์ (2526, น. 130) กล่าวว่า เกมคำศัพท์ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้อ่านคำศัพท์ได้ดีและมีความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์และการตีความ ทั้งพบว่าคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนมีการพัฒนาที่สูงขึ้น

ตามลำดับ เป็นผลมาจากกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอนการอ่านแบบ DR-TA ทั้ง 5 ขั้นตอน ที่มุ่งให้นักเรียนคาดเดาเนื้อเรื่องและฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับ จารุวรรณ คำบุญเรือง (2555, น. 59-60) กล่าวว่า การสอนการอ่านแบบ DR-TA มุ่งให้ผู้เรียนสามารถคิดได้ ด้วยการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีจุดมุ่งหมาย สามารถคาดเดาวางแผนและร่วมกิจกรรมกับเพื่อน จัดกิจกรรมกระทำและนำมาตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA ของพระมหาเอกลักษณ์ เทพวิจิตร (2558, น. 56) พบว่า การใช้วิธีการสอนดังกล่าว มุ่งให้นักเรียนคาดเดาเนื้อเรื่องล่วงหน้า มีแนวคิดในการคาดเดาคำศัพท์และการอ่าน จับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนให้กับนักเรียน จึงเป็นผลให้คะแนนจากการทำแบบทดสอบของผู้เรียนที่ใช้เกมนาคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA มีผลที่สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่อง โคลงโลกนิติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่นักเรียนพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศจากการใช้เกมนาคำศัพท์มาประกอบการจัดการเรียนรู้ ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุกสนาน กระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ ร่วมมือกันทำกิจกรรม สอดคล้องกับที่ สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2545, น. 19-20) กล่าวว่า เกมจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีจุดมุ่งหมายในการใช้เพื่อสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้เรียนและการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ DR -TA ที่ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนการสอนอ่านอย่างเป็นกันเอง ทำให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันรองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนักเรียนมีส่วนร่วมโดยตรงจากการใช้เกมนาคำศัพท์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดสอดคล้องกับ พัชรี ใจโต (2559, น. 128) ที่กล่าวว่า เกมสามารถสร้างแรงจูงใจและสามารถนำไปใช้เพื่อให้กิจกรรมการสอนดำเนินไปถึงเป้าหมาย เป็นเครื่อง

เมื่อฝึกทักษะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจร่วมกับการใช้วิธีการสอนการอ่านแบบ DR-TA ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้อย่างเป็น ลำดับขั้นตอน จากการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพและลำดับสุดท้ายคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากการใช้เกมคำศัพท์ร่วมกับการสอนการอ่านแบบ DR-TA ที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้สามารถเข้าใจ เนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและการทำกิจกรรมส่งผลให้ นักเรียนสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ โคตรชมภู (2558, น.1234) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่น่าสนใจทำให้นักเรียน เกิดความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน จึงทำให้ผลการสอน ประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ก่อนจัดการเรียนรู้ควรควรอธิบายวิธีการสอนการอ่านแบบ DR-TA ให้นักเรียนได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งและต้อง มีการเตรียมสื่อ/นวัตกรรม จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา และเนื้อหา กำหนดตามแผนการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรใช้แนวทางข้างต้นในการสอนวรรณคดีเรื่อง อื่นๆ เพื่อกระตุ้นและดึงดูดใจให้นักเรียนสนใจบทเรียนและ มีการพัฒนาทักษะด้านการคิด และควรนำวิธีการสอนโดย การใช้เกมคำศัพท์ไปใช้สอนร่วมกับวิธีการสอนหรือแหล่ง เรียนรู้อื่นๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ คำบุญเรือง. (2556). การพัฒนาแผนการจัด กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (รายงาน ผลการวิจัย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2526). การสอนวรรณคดีระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอน ภาษาไทย (Teaching thai) หน่วยที่ 9-15 สาขา วิชาศึกษาศาสตร์. (น.119-168). กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. ม.ล. (2517). *วิเคราะห์รส วรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปิยาภรณ์ โคตรชมภู. (2558). *การพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดย กลวิธีการสอนการอ่านแบบ DR-TA สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2562, จาก <https://gsbooks.gs.kku.ac.th/56/grc14/files/hmo13.pdf>.
- พระมหาเอกลักษณ์ เทพวิจิตร. (2558). *การพัฒนาผล สัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading-Thinking Activity)*. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562, จาก <https://th.city/nKtwVsPI>.
- พัชรี ใจโต. (2559). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย สอนแบบเกมด้วยเทคนิคช่วยจำ เรื่อง ชนิดของ คำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1* (รายงานผลการวิจัย). นครปฐม: มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- เพชร วิจิตรนาวิน. (2551). *ผลของการใช้รูปแบบการ เรียนรู้คำศัพท์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน วรรณคดีและความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร จังหวัดน่าน. (2560). รายงาน
ผลสัมฤทธิ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการ
ศึกษา 2560. น่าน: โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร
จังหวัดน่าน.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2537). วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษา
ต่างประเทศ. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 6(2).
น. 168-170.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการ
เรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบความคิด. กรุงเทพฯ:
ดวงกมลสมัย.

หญิงน ถิ หนี้อ อี. (2556). การใช้เกมคำศัพท์เพื่อ
พัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นปีที่หนึ่งมหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐ
สังคมนิยมเวียดนาม. สืบค้นเมื่อ
16 พฤษภาคม 2563, จาก [http://ir.swu.ac.th/
xmlui/handle/123456789/4025](http://ir.swu.ac.th/xmlui/handle/123456789/4025).

ผลของการติดตามการให้โปรแกรมสุขศึกษาและ การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในระยะเวลา 1 ปี ต่อระดับไขมันในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

Effects of One-Year Follow-up of a Group-Based Type 2 Diabetes Health Education Program and Motivational Interviewing Intervention on Lipid Profile Among Type 2 Diabetes Patients

Thanyawat Homsombat^{1,*}
ธัญญาวัฒน์ หอมสมบัติ^{1,*}

รับบทความ 9 มิถุนายน 2563 แก้ไข 15 กรกฎาคม 2563
ตอบรับ 3 สิงหาคม 2563
Received 9 June 2020 Revised 15 July 2020
Accepted 3 August 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงผลของระยะเวลา 1 ปี เพื่อติดตามการให้โปรแกรมสุขศึกษา และการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อระดับไขมันในเลือดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 70 คน ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยการนัดผู้ป่วยมารับยาทุกๆ 2 เดือน ครั้งแรกและ ครั้งสุดท้าย โรงพยาบาลจะเจาะเลือดเพื่อตรวจหาค่าโคเลสเตอรอล ไตรกลีเซอไรด์ ไขมันดี และไขมันไม่ดี จากนั้นผู้ป่วยจะได้รับโปรแกรมการให้สุขศึกษา และแบบสำรวจการติดตามผลการให้โปรแกรมสุขศึกษาระยะบั้นปลาย และกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ และแบบสำรวจการติดตามผลการให้โปรแกรมการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม STATA 13, Texas USA 2007 คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ paired t-test

¹ Lecturer, Faculty of Sport Science and Health, Thailand National Sports University, Udonthani 41000 Thailand

¹ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, อุดรธานี 41000

* Corresponding author: e-mail: cmu_kku@hotmail.com

ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 70 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 62 คน (ร้อยละ 88.57) อายุเฉลี่ย 60 ปี (S.D. = 6.70) ดัชนีมวลกายส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้ำหนักเกิน 34 คน (ร้อยละ 48.57, เฉลี่ย = 25.03 (S.D. = 4.10) มีรอบเอวเกินค่ามาตรฐาน 12 คน (ร้อยละ 19.05) กลุ่มตัวอย่างมีประวัติเป็นโรคเบาหวานและได้รับยาอยู่ระหว่าง 1-12 ปี (เฉลี่ย 6.40 ปี) โดยมากที่สุดคือ น้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ 10-12 ปี ร้อยละ 25.71 จากผลการศึกษาระดับของไขมันในเลือดได้แก่ คอเลสเตอรอล ไตรกลีเซอไรด์ คอเลสเตอรอลชนิดดี และคอเลสเตอรอลชนิดไม่ดี ก่อนการทดลอง พบว่าไม่แตกต่างจากค่าเฉลี่ยของไขมันในเลือดหลังการทดลอง (1 ปี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.67$, $p=0.43$, $p=0.81$, $p=0.55$ ตามลำดับ)

คำสำคัญ: โคเลสเตอรอล โปรแกรมสุขภาพศึกษา การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ

ABSTRACT

The 1 year quasi-experimental study aimed to investigate the effect of one-year follow-up of a group-based type 2 diabetes health education therapy and motivational interviewing intervention on lipid profile among type 2 diabetes patients. Subjects were 70 type 2 diabetes mellitus (DM) patients at Nongnakham primary care unit, Muang District, Udon Thani Province. Initially, the routine of participants came to primary care unit for medication every 2 months. First of all, all participants had drawn blood sampling by nurse to test total cholesterol (TC), triglycerides (TRI), high-density lipoprotein cholesterol (HDL-c) and low-density lipoprotein cholesterol level (LDL-c) (pre-intervention and post-intervention) followed by received face to face health education and the standardize of the followed health education program and motivational interviewing for changing behavior. Descriptive statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.) and paired t-test.

The results showed that, among 70 DM participants, most of them were 62 female (88.57%), age average 60 years old (S.D. = 6.70), 34 DM participants had BMI in over weight level (48.57%, \bar{X} = 25.03, S.D. = 4.10), 12 female patients had over waist circumference (19.05%). Participants had DM underlying and take medication for 1-12 years (\bar{X} = 6.4 years), of those, most of them had DM underlying and take medication for lower 3 years (40.00%) followed by 10-12 years (25.71%). The results of lipid profile level are consisted of total cholesterol, triglycerides, high-density lipoprotein cholesterol and low-density lipoprotein cholesterol level compare between pre-intervention and post- intervention found that all variables were not significantly different. ($p=0.67$, $p=0.43$, $p=0.81$, and $p=55$ respectively).

Keywords: Total Cholesterol, Health Education Program, Motivational Interviewing Intervention

Introduction

Cardiovascular diseases (CVD) are a major cause of death in developed countries (Grundy et al., 2018, pp. 1-11). CVD have a multifactorial origin, and dyslipidemia is one of the main risk factors for this type of disease. Atherosclerotic risk factors accelerate cardiovascular disease, a leading cause of morbidity and mortality in adults (Miller & Akohoue, 2017, pp. 57-61) especially those have dyslipidemia. Most of the prevention program are reduce risk factor of cardiovascular diseases, one of the favorite program is change diet behavior and their life style; decrease high fat food and increase activities and exercise. The European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice suggest that the best practice to reduce risk of CVD is beginning to change diet behavior and their life style and practice for the doctor's advice (American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology, 2015, p. 117).

According to the American Diabetes Association reported that type 2 diabetes mellitus (TD2) is cause of death in world wide (Centers for Disease Control and Prevention, 2016) especially traditional diet behavior but lack of exercise leading to type 2 diabetes mellitus. In addition, they suggested that type 2 diabetes mellitus patients who received diet control program can decrease fasting blood sugar, blood pressure and lipid profile (Bantle et al., 2008, pp. s61-s78). Most problems that prevent diabetic patients are changing diet local food culture behavior each a day and lack of motivation to change diet behavior (Miller, 2011, pp. 1239-1252). Lipid profile test is an appropriate method to plan for reduce complications as follow especially capillaries damage (Koro, Bowlin, Bourgeois & Fedder, 2004, pp.17-20). Grundy et al.

(2018) reported that the normal values of lipid profile consisted of total cholesterol < 200 mg/dL (< 5.1 mmol/L), triglycerides < 130 mg/dL (< 1.4 mmol/L), high-density lipoprotein cholesterol: (HDL-c) < 40 mg/dL (< 1.0 mmol/L) and low-density lipoprotein cholesterol: (LDL-c) < 130 mg/dL (< 3.4 mmol/L). Stratton et al. (2000) suggested that patients who were cholesterol > 170-199 mg/dL (4.3-5.1 mmol/mol), triglycerides 90-129 mg/dL (1.0-1.5 mmol/L), high-density lipoprotein cholesterol: (HDL-c) 40-45 mg/dL, 1.0-1.2 mmol/L) and low-density lipoprotein cholesterol: (LDL-c) 110-129 mg/dL, 2.8-3.3 mmol/L) significant associated with capillaries damage.

Motivational Interviewing (MI) is a collaborative, person-centred approach to working with people in order to elicit and strengthen their motivation and commitment to change. It has been found to be more effective than traditional advice-giving in the treatment of a range of behavioral problems and diseases, including diabetes (Resnicow et al., 2015, pp. 649-657). According to Miller & Akohoue (2017) who studied the effect of two-year follow-up of a group-based type 2 diabetes health education therapy and motivational interviewing intervention in 12 American DM patients they found that, total cholesterol in post-intervention (8.8%) had decreased significantly compared with total cholesterol in pre-intervention (10.25%), including the behavior of eating high fat foods had decreased but the behavior of fruit and vegetable intake had increased. On the other hand, there is a study of the effectiveness of meal and exercise behavior modification among 536 type 2 diabetes mellitus patients in primary health care in Netherland. Eligible participants were randomized into two groups: the intervention group (n = 283) received motivation program 6 - 8 times/first 6 months

including family counseling, food intake and exercise behavior modification and the control group (n = 253) whose routine activities of daily living, found that compared between food intake group and exercise behavior modification group had not significantly different. (Whittemore, Melkus, Sullivan & Grey, 2004, pp. 795-804)

In Thailand, department of control disease, Ministry of public health (2018) reported that the number of non-communicable disease patients especially diabetes had been increasing every year from 2012-2014. In 2012-2014, DM cases were 674,826, 698,720 and 670,664, respectively. In Udon Thani province, in 2012-2014, DM cases were 16,708, 17,853, 18,140, respectively. (Ministry of public health, 2018). The statistics of total population of Nongnakham sub-district, muang district, Udon Thani province (2017), total population were 13,988, some of these had population who were over 35 years old (4,217), and 475 DM patients (311 type 2 diabetes mellitus patients (HbA1c 7.00-10.00 %) who take medication at Nongnakham primary care unit) (Nongnakham Primary Care Unit, 2018). The processing of treatments of DM patients at Nongnakham primary care unit consists of medication, draw blood sampling by a nurse to test lipid profile, health education and motivational interviewing (MI) to help DM patients understand better about their sickness and its preventive measures. The real problem of the villagers is poverty that increases their risk factors. Most of the people are poor that every day they had a traditional Northeast Thailand diet which is very spicy and high in sugar and salts, the risk factors of type 2 diabetes mellitus. Therefore, the means to decrease high risk of type 2 diabetes mellitus (DM) is the evaluation of health education program and motivational interviewing intervention.

Objective

The 1 year quasi-experimental study aimed to investigate the effect of one-year follow-up of a group-based type 2 diabetes health education program and motivational interviewing intervention on lipid profile among type 2 diabetes mellitus (DM) patients.

Methodology

1. Subjects

The 1 year (1 october 2017-30 september 2018) quasi-experimental study. Subjects were 70 patients with type 2 diabetes mellitus at Nongnakham primary care unit, Muang district, Udon Thani province. Inclusion criteria; ages 35-70 years old who were underlying 2 diabetes mellitus (HbA1c 7.10-10.00%) and take medication less than 1 year. All of them had drawn blood sampling by a nurse to test lipid profile 2 times (pretest and post-test) 1 years ago. (Figure 1)

2. Intervention

The intervention group received health education program and the contents was designed unit base on MI theory as follow. First, all participants visited Nongnakham primary care had blood sampling by a nurse to test lipid profile (pretest-posttest) (Figure 1) followed by a face to face health education program and the standardized health education program, consist of:

2.1 Seven domains of motivation which were as followed my activities of daily living has caused problems for other people, I take medication continuously, some people think that I can't be DM, Being that I having to lie to other people just to take medication to make me unhappy, Some people try to avoid me when I am taking medication, Taking medication makes work lost, My family feel disappointed because of my take

medication, and I lose trust and respect from my family because of take medication).

2.2 Ten domains of problems and obstacles which were as followed I like myself more when I take medicine for DM, Taking medication helps me to deal with problems, Taking medication makes me fun and can get along with other people, Taking medication makes me a fun person, Taking medication allows me to fully express, Taking medication gives me strength and keeps my life going, I feel more confident when I take medicine, If I am not take medication makes me feel bored and lifeless, my family like me more when I take medication and Not take medication makes me feel bad).

2.3 Eleven domains of motivational interviewing which were as followed I want to seriously change my take medication, If I don't change about medication soon, I will get worse, I have started to change about my medication, I am not just thinking about changing my medication habits, but I am preparing to do something, I have started to change my medication, I am seriously trying to reduce medication, I need help to return to take medication, I know that I have a problem with medication, There are times when I suspect that I use too much of medication, I try a lot to change my medication habits and I have changed something about take medication.) (Toobert et al., 2000, pp. 943-950).

After each diabetic patient receives MI- the points are collected and interpreted as follows: item 1, 3, 14 and 19 (4 - 20-points) are recognition item 16 (1 - 5-points) ambivalence, and item 4, 8, 9, 13, 15 and 16 (6 - 30-points) are taking-steps. Second, all patients received motivational interviewing (MI). This is a collaborative, person-centred approach to working with people in order to elicit and strengthen their

motivation and commitment to change. It has found to be more effective than traditional advice-giving in the treatment of a range of behavioral problems and diseases, including diabetes (Miller & Rollnick, 2002, p. 271). According to expertise, they found that motivational interviewing has been more effectiveness to decreased total cholesterol and triglycerides than general health education (Whittemore et al., 2004, pp. 795-804). Finally, all patients received the standard checklist of follow-up motivational interviewing (Lane, Huws-Thomas, Hood, Rollnick, Edwards & Robling, 2005, pp. 166-173), consisting of 11 domains of behavior change (likert scale 0-4, 0 = never, 1 = rarely, 2 = sometime, 3 = often, 4 = always). Interpretation of the score as recognition (20. Points is always, 17-19. is often, ≥ 16 - is-sometime), ambivalence: (5 points is always, 4. is often, ≥ 3 .is sometime), taking steps: (28 - 30-points is always, 25-27 is often, ≥ 24 is sometime)

3. Statistical analysis

Statistical analysis used STATA 13 and Texus USA 2007. S - wilk test was used to test the normal distribution of values. Descriptive statistics were frequency, percentage, mean and standard deviation (S.D.) to express demographic and body composition. Inferential statistic was paired t-test used to compare lipid profile (pre-test and post-test) at 95% confidence interval. We used $p < 0.05$ as the cut-off point of statistical significance.

Results

1. Demographic and body composition (base line)

Most participants were female ($n = 63, 90.00\%$), age between 35-75 years old ($\bar{X} = 60, S.D. = 6.70$), some of them were overweight ($n = 32, 45.71\%, \bar{X} = 25.02, S.D. = 4.20$), all males had standard waist

circumference but 12 females had over standard waist circumference (19.05%). All participants had average underlying type 2 diabetes mellitus 6.40 years (0.7-14 year). (Table 1)

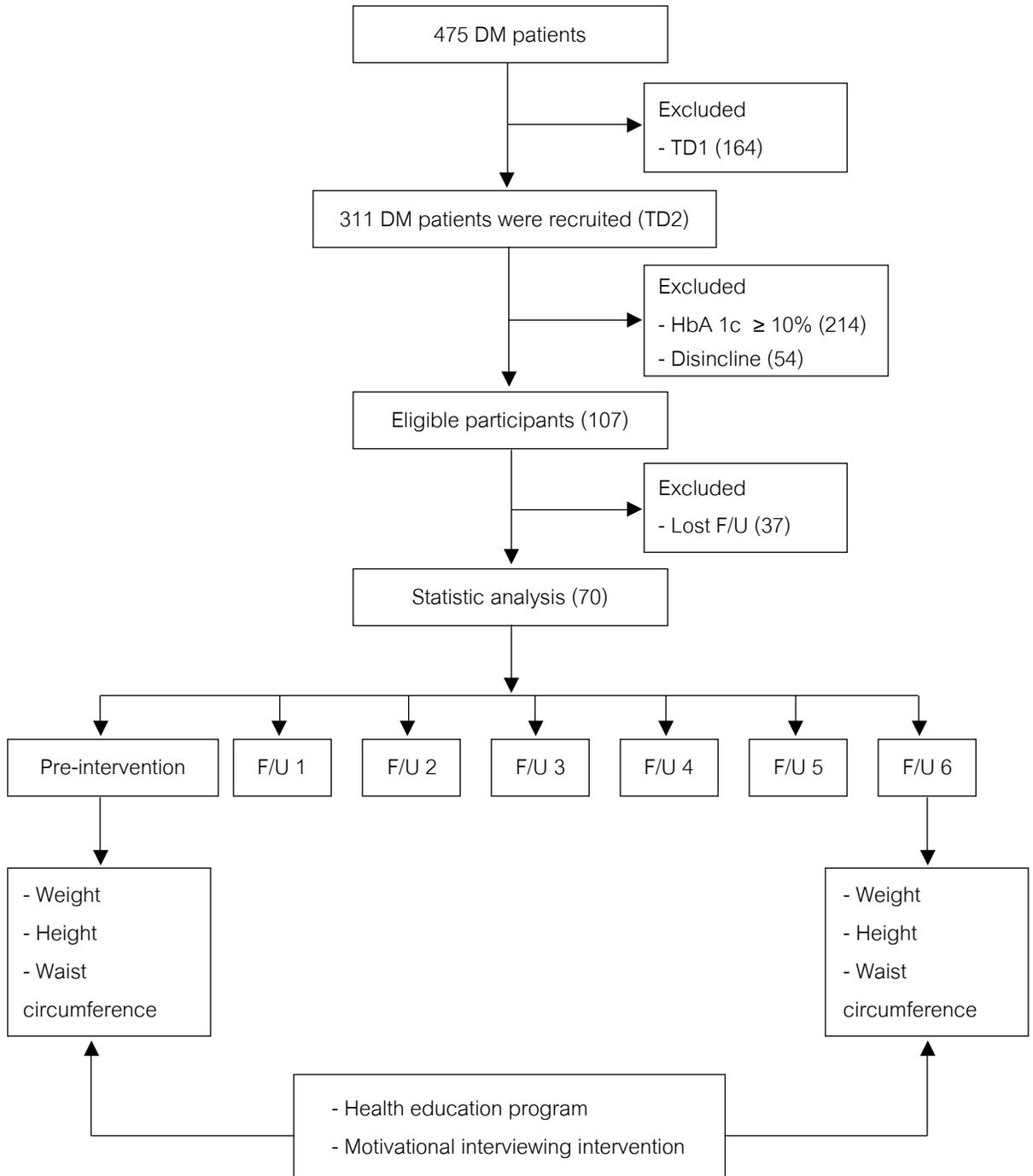

Figure 1 Study process of this study

Table 1 Demographic and body composition (pre-test)

Variable	n (%)	Variable	n (%)
Sex		Waist circumference (male)	
Male	7 (10.00)	Standard	7 (100)
Female	63 (90.00)	Over standard (>90 cm)	0 (0)
Body mass index (BMI)		Waist circumference (female)	
Under weight (≤ 19.99)	7 (10.00)	Standard	51 (80.95)
Healthy weight (20-24.99)	31 (44.29)	Over standard (>80 cm)	12 (19.05)
Over weight (≥ 25)	32 (45.71)	$\bar{X} = 75.05$ (5.66) Min-max (56-95)	
$\bar{X} = 25.02$ (4.20) Min-max (17.31-38.05)			
Age (year)		DM underlying	
30-39	≤ 3 years	28 (40.00)	
40-49	4-6 years	4-6 years	14 (20.00)
50-59	7-9 years	7-9 years	3 (4.29)
60-69	10-12 years	10-12 years	18 (25.71)
≥ 70	≥ 13 years	≥ 13 years	7 (10.00)
$\bar{X} = 60$ (6.70) Min-max (35-75)		$\bar{X} = 6.40$ (4.39) Min-max (0.7-14.00)	

2. Waist circumference and body mass index

The use of paired t-test assumes that all the populations are normal distributed, all the populations variances are equal and are randomly collected from their population (Munro, 2005). At pre-test and post-test as waist circumference mean were 75.27

and 75.20, respectively, body mass index mean were 25.14 and 25.03, respectively. The results found that both of waist circumference and body mass index (pre-test) were not significantly different from post-test ($p=0.09$ and $p=0.45$, respectively). (Table 2).

Table 2 Waist circumference and body mass index at pre-test and post test (n=70)

	Paired Differences					t	df	p-value
	Mean	Std.	Std. Error	95% Confidence				
	different	Deviation	Mean	Interval of the Difference				
			Lower	Upper				
Waist circumference	0.07	0.35	0.42	-0.01	0.16	1.69	69	0.09
Body mass index	0.11	1.18	0.14	-0.17	0.39	0.77	69	0.45

3. Total cholesterol and triglycerides

At pre-test and post-test as total cholesterol mean were 190.21 and 187.16, respectively, triglycerides mean were 167.80 and 160.93,

respectively. The results of total cholesterol and triglycerides found that both variables (pre-test) were not significantly different post-test (p=0.67 and p=0.55, respectively). (Table 3).

Table 3 Total cholesterol and triglycerides at pre-test and post test (n=70)

	Paired Differences					t	df	p-value
	Mean	Std.	Std. Error	95% Confidence				
	different	Deviation	Mean	Interval of the Difference				
			Lower	Upper				
Total cholesterol	3.06	60.36	7.21	-11.33	17.45	0.42	69	0.67
Triglycerides	6.88	95.53	11.48	-15.90	29.66	0.60	69	0.55

4. High-density lipoprotein cholesterol: HDL-c and Low-density lipoprotein cholesterol (LDL-c)

At pre-test and post-test as HDL-c mean were 43.96 and 45.47, respectively, LDL-c mean were

112.08 and 110.56, respectively. The results of HDL-c and LDL-c found that both variables (pre-test) were not significantly different post-test (p=0.43 and p=0.81, respectively). (Table 4)

Table 4 High-density lipoprotein cholesterol (HDL-c) at pre-test and post test (n=70)

	Paired Differences					t	df	p-value
	Mean	Std.	Std. Error	95% Confidence				
	different	Deviation	Mean	Interval of the				
				Lower	Upper			
High-density lipoprotein cholesterol	-1.51	16.09	1.92	-5.35	2.32	-0.79	69	0.43
Low-density lipoprotein cholesterol	1.53	52.10	6.23	-10.89	13.95	0.25	69	0.81

Discussion

The present results showed that most of type 2 diabetes patients. were females (n=63, 90.00%). According to Abdullah, Peeters, de Courten & Stoelwinder (2010) reported that females had a higher incident rate of diabetes than male because females have a lower metabolic rate than males due to obesity and over standard waist circumference that may develop to diabetes (75%) (Chavier-Roper, Alick-Ortiz, Davila-Plaza & Morales-Quinones, 2014, pp. 17-21). Abdullah et al. (2010) confirmed that being overweight increases the risk of type 2 diabetes by about 3 times and obesity increases the risk of type 2 diabetes by about 7 times and it is one of the reasons why patients cannot control blood sugar levels according to normal criteria. In addition, it was found that obesity is also associated with insulin resistance (Bonora et al., 2001, pp. 2023-2029). The participants had an average of 6.40 years of diabetes underlying with most less than 3 years (40%), followed by 10-12

years (25.71%). This results tend to be in the same way as the results of the waist circumference and body mass index, there was not significant different when comparing before and after the experiment. Similarly, Franz et al. (1995) found that most diabetic patients whose waist circumference over the standard values (male > 90 cm, female > 80 cm) and those have BMI overweight (BMI > 25) cause of dyslipidemia. Female who were obesity level 1 that risk of dyslipidemia (47.29%). On the other hand, the National Cholesterol Education Program (NCEP) expert panel on detection, evaluation, and treatment of high Blood cholesterol in adults confirmed that female diabetic patients who had dyslipidemia may be standard waist circumference (37.33%) but male diabetic patients who had dyslipidemia with waist circumference over the standard values (57.21%) (Haghighatpanah, Nejad, Haghighatpanah, Thunga & Mallayasamy, 2018, pp. 167-174).

The present results of total cholesterol, triglycerides, high-density lipoprotein cholesterol and low-density lipoprotein cholesterol (pre-test) found that were not significantly different from total cholesterol, triglycerides, high-density lipoprotein cholesterol and low-density lipoprotein cholesterol (post-test) ($p = 0.67$, $p = 0.43$, $p = 0.81$, $p = 0.55$, respectively). Dyslipidemia is a chronic disease that is quite difficult to control. Therefore, the medical team must have a plan for treatment over a long time period and may change the treatment plan from time to time because the cholesterol level can rise or fall within a day or 2-3 days, depending on the health care behavior of patients. In this study is a health education program every 2 months for 1 year, therefore may make patients with high blood cholesterol unable to control cholesterol levels, particularly in those who do not strictly control health care behavior. American Diabetes Association (ADA) (2016) reported that the definition of health education program were to be any planned activity or set of activities aimed at increasing health literacy and developing life skills conducting to health (e.g. decision making, problem solving, critical thinking, interpersonal skills, stress management, coping with emotions). While, Boren et al. (2009) supported that health education program for long period may be not can reduce total cholesterol. Therefore the cooperation between diabetic patients and medical team are benefit. According to Hemmati, Razmara & Niazkhani (2017) found that the best practice of health education program is face to face

health education program, nevertheless it difficult way for many diabetic patients. So the most time-saving way is to give out brochures or booklets, including video teaching or listening the radio. But these methods have not yet been confirmed studies that can change the behavior of diabetic patients.

The key strength of this research

The key strength of this research is that can followed DM patients who are receiving intervention programs and avoid unwanted behaviors taught by nurses for 100% because patients have to come to take medication at primary care unit on a monthly. In addition, nurse can call to them for emphasize that patients really do seriously follow the nurse's instructions.

Conclusion

This research does not change any variables. This may be because MI-is not suitable for changes in blood lipid levels because of the reduction in lipid levels may take longer period, including many other treatment methods.

Present study is the routine to research of nurse practice among DM patients who were take medication at Nongnakham primary care unit, Muang district, Udon Thani. For further study should be study in a large group to get results that can actually apply to real change behavior DM patients for reduce blood lipid level.

References

- Abdullah, A., Peeters, A., De Courten, M. P. J. & Stoelwinder, J. (2010). The magnitude of association between overweight and obesity and the risk of diabetes: A meta-analysis of prospective cohort studies. *Diabetes Research and Clinical Practice*, 89(3), pp. 309-319.
- American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology. (2015). Clinical practice guidelines for developing a diabetes mellitus comprehensive care plan. *Endocr Pract*, 21(1), pp. S1-87.
- American Diabetes Association. (2016). Standards of medical care in diabetes-2016. *Diabetes Care*, 39(1), pp. S1-119.
- Bantle, J. P. et al. (2008). Nutrition recommendations and interventions for diabetes: a position statement of the American Diabetes Association. *Diabetes Care*, 31(1), pp. S61–S78.
- Bonora, E. et al. (2001). Plasma glucose levels throughout the day and HbA1C interrelationships in type 2 diabetes: implications for treatment and monitoring of metabolic control. *Diabetes Care*, 24(11), pp. 2023-2029.
- Boren, S. A., Fitzner, K. A., Panhalkar, P. S. & Specker, J. E. (2009). Costs and benefits associated with diabetes education: a review of the literature. *The Diabete Educator*, 35(1), pp. 72-96.
- Centers for Disease Control and Prevention. (2016). *National Vital Statistics Report; 2014*. Retrieved September 23, 2018, from <http://www.cdc.gov/nchs/data/nvsr/nvsr60/nvsr6003.pdf>.
- Chavier-Roper, R. G., Alick-Ortiz, S., Davila-Plaza, G. & Morales-Quinones, A. G. (2014). The Relationship between diabetes mellitus and body mass index: primary care facility in Puerto Rico. *Boletin de la Asociacion Medica de Puerto Rico*, 106(5), pp. 17-21.
- Franz, M. J. et al. (1995). Effectiveness of medical nutrition therapy provided by dietitians in the management of non-insulin-dependent diabetes mellitus: a randomized, controlled clinical trial. *J Am Diet Assoc*, 95(9), pp. 1009-1017.
- Grundy, S. M. et al. (2018). Guideline on the Management of Blood Cholesterol: A Report of the American College of Cardiology/American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines. *Circulation*, 139(25), pp. 1-11.
- Haghighatpanah, M., Nejad, A. S. M., Haghighatpanah, M., Thunga, G., & Mallayasamy, S. (2018). Factors that Correlate with Poor Glycemic Control in Type 2 Diabetes Mellitus Patients with Complications. *Osong Public Health Res Perspect*, 9(4), pp. 167-174.
- Hemmati, M. M., Razmara, S. & Niazkhani, Z. (2017). Effects of Face-to-Face and Telephone-Based Family-Oriented Education on Self-Care Behavior and Patient Outcomes in Type 2 Diabetes: A Randomized Controlled Trial. *Journal of Diabetes Research*, 11(2017), pp. 1-10.
- Koro, C. E., Bowlin, S. J., Bourgeois, N. & Fedder, D. O. (2004). Glycemic control from 1988 to 2000 among US adults diagnosed with type 2 diabetes a preliminary report. *Diabetes Care*, 27(1), pp. 17-20.

- Lane, C., Huws-Thomas, M., Hood, K., Rollnick, S., Edwards, K. & Robling, M. (2005). Measuring adaptations of motivational interviewing: The development and validation of the behavior change counseling index (BECCL). *Patient Educ Couns*, 56, pp. 166-173.
- Miller, S. T. & Akohoue, S. A. (2017). Two-year follow-up study of a group-based diabetes medical nutrition therapy and motivational interviewing intervention among African American women. *Patient Relat Outcome Meas*, 8, pp. 57-61.
- Miller, S. T. (2011). Diabetes and psychological profile of younger rural African American women with type 2 diabetes. *J Health Care Poor Underserved*, 22(4), pp. 1239-1252.
- Miller, W. R. & Rollnick, S. (2002). *Motivational interviewing: Preparing people for change*. New York: Guilford Press.
- Ministry of Public Health. (2018). *Thailand Noncommunicable Disease and Injury Behavior Risk Surveillance Survey*. Retrieved September 23, 2018, from <http://ghdx.healthdata.org/record/thailand-noncommunicable-disease-and-injury-behavior-risk-surveillance-survey-2018>
- Munro, E. (February, 2005). Improving practice: Child protection as a systems problem. *Children and Youth Services Review*, 27(4), pp. 375-391.
- Nongnakham Primary Care Unit. (2018) *Statistics of patients*. Nongnakham primary care unit, Muang district, Udon Thani province. Department of control disease, Ministry of public health. Retrieved September 23, 2018, from <http://www.thaincd.com/2016/mission/documents.php?tid=32&gid=1020&searchText=&pn=2>.
- Resnicow, K. et al. (2015). Motivational interviewing and dietary counseling for obesity in primary care: An RCT. *Pediatrics*, 135(4), pp. 649-657.
- Stratton, I. M. et al. (2000). Association of glycaemia with macro vascular and micro vascular complications of type 2 diabetes (UKPDS 35): prospective observational study. *BMJ*, 321(7258), pp. 405-412.
- Toobert, D. J. (2000). The Summary of Diabetes Self-Care Activities measure: results from 7 studies and a revised scale. *Diabetes Care*, 23(7), pp. 943-50.
- Whittemore, R., Melkus, G. D., Sullivan, A. & Grey, M. (2004). A nurse-coaching intervention for women with type 2 diabetes. *Diabetes Educator*, 30, pp. 795-804.

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

Management of Student Development Activities According to the Philosophy of
Sufficiency Economy Under Samut Prakan Educational Service Area Office 1

ประธาน ขรรค์เจนการ^{1,*} และไตรรัตน์ ลิทธิทูล²
Pratan Khanjangarn^{1,*} and Thairath Sittitool²

รับบทความ 20 เมษายน 2563 แก้ไข 27 พฤษภาคม 2563

ตอบรับ 9 มิถุนายน 2563

Received 20 April 2020 Revised 27 May 2020

Accepted 9 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม 2) เปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดโรงเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 320 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgen จากนั้นได้ทำการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร 10600
M.Ed., Student in Educational Administration, Siam Technology College, Bangkok 10600 Thailand

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร 10600

* Faculty of Education, Siam Technology College, Bangkok 10600 Thailand
Corresponding author, e-mail: pratan.khan@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2) ผลการเปรียบเทียบข้อมูล พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตำแหน่งหน้าที่ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

คำสำคัญ: การบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The purposes of this quantitative research were: 1) To study the management of student's development activities according to the philosophy of sufficiency economy: Modesty; Reasoning; Good immunity; Knowledge conditions; and Moral conditions. 2) To compare the management of students' development activities according to the philosophy of the sufficiency economy classified by position, duty, and school size of Schools Under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1. The sample were 320 administrators and teachers from the schools under the Office of Samut Prakan Educational Service Area 1, which random from Krejcie & Morgan table. Data were collected by using a rating scale questionnaire with 5 levels. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research showed that: 1) The management of students' development activities according to the philosophy of the sufficiency economy of the schools under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1, in overall, was at the good level. The aspect that has the highest mean value is the moral condition, the knowledge condition, The rational, and the moderation. The lowest mean is the aspect of the self - immunity. 2) The comparison of data shows that the management of students' development activities according to the philosophy of the sufficiency economy of the schools under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1 classified by school size was not different statistically significance at 95% confidence level.

Keywords: Administration, Student development activities, Philosophy of sufficiency economy

บทนำ

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ ถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาอยู่หลายประการทำให้ประเทศไทยต้องเร่งปฏิรูปการศึกษา โดยให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต แผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนทุกช่วงวัย โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีเขียว เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 1)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติและความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม และกิจกรรมประดิษฐ์ ประสาทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 1)

องค์การยูเนสโก (UNESCO, 2012, p. 3) ได้ยกย่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นกระบวนทัศน์ทางจริยธรรมอย่างใหม่ต่อความยั่งยืน (A new ethical paradigm for sustainability: UNESCO) ซึ่งเป็นแนวทางที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความประพฤติที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงการบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศได้จริง

พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ 4 ธันวาคม 2541 พระบรมราโชวาทนี้ ทรงเน้นการมีพอกิน

พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้ว จึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น นั่นคือทำให้ประชาชนส่วนใหญ่พอมีพอกินก่อน เป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นการกระจายรายได้ เพื่อสร้างพื้นฐานและความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ก่อนเน้นการพัฒนา ในระดับสูงขึ้นไป หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญ คือ ปรัชญา 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้ 5) เงื่อนไขคุณธรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้สนใจไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดโรงเรียน

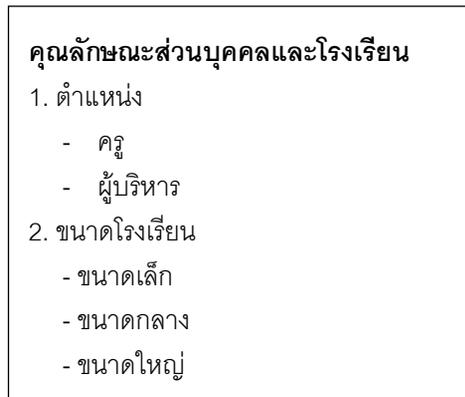
สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล (ตำแหน่งหน้าที่) และขนาดโรงเรียน ไม่มีผลต่อการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

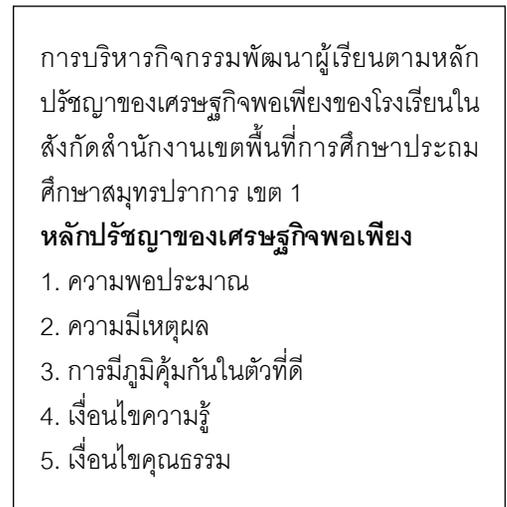
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 5 ด้าน โดยยึดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูจำนวน 1,774 คน และผู้บริหาร 144 คน รวม 1,918 คน ขนาดโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด โดยมีขนาดใหญ่ 23 โรงเรียน ขนาดกลาง 16 โรงเรียน และขนาดเล็ก 33 โรงเรียน ภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (2562) ข้อมูล ณ วันที่ 18 มกราคม 2562

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูจำนวน 248 คน

และผู้บริหาร 72 คน รวม 320 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, p. 608) หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 3 ท่าน และคำนวณหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงโดยใช้เทคนิค Item – Objective Congruence Index (IOC) โดยมีรายละเอียดในการคำนวณการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ การให้คะแนนรายข้อ สำหรับผู้เชี่ยวชาญให้ค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 1.00

3) หลังจากที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 ด้านความพอประมาณ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.691

- ด้านที่ 2 ด้านความมีเหตุผล ค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) เท่ากับ 0.927

- ด้านที่ 3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.667

- ด้านที่ 4 ด้านเงื่อนไขความรู้ ค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) เท่ากับ 0.654

- ด้านที่ 5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) เท่ากับ 0.684

4) นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ทางสถิติ

3.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และนำเสนอเป็นรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3.2 การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (Independent Sample t – test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe 's test)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเรื่อง การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการดำเนินการ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านความพอประมาณ	4.42	.516	ดี	4
2. ด้านความมีเหตุผล	4.47	.419	ดี	3
3. ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.40	.496	ดี	5
4. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	4.58	.496	ดีมาก	1
รวม	4.48	.489	ดี	

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาคือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ($\bar{X} = 4.51$) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.47$) และด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ($\bar{X} = 3.28$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ตัวแปร	N	Mean	Std. Daviation	t	Sig.
1. ด้านความพอประมาณ	ครู	230	4.43	.547	.361	.718
	ผู้บริหาร	90	4.41	.430		
2. ด้านความมีเหตุผล	ครู	230	4.49	.476	1.691	.092
	ผู้บริหาร	90	4.42	.212		
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ครู	230	4.45	.459	2.344	.021
	ผู้บริหาร	90	4.29	.567		
4. ด้านเงื่อนไขความรู้	ครู	230	4.57	.564	-3.75	.708
	ผู้บริหาร	90	4.62	.383		
5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	ครู	230	4.49	.485	-8.95	.371
	ผู้บริหาร	90	4.45	.523		
รวมทั้งสิ้น	ครู	230	4.49	.481	.665	.507
	ผู้บริหาร	90	4.45	.379		

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตำแหน่งหน้าที่กับการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของครูอยู่ในระดับมากกว่าผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.49$ และ 4.45) ตามลำดับ และรายด้านพบว่าในทุกๆ ด้านครูมีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้บริหาร

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่าง ได้ค่า (t) เท่ากับ .665 และค่า (Sig.) เท่ากับ .507 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือคุณลักษณะส่วนบุคคล (ตำแหน่งหน้าที่) ไม่มีผลต่อการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1. ด้านความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	14.365	2	7.183	32.224	.718
	ภายในกลุ่ม	70.614	317	.223		
	รวม	84.979	319			
2. ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	9.737	2	4.868	33.296	.092
	ภายในกลุ่ม	46.349	317	.146		
	รวม	56.086	319			
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	10.561	2	5.281	24.654	.021
	ภายในกลุ่ม	67.757	317	.214		
	รวม	86.035	319			
4. ด้านเงื่อนไขความรู้	ระหว่างกลุ่ม	23.278	2	11.639	58.791	.708
	ภายในกลุ่ม	62.757	317	.198		
	รวม	86.035	319			
5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	18.219	2	9.109	47.997	.371
	ภายในกลุ่ม	60.163	317	.190		
	รวม	78.382	319			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	14.041	2	7.021	42.905	.507
	ภายในกลุ่ม	51.871	317	.164		
		65.912	319			

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ขนาดโรงเรียนที่ต่างกันเห็นว่าการจัดการ

บริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ ทั้งยังมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้นั้นจะส่งผลดีต่อโรงเรียนเองด้วย หนึ่งเมื่อผู้วิจัยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความพอประมาณ พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย สรริรัตน์ สังสุทธิ (2558) ได้ศึกษาผลของการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความพร้อม โรงเรียนพยายามปลูกฝังให้นักเรียนโดยการสอดแทรกเข้ากับกิจกรรมต่างๆ ได้ จึงทำให้การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสหกรณ์พัฒนาได้ศึกษาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนก็คือพอประมาณได้แก่พอประมาณกับศักยภาพของคนพอประมาณกับสภาพแวดล้อม และไม่โลภจนเกินไป

2. ด้านความมีเหตุผล พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย จุฑามาส โกมลมรรค(2556) ได้

ศึกษาผลของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความพร้อม ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือการปลูกฝังการมีเหตุผลให้ความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติอย่าง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลการกระทำต่างๆ เป็นคำให้การทำในกิจกรรมของโรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนั้นการบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันต้องใช้หลักเหตุและผลในการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด

3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับดี ทุกคนจะรู้จักหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย Pandya & Ambedkar (2011) ได้ศึกษาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอินเดีย ผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความพร้อม ซึ่งพบว่าประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคลทางการศึกษาและสภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกัน

4. ด้านเงื่อนไขความรู้ พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย จุฑามาส โกมลมรรค (2556) ได้ศึกษาผลของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความพร้อม พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในขั้นสรรสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาสามารถแยกออกเป็นประเด็นใหญ่ๆหรือเสริมสร้างบรรยากาศในการทางวัตถุ เช่น อาคารสถานที่และสร้างสิ่งแวดล้อม ทางนี้ควรเป็นเพราะการเสริมสร้างบรรยากาศดังกล่าวเป็นสิ่งที่ปรากฏเห็นชัดเป็นรูปธรรม

5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม พบว่า การจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับ

ดีมาก ซึ่งสอดคล้อง จากงานวิจัยของ สิริวิรัตน์ สังสุทธิ (2558) ได้ศึกษาผลของการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อความพร้อมได้ให้ข้อเสนอแนะ ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดกับนักเรียนให้มากคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยจากการวิจัยข้างต้นสู่การพัฒนาผู้เรียนด้านเงื่อนไขคุณธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน ติดตามให้ครูรักษาการมีคุณธรรมและส่งเสริมเพิ่มเติมการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้กับนักเรียนเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีในโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องกับครูรักษาการ มีคุณธรรมและส่งเสริมเพิ่มเติมการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้กับนักเรียน การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพ ผ่านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทําวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ

การจัดการบริหารกิจกรรม

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการบริหารกิจกรรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาส โกลลมรรค. (2556). *การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองอ่างทอง (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2562). *ข้อมูลทั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2562, จาก <http://www.samutprakan1.go.th/index.php/2016-11-06-00-47-39>*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริวิรัตน์ สังสุทธิ. (2558). *การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)*.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

UNESCO. (2012). *Towards a sufficiency economy:*

A new ethical paradigm for sustainability.

Retrieved March 8, 2018 from [http://www.](http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/anticipation-and-foresight/unesco-future-lectures/towards-a-sufficiency-economy)

[unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/anticipation-and-foresight/unesco-future-lectures/towards-a-sufficiency-economy](http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/anticipation-and-foresight/unesco-future-lectures/towards-a-sufficiency-economy)

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษา ที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง

Strategic Development and the Effectiveness in Education Management of the Buddhist Scripture School Chinese Sects in the Changing Context

พระสุเทพ วงศ์ยังประเสริฐ^{1,*}, ประเวศ เวชชะ², สุวดี อุปปินใจ² และพูนชัย ยาวีราช²
Phra Suthep Wongyangprasert^{1,*}, Prawet Vechcha², Suwadee Ouppinjai²
and Phoonchai Yawirach²

รับบทความ 30 เมษายน 2563 แก้ไข 5 มิถุนายน 2563

ตอบรับ 9 มิถุนายน 2563

Received 30 April 2020 Revised 5 June 2020

Accepted 9 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง วิจัยเป็นแบบผสมวิธีพหุระยะ โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับสภาพการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 เป็นการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง และภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ และระยะที่ 4 เป็นการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงราย 57100

Ed.D., Student in Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai 57100 Thailand

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงราย 57100

Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai 57100 Thailand

* Corresponding author; email: 609714001@crru.ac.th

คณะสงฆ์จีนนิกาย โดยใช้การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและคณะครูของโรงเรียน วัดหมื่นพุทธวิทยา, วัดมิ่งกรมลาวาสวิทยาลัย และวัดโพธิ์ทศราษวิทยาลัย รวม 18 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์สภาพการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม โดยนำเทปบันทึกเสียงมาถอดความโดยละเอียด ต่อจากนั้นจึงสรุปร่างข้อมูล ผลการวิจัยได้ 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 โครงการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 โครงการ และยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ประกอบด้วย 4 โครงการ

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ การบริหารและจัดการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย

ABSTRACT

The objective of this study was to develop the strategies for effective education administration and management of the Phrapariyatidhamma School, General Department, Chinese Sects in the Changing Context. The research methodology employed mixed-method approach sectioned into 4 stages. Stage 1: Collecting the qualitative data by means of interview concerning the circumstance of education administration and management of the Phrapariyatidhamma School, General Department, Chinese Sects. Stage 2 & 3: Collecting the qualitative data by means of focus-group discussion concerning the factors affecting the education administration and management the desired future scenario of the education administration and management of the Phrapariyatidhamma School, General Department, Chinese Sects, and Stage 4: Collecting the qualitative data by means of interview concerning the strategies for effective education administration and management of the Phrapariyatidhamma School, General Department, Chinese Sects. The target group involved 18 participants who were directors and teachers of Wat Muen Phutthawitthaya School, Wat Mangkorn Kamalawat Wittayalai and Wat Photithatra Wittayalai. The data analysis were employed by mean and standard deviation, and from tape-recording, and performed content analysis for summary. The results revealed 4 development strategies i.e. Strategy 1: Developing academic competence based on school curriculum comprising 5 projects. Strategy 2: Developing teachers and staff for professional competence comprising 3 projects. Strategy 3: Arranging facilities favorable to the learning comprising 3 projects. Strategy 4: Allocating modern information technology system comprising 4 projects.

Keywords: Strategy, Administration and Management, Phrapariyatidhamma School, General Department, Chinese Sect

บทนำ

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่วัดโดยพระสงฆ์ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรได้เล่าเรียนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคุมกำกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นับเป็นสถานศึกษาแห่งสถาบันพระพุทธศาสนา ภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 3 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา 2) โรงเรียนมังกรกมลาวาส วิทยาลัย และ 3) โรงเรียนโพธิ์ทศรชวิทยาลัย โดยทั้งสามโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พระภิกษุสามเณรคณะสงฆ์จีนนิกายได้มีโอกาสเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ศึกษามาบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” (คณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย, 2560, น. 59)

การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คณะสงฆ์จีนนิกาย โดยรวมยังประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการการศึกษาอยู่หลายประการ จากการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยของกองแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า การศึกษาคณะสงฆ์ไทย มีปัญหา 5 ประการ คือ 1) การบริหารและการดำเนินงานการศึกษาที่คณะสงฆ์รับผิดชอบเฉพาะ การจัดสอบหรือการวัดผลเท่านั้น การจัดการเรียนการสอน การบริหารและการดำเนินงานเป็นเรื่องของทางวัด/สำนัก และท้องถิ่นนั้นๆ คณะสงฆ์เน้นการศึกษาในแนวตั้ง คือ การสอบผ่านชั้นการศึกษาสู่ระดับสูงตามลำดับ ไม่สนใจปัญหาที่ว่าภิกษุสามเณรได้รับการศึกษาทั่วถึงหรือไม่ การจัดการศึกษาไม่มีการกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึง 2) หลักสูตร ไม่มีหลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรเฉพาะกิจที่จะนำมาใช้ในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะหลักสูตรที่สนองต่อการบวชระยะสั้น วัย พื้นฐานทางการศึกษา ประสบการณ์ซึ่งต้องศึกษาหลักสูตรเดียวกันทั้งหมด จึงเป็นการยากที่จะศึกษาพระปริยัติธรรมให้ได้ผลดี 3) ครูอาจารย์ คณะสงฆ์ขาดหลัก

เกณฑ์มาตรฐานกลางในการรับครูอาจารย์ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผล 4) ความสูญเปล่าทางการศึกษา ภิกษุสามเณรลาสิกขาในระหว่างการศึกษามาก 5) การศึกษาพระปริยัติธรรมยังไม่แพร่หลาย โดยเฉพาะวัดในสวนภูมิภาค ทำให้ขาดแคลนภิกษุสามเณรที่มีความรู้ทางพระปริยัติธรรมที่จะเป็นผู้นำที่ดีทางการศาสนา นอกจากนี้ การบริหารการศึกษาของคณะสงฆ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแยกส่วน ออกจากระบบการบริหารการศึกษาของชาติทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านการจัดการงบประมาณ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล คุณภาพการศึกษา คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษาทั้งผู้บริหารและผู้สอน ตลอดจนจรรยาบรรณและความมั่นคงในอาชีพหลักสูตรการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน (พระพิทักษ์ บุญปิ่น, 2560, น. 15)

จากสภาพและปัญหาที่ค้นพบข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของสงฆ์ก็เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาทางโลก ท่ามกลางบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกภายใต้สังคมที่เป็นพลวัต ส่งผลต่อพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสสังคมโลก ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจ อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การบรรลุข้อตกลงเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ 2558 (Millennium Development Goals : MDGs 2015) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ผลจากประชาคมอาเซียนในการเปิดเสรีทางการค้า บริการ แรงงาน การลงทุน และการเงิน (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศและการศึกษาตามอัครยาชัย, 2562, น. 2) ดังนั้น จึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ แต่จะมีคุณภาพที่ดีได้นั้นจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบในหลายๆ ด้านรวมกัน ได้แก่ ทรัพยากร งบประมาณและต้องมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพซึ่ง Bartol & Martin (1991) กล่าวไว้ว่า การ

จัดการเป็นกระบวนการในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการทำหน้าที่หลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การชี้แนะ และการควบคุมองค์กรนอกจากนี้ยุทธศาสตร์เป็นกลวิธีหรือแนวทางหรือการกำหนดทิศทางสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษาจะสามารถนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานยิ่งขึ้น และได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อการกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนากิจการบริการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อผู้เรียนที่มีคุณภาพ และคุณภาพโดยรวมของการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนากิจการบริการจัดการศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลก ซึ่งยุทธศาสตร์ ที่ได้จากการพัฒนาจะเป็นแนวทางและประโยชน์ต่อโรงเรียนในด้านของการนำไปกำหนดทิศทางการพัฒนากิจการบริการและการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรี ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้มีกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาถึง

1. สภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านสภาพการบริหารและการจัดการศึกษา
2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรี

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรี

4. ยุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรี ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้อำนวยการและคณะครูของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา, โรงเรียนวัดมังกรกมลาวาสวิทยาลัย และโรงเรียนวัดโพธิ์ทวารวดีวิทยาลัย รวม 18 คน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรี วิธีการวิจัยในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลสอบ O-net และรายงานของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จันทบุรีในบริบทที่เปลี่ยนแปลง วิธีการวิจัยในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการศึกษา มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้อำนวยการและคณะครูของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา, โรงเรียนวัดมังกรกมลาวาสวิทยาลัย และโรงเรียนวัดโพธิ์ทวารวดีวิทยาลัย หลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม นำเทปบันทึกเสียงมาถอดความโดยละเอียด ต่อจากนั้นจึงสรุปร่างข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยสรุปเป็นประเด็นถึง เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย

ขั้นตอนที่ 3 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย วิธีการวิจัยในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้อำนวยการและคณะครูของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา, โรงเรียนวัดมังกรกมลาวาสวิทยาลัย และโรงเรียนวัดโพธิ์ตัดราชวิทยาลัย หลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม นำเทปบันทึกเสียงมาถอดความโดยละเอียด ต่อจากนั้นจึงสรุปร่างข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย วิธีการวิจัยในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้อำนวยการและคณะครูของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา, โรงเรียนวัดมังกรกมลาวาสวิทยาลัย และโรงเรียนวัดโพธิ์ตัดราชวิทยาลัย หลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม นำเทปบันทึกเสียงมาถอดความโดยละเอียด สรุปร่างข้อมูลคัดกรองและสังเคราะห์องค์ประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. พระรัตนมูณี ผศ.ดร. เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
2. พระครูวิมลศิลป์กิจ ผศ.ดร. รองเจ้าคณะอำเภอเวียงชัย
3. พระครูวิสิฐวรนาถ เจ้าคณะอำเภอเวียงเชียงรุ้ง ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญกลุ่ม 6 เชียงราย
4. พระมหาคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร เจ้าคณะใหญ่สงฆ์จีนนิกาย
5. พระอาจารย์จีนคณาณัติจีนพรต เลขานุการเจ้าคณะใหญ่สงฆ์จีนนิกาย

6. นายประพันธ์ คำจ้อย ผู้อำนวยการสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงราย

7. นายชำนาญศิลป์ ก้อนแสนไชย นักวิชาการกองศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

8. อาจารย์เศรษฐพงศ์ จงสงวน นักวิชาการเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาหายาน

9. ดร. ศราวุธ สุตะวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

10. ดร.ศุภโชค ปิยะสันต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี

จากนั้นผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลพร้อมทั้งสรุป

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย พบว่า ในด้านคุณภาพนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยรวมโรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้เรียนมีผลการประเมินในระดับคุณภาพดี สภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

2. เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง พบว่า มีเหตุปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่อการสนับสนุนหรืออุดหนุน ทั้งด้านคุณภาพของการบริหารและจัดการศึกษา ด้านการวางแผน (P) ด้านการบริหารจัดการองค์การ (O) ด้านการนำและการสนับสนุน (L) และด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล (C)

3. ภาพอนาคตการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง พบว่า ด้านคุณภาพนักเรียน ควรวิเคราะห์ความต้องการ

ของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความแตกต่างและตามศักยภาพของตน หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและเหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย ด้านการวางแผน ด้านการบริหารจัดการองค์การ ด้านการนำและการสนับสนุน ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล โดยยึดหลัก “น้อมนำศาสตร์พระราชา ผสานเครือข่าย กระจายอำนาจ พัฒนานวัตกรรม” เพื่อนำไปสู่ 4 Q คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย คุณภาพ ผู้บริหาร คุณภาพ ครูคุณภาพ และผู้เรียนคุณภาพ ในด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาต้องมีแผนยุทธศาสตร์เชิงรุก ยุทธศาสตร์ เชิงรุก เป็นการนำเอาวิธีวิทยามาใช้เพื่อกำหนดภาพของการจัดการศึกษาในเชิงบวก เป็นการจัดทำแผนที่ผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชนที่นำเสนอภาพเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชม

4. การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง

วิสัยทัศน์ (Vision)

“โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย เป็นผู้นำในการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลในบริบทที่เปลี่ยนแปลงภายในปีการศึกษา 2563 ถึงปี 2565”

พันธกิจ (Mission)

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาตน ตามศักยภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ
3. บริหารหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

4. จัดแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ (Objectives) ของยุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผล

1. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
2. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา
3. ผู้เรียนมีความสามารถทางการคิดอย่างเป็นระบบแก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผล
4. ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. สถานศึกษามีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย
6. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
7. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมวิชาการเรียนการสอนตามมาตรฐานสถานศึกษา
8. สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานสถานศึกษา
9. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อสนองงานตามโครงการในพระราชดำริ
10. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
11. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศาสนทายาทที่ดีตามหลักพระพุทธศาสนาหายาน

ยุทธศาสตร์ (Strategies)

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกายในบริบทที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับภาพอนาคต สถานศึกษาต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจัดทำแผนพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ในระยะเวลา 3 ปี คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 – 2565 ได้ 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยโครงการ 1) พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพ 2) สร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากร 3) บริหารงบประมาณที่เอื้อต่อการดำเนินงาน 4) พัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการศึกษา 5) ยกผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคูครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพประกอบด้วยโครงการ 1) พัฒนาบุคลากร 2) พัฒนาคูครูสู่มืออาชีพ 3) ส่งเสริมเครือข่ายเข้มแข็งโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพสนับสนุนด้านกระบวนการภายในประกอบด้วยโครงการ 1) ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ระบบการประกันคุณภาพ 2) พัฒนาศถานศึกษาสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ 3) สร้างขวัญกำลังใจ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้แผนงานพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านการเรียนรู้และพัฒนาประกอบด้วยโครงการ

- 1) สร้างงานวิจัยการใช้เทคโนโลยีบริหารจัดการศึกษา
- 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) พัฒนาคูครู เครื่องมือและนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา
- 4) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานแห่งชาติ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลงในช่วงปี 2562-2566 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกาย พบว่า ใน

ด้านคุณภาพนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยรวมโรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากนักเรียนต้องเรียนทั้ง 3 แผนก คือ แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา ต้องทดสอบวัดผลทั้ง 3 แผนก การเรียนจึงตกอยู่กับตัวนักเรียนและเกิดความกดดัน ส่งผลให้ผลทดสอบของแต่ละแผนกมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าที่กำหนด ทั้งนี้การวิเคราะห์ผลคะแนน O-NET ดังกล่าว ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพการศึกษา ซึ่งนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ได้ตั้งเป้าว่าในปี 2561 คะแนน O-NET ใน 5 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 ขึ้นไป ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย จึงต้องกำหนดเป้าหมายว่าแต่ละปีจะทำอย่างไรให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กเพิ่มขึ้น (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. กองพุทธศาสนศึกษา, 2562, น. 3)

2. เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกายในบริบทที่เปลี่ยนแปลง พบว่า มีเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสนับสนุนหรืออุดหนุน ทั้งด้านคุณภาพของการบริหารและจัดการศึกษา ด้านการวางแผน (P) ด้านการบริหารจัดการองค์การ (O) ด้านการนำและการสนับสนุน (L) และด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล (C) ซึ่ง ประภาพรรณ รักเลี้ยง.(2556, น. 14) ได้กล่าวว่า ในการดำเนินงานขององค์การทั้งในระดับการบริหาร บุคคล หรือทีมงาน ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจการบริหาร หรือกระบวนการบริหาร โดยกระบวนการบริหารที่ดี จะต้องมีการวางแผน อย่างเป็นระบบในการกำหนดเป้าหมาย และกิจกรรมที่บุคคล กลุ่ม หน่วยปฏิบัติงาน หรือภาพรวมขององค์การที่ต้องการให้เป็นในอนาคต นอกจากนี้ Bovee (1993) ได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่ของการบริหารมี 4 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ทั้งนี้สถาน

ศึกษาซึ่งถือเป็นหน่วยงานในระบอบราชการ ที่จะต้องมีการวางแผนแนวทางการปฏิบัติงานต่างๆ ไว้อย่างเป็นระบบในแต่ละปีอย่างชัดเจนและแน่นอน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานด้านอื่นๆ ทั้งบุคลากร งบประมาณ เวลา รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถมองเห็นภาพความสำเร็จของหน่วยงานจากการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ จึงทำให้เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับหนึ่ง

3. ภาพอนาคตของแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง พบว่าด้านคุณภาพนักเรียนผลสัมฤทธิ์ (O-NET) ของนักเรียนวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความแตกต่างและตามศักยภาพของตน และสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทาง (O-NET) เพิ่มสูงขึ้น โดยเน้นหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม รองรับสภาพการณ์แข่งขัน ควรส่งเสริมความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกโดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ด้านการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย ด้านการวางแผน ด้านการบริหารจัดการองค์การ ด้านการนำและการสนับสนุน ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล โดยยึดหลัก “น้อมนำศาสตร์พระราชา ผสานเครือข่าย กระจายอำนาจ พัฒนานวัตกรรม” เพื่อนำไปสู่ 4 Q คือ สพ.คุณภาพ ผู้บริหารคุณภาพ ครูคุณภาพ และผู้เรียนคุณภาพ ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาต้องมีแผนยุทธศาสตร์เชิงรุก ยุทธศาสตร์เชิงรุกเป็นการนำเอาวิธีวิทยามาใช้เพื่อกำหนดภาพของการจัดการศึกษาในเชิงบวก เป็นการจัดทำแผนที่ผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน ที่นำเสนอภาพเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่

เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชม ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาหัสดี ปญญาวชิโร (พรมนอก). (2561, น. 99) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามหลักไตรสิกขา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดอุดรธานี มีแนวทางการบริหารโรงเรียน คือ ควรมีระบบการวัดผลและประเมินผลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้ มีการนิเทศการศึกษาให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายงบประมาณเหมาะสม มีการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีระบบและได้มาตรฐาน มีงานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา และการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ยุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ บัญชีนำเข้า จุดยืนการพัฒนา การประเมินสภาพการณ์ภายนอกและภายใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และ Road Map Timeline ในการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์จีนนิกายในบริบทที่เปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภาพอนาคต พบว่า สถานศึกษาต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญ คณะสงฆ์จีนนิกาย ในบริบทที่เปลี่ยน ในระยะเวลา 5 ปี คือ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 – 2566 และมีกลยุทธ์การบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ พัฒนาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย แผนงาน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน

การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้แผนงานพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพระมหาดาบทอง สุธีโร (ทองสว่าง). (2560, น. 81-82) ที่ได้ศึกษา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง มีการพัฒนาบุคลากรให้มีใจรักในสายวิชาการ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการพิจารณาไตร่ตรองในการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆ และควรมีแหล่งทุนในการสนับสนุนสถานศึกษาของตนเอง ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการพิจารณาความสามารถของบุคลากร และมอบหมายงานตามความถนัด มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพลังด้านบวกให้กับบุคลากร และควรสร้างขวัญและกำลังใจให้มีสวัสดิการแก่ครูบุคลากร และจัดค่าตอบแทนให้เหมาะสม และยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรมีการสร้างความปลอดภัย ชยันหมั่นเพียร ในหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการพิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในการดำเนินงาน และมีการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนา ยุทธศาสตร์เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหาร และจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นประโยชน์เพื่อสนับสนุน พัฒนา และดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

1.2 จากการศึกษาจากการวางแผน ด้านการบริหารจัดการองค์การ ด้านการนำและการสนับสนุน ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล โดยยึดหลัก “น้อมนำศาสตร์พระราชา ผสานเครือข่าย กระจายอำนาจ พัฒนานวัตกรรม” เพื่อนำไปสู่ 4Q คือ โรงเรียนพระปริยัติ

ธรรมแผนกสามัญคณะสงฆ์เงินนิกาย คุณภาพ ผู้บริหาร คุณภาพ ครูคุณภาพ และผู้เรียนคุณภาพ ดังนั้น

ในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนควรให้ความสำคัญโดยปฏิบัติให้มากขึ้น และมีการกำกับติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3 จากการศึกษาได้ค้นพบแนวทางการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำ ผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้พัฒนาครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนผู้ปกครองและชุมชน และเพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ คณะสงฆ์เงินนิกาย มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปทดลองใช้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยเลือกโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาคณะสงฆ์เงินนิกายที่ได้รับรางวัลเป็นที่ยอมรับ เปรียบเทียบกับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาคณะสงฆ์เงินนิกายทั่วไป เพื่อศึกษา ผลในเชิงปฏิบัติในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ในการพัฒนา การบริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการบริหาร และจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการบริหาร ของโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะสงฆ์เงินนิกายแห่งประเทศไทย. (2560). *ความหมาย การประกอบพิธีบาเพ็ญกุศล ประวัติคณะสงฆ์เงินนิกายแห่งประเทศไทยและปรัชญาปารมิตา หฤทัยสูตร*. นครปฐม: ต้นน้ำ.
- ประภาพรพรณ รักเลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

พระพิทักษ์บุญปิ่น. (2560). รูปแบบการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในเขตจังหวัด
หนองคาย. วารสารวิชาการสถาบันวิทยากร
จัดการแห่งแปซิฟิก, 3(2), น.12-22.

พระมหาบันทอน สุทธิโร (ทองสว่าง). (2560). ยุทธศาสตร์
การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก
สามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

พระมหาหัสดี ปญญาวิโร (พรมนอก). (2561). การบริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ตามหลักไตรสิกขา สังกัดสำนักงานพระพุทธ
ศาสนาแห่งชาติ จังหวัดอุดรธานี (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย).

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. กองพุทธศาสนศึกษา.
(2562). แผนงานปฏิบัติราชการประจำ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย. (2562). รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการประชุมปฏิบัติการสร้างการรับรู้การ
ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการ
ศึกษาในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

Bartol, K. M. & Martin, D. C. (1991). *Management*.
New York: McGraw -Hill.

Bovee, C. L. (1993). *Management*. New York:
McGraw-Hill.

ภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชนกรณีสืบบ้านนาแจะ ตำบลนาแจะ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช

Local Knowledge in households and communities management:
Case study of Ban Na Nge, Nareng sub-district Noppitum district,
Nakhon Si Thammarat province

ลัญจกร นิลกาญจน์^{1,*}
Lunjakon Nillakan^{1,*}

รับบทความ 27 กุมภาพันธ์ 2563 แก้ไข 7 พฤษภาคม 2563
ตอบรับ 1 มิถุนายน 2563
Received 27 February 2020 Revised 7 May 2020
Accepted 1 June 2020

บทคัดย่อ

ภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชนกรณีสืบบ้านนาแจะ ตำบลนาแจะ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีชีวิตวิเคราะห์การใช้ภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน กรณีสืบบ้านนาแจะ ตำบลนาแจะ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช (2) ศึกษาปัจจัยในการพัฒนาภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 7 คน คือ บุคคลที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ปราชญ์ชุมชน ผู้นำชุมชน และกรรมการชุมชนที่มีประสบการณ์ในการใช้ภูมิปัญญาจัดการครัวเรือนและชุมชน เก็บข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มปฏิบัติการ (Focus group discussions) วิเคราะห์จากปรากฏการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ (Focus group analysis) และวิเคราะห์เชิงทฤษฎี

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช 80280
Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat
80280 Thailand

* Corresponding author, e-mail lunjakon@gmail.com

ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการเรียนรู้การจัดการภูมิปัญญาการจัดการครัวเรือนและชุมชน มีวิธีคิดจากการเรียนรู้จากธรรมชาติด้วยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงและทดลองปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ผู้นำชุมชนที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยการนำภูมิปัญญามาจัดการความรู้ในกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำและเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีปัจจัยสามเสาหลัก คือ 1) ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่คนในชุมชนเชื่อมั่นเชื่อถือ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเสียสละเพื่อส่วนรวมที่ชัดเจน 2) ความเชื่อความศรัทธา เป็นแกนในการรวมกลุ่มกิจกรรมประเพณีและสร้างสรรค์พัฒนาจิตใจคน ในชุมชน 3) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยการนำภูมิปัญญา มาพัฒนาเป็นเพิ่มรายได้ พัฒนาอาชีพครอบครัวและชุมชน

คำสำคัญ: กระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญา การจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน

ABSTRACT

Wisdom in management of households and communities in the case of Ban Na Ngae, Na Rong Subdistrict, NopPhitam District, Nakhon Si Thammarat Province. Its objectives are to study (1) the learning process, analytical methods, wisdom usage, management of households and communities, (2) the factors of development of wisdom, management of household and community ways. Key informant is the person who learn in the community. Seven participants are community leaders and community directors who have experiences in applying wisdom to manage households and communities. Occurrences Interview with Focus Group Discussions Analysis from Focus group Analysis and theoretical analysis are collected.

The results revealed that the learning process of managing local knowledge of households and community management stemmed from their leader who is a knowledge enthusiast about bringing local knowledge into the use within groups of 3 main factors which are: 1) Community leader is a respected person and yearn for knowledge as well as willing to sacrifice for the good of the community, 2) Faith and beliefs are the core of group activities which drives cultural and recreational community activities, and 3) Development of the community's economy by employing local knowledge to increase income and advances careers for households and the community.

Keywords: Learning process, Local knowledge, Households and community management

บทนำ

หน่วยสังคมขนาดเล็กที่มีความสำคัญมาก คือ ครัวเรือนและชุมชน มีบทบาทโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล ความเข้มแข็งของครัวเรือน เป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคงและมีความสุขของชีวิต นำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคมและประเทศชาติยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้สังคมและเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (ไมตรี อินทรีย์ยะ, 2561, น. 1-17) ปัญหาจากกระแสสังคมบุคคลและสมาชิกในครัวเรือนต้องเรียนรู้สู้กับปัญหา ต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและความพร้อมของตนเองปัญหาเศรษฐกิจที่

หนักหน่วงทำบุคคลต้องคิดหาทางความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น การเรียนรู้จากประสบการณ์และภูมิปัญญาของคนรุ่นก่อนการพูดคุยและประชุมกันในชุมชน การแลกเปลี่ยนกับผู้รู้หลาย ๆ คนที่เป็นบุคคลใกล้ชิดจากหน่วยงานองค์กรภายนอกชุมชน การใช้ความคิดก่อนตัดสินใจของคนในชุมชนเกษตรกรมักใช้ความรู้สึกและสามัญสำนึกเป็นเบื้องต้น นำเอาปัญหาความผิดพลาดที่ผ่านมา ทำให้พยายามคิดให้รอบคอบมากขึ้นก่อนการตัดสินใจซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนการดำเนินชีวิตจากเดิม คนที่พยายามเรียนรู้

จะทดลองขนาดเล็กรวบรวมผลที่เกิดขึ้นก่อนจนมั่นใจแล้ว
ตัดสินใจขยายผล

การจัดการครัวเรือนเป็นประเด็นหลักในการสู้กับ
ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากกระแสสังคม ความรู้จาก
ประสบการณ์และภูมิปัญญา จึงถูกนำกลับมาคิดพัฒนา
แบบวิวัฒนาการที่ต่อเนื่อง (Barker, 2012, pp. 126-128)
พยายามค้นหารูปแบบให้หลุดพ้นจากปัญหา จึงจริงจังกับ
การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการสังเกตเข้ม ๆ
มากขึ้น เรียนรู้ผลผลิตจากป่า จากการทำสวนที่สอดคล้อง
กับธรรมชาติ พุดคุยปรึกษากันกับผู้รู้ในชุมชนถึงสภาพ
ธรรมชาติแต่ละเดือน แต่ละฤดูกาล รวมถึงการถอดบทเรียน
จากปัญหาต่าง ๆ จากผู้มีประสบการณ์รุ่นก่อน ๆ (พัชรี
ทองเรือง, 2561, น. 42-54) การใช้ภูมิปัญญาการจัดการ
ต้นทุนจากทรัพยากรธรรมชาติแทนการใช้งบประมาณ
อุปกรณ์ และเทคโนโลยีนำเข้าต้นทุนสูง และเสี่ยงต่อความ
ผิดพลาดที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่การสูญเสียมาพัฒนาให้
สอดคล้องกับธรรมชาติ นำเอาภูมิปัญญามาพัฒนาเป็นรูป
แบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่สร้างรูปแบบ
ลดต้นทุนการผลิต และความเสี่ยงในด้านต่างๆ เป็นการ
จัดการวิถีครัวเรือนและชุมชนทั้งทางด้านอาชีพ และระบบ
สิ่งแวดล้อมในชุมชน

ชุมชนบ้านนาแฉะเป็นชุมชนที่มีการนำเอา
ภูมิปัญญามาแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น
สามารถรวมกลุ่มปรับตัวพัฒนาการทำการเกษตรที่อิง
ต้นทุนจากธรรมชาติ รวมกลุ่มพัฒนา ต่อยอดสร้างอาชีพ
เสริมเพิ่มรายได้ที่สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่
มีผลงานการพัฒนาอาชีพจากภูมิปัญญาสามารถขึ้นบัญชี

มาตรฐานชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นชุมชนที่นำภูมิปัญญา
จัดการการดำเนินชีวิตของครัวเรือนในชุมชน นำพลังศรัทธา
ฟื้นฟูประเพณีความเชื่อบูรณาการ ในการใช้ภูมิปัญญา
พัฒนาชุมชนพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้นแบบของชุมชนระดับ
อำเภอที่ชัดเจน วิจัยเชิงสนใจที่จะศึกษาภูมิปัญญาการ
จัดการวิถีครัวเรือนและชุมชนบ้านนาแฉะ ตำบลนาแหวง
อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้น

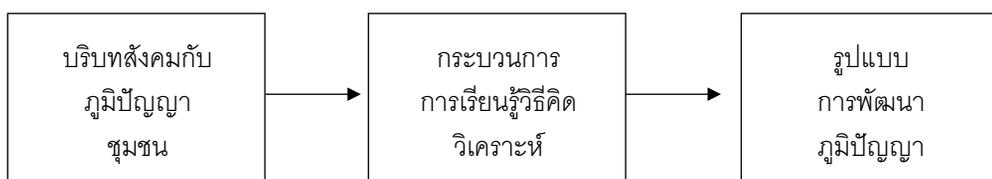
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้วิถีคิดวิเคราะห์การ
ใช้ภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน กรณีบ้านนา
แฉะ ตำบลนาแหวง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาภูมิปัญญาการ
จัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน กรณีบ้านนาแฉะ ตำบล
นาแหวง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative
Research) เน้นศึกษากาสนามในพื้นที่ที่กำหนด เกี่ยวกับ
กระบวนการทางสังคมของคนในชุมชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจ
และสิ่งแวดล้อม (Willie, 2018, pp. 35-36) ในการเก็บข้อมูล
และปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในชุมชน ด้านการวิเคราะห์
ถอดบทเรียน และนำมาสังเคราะห์เชิงทฤษฎีกับผู้เชี่ยวชาญ
ผู้รู้เกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนา วิเคราะห์และ
สังเคราะห์กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของเกษตรกร
ในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรางานวิจัย บทความจากวารสารวิชาการ นำมาเป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษา เก็บข้อมูลในพื้นที่ เป็นแบบสำรวจ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ลึก และแนวทางประชุมกลุ่มระดมความเห็น (discussion guideline) การสืบค้นการวิจัยชุมชน ทำให้เข้าใจ เกี่ยวกับวิถีคิด วิธีการเรียนรู้ของคนในชุมชน แบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Symon & Cassell, 2012, pp. 281-282) กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนในชุมชน กระบวนการการเรียนรู้และปรับตัวของคนในชุมชน กระบวนการยอมรับแนวความคิด ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนา ภูมิปัญญา การพยายามใช้ความคิด การประยุกต์พัฒนา ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญา ค้นหารูปแบบที่เหมาะสมกับบริบท แวดล้อมธรรมชาติ และจัดระบบการปลูกพืชสร้างระบบ นิเวศน์เชิงซ้อนในพื้นที่ของครัวเรือน การเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้วยการศึกษาลักษณะสภาพพื้นที่ ศึกษาบริบทสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการตั้งหลักแหล่งของครัวเรือนและชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ด้วยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และแบบมีส่วนร่วมรอบทิศทางเป็นระยะ ๆ (ปรีชาสามัคคี และปัญญาเลิศไกร, 2557, น. 58-66) การสนทนาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการในวิถีชีวิตปกติในพื้นที่กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และคนในชุมชนที่อยู่ในเหตุการณ์ของปรากฏการณ์ การประชุมกึ่งทางการในประเด็นที่เกี่ยวข้อง (Focus group interviews and focus group discussions) เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนในหลากหลายมิติผู้วิจัยได้นำหลักคิด ทฤษฎี เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัย กำหนดกระบวนการวิจัยด้วยการแบ่งออกเป็น 2 ช่วง (Phase) ดังนี้

ช่วงที่ 1 ศึกษาบริบทแวดล้อมกับการเรียนรู้

บริบทพื้นที่ศึกษา บ้านนาแฉะตำบลนาแหร่ง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช เก็บข้อมูล ด้วยการสำรวจพื้นที่เป้าหมาย สังเกตเจาะลึกรอบทิศทาง สัมภาษณ์ลึก สัมภาษณ์กลุ่มแบบ ย้อนประสบการณ์ (Ex-postfacto approach) การใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการสนทนาเดี่ยว สนทนากลุ่มจากของใช้โบราณ ภาพเหตุการณ์ในอดีต ร่องรอยเหตุการณ์ในอดีต

ช่วงที่ 2 การพัฒนาภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน

ขั้นนี้ผู้วิจัยเน้นการประชุมปฏิบัติการ ถอดบทเรียนเป็นหลัก เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงทฤษฎีแบบมีส่วนร่วม และประเมินผล โดยสัมภาษณ์วิเคราะห์ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) เป็นแนวในการปฏิบัติการนำข้อมูลการดำเนินการมาประมวลถอดบทเรียน หาแนวทางพัฒนาด้วยการประชุมกลุ่มแบบไม่เป็นทางการและกึ่งทางการ ตามแนวตาคูเกลียว (Spiral Model) สังเคราะห์ผลมาจัดระบบและสรุปเชิงวิชาการ

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลนามแฝง (Triangulation) ด้วยการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกันอย่างน้อย 3 ลักษณะ จาก 4 ลักษณะคือ ที่มาของข้อมูล กระบวนการสืบค้นหาข้อมูล ทฤษฎีที่เป็นแนวการหาข้อมูล และวิธีการหาข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Briggs, Coleman and Morrison, 2012, pp. 75-86) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลากหลายวิธีการมาเทียบเคียงกัน ใช้แบบการสังเกตปรากฏการณ์รอบทิศทาง 360 องศา การสัมภาษณ์รายบุคคลและสัมภาษณ์กลุ่ม การจัดกลุ่มสนทนา หรือ สัมมนาวិเคราะห์ (Focus group discussion and focus group analysis) เพื่อตรวจสอบข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง ให้ได้ข้อมูลครบถ้วน เป็นจริง

การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

ผู้วิจัยได้ค้นหาบุคคลที่ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้เกณฑ์เลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical sampling) จากโครงสร้างหน้าที่ บทบาทผู้นำ และกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ จากบุคคลในชุมชนนาแฉะที่มีบทบาทนำในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิถีชุมชน เป็นต้นแบบในการจัดการวิถีครัวเรือน ที่สมาชิกครัวเรือนในชุมชนบ้านนาแฉะ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้านการจัดการครัวเรือนและชุมชนที่โดดเด่น มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหา มีผลงานในการประยุกต์พัฒนาต่อยอด ให้เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนนาแฉะในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (2559-2561) จำนวน 7 คน

เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นเก็บข้อมูลภาคสนาม ใช้แบบสำรวจ แบบสังเกตแบบสัมภาษณ์ และแบบสรุปจากการประชุมกลุ่มเชิงปฏิบัติ ใช้แบบสำรวจ ค้นหาปรากฏการณ์จากการใช้ภูมิปัญญาการจัดการครัวเรือนจากการทำไร่ การพัฒนาอุปกรณ์ของใช้และสินค้าจากภูมิปัญญา ข้อมูลจากการสำรวจนำมาเป็นประเด็นในการสังเกตรอบทิศทาง เพื่อเก็บปรากฏการณ์เชิงประจักษ์ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ใช้แบบสัมภาษณ์ด้วยการสนทนาเชิงลึกกับบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก และผู้เกี่ยวข้องกับคนในชุมชน แบบสรุปการประชุมกลุ่มใช้ประชุมตรวจสอบข้อมูล และระดมความเห็นต่อข้อมูลที่มีในเบื้องต้น เป็นการสกัดข้อมูลให้เป็นจริงมากที่สุด การตรวจสอบข้อมูลใช้หลักตรวจสอบสามเส้า ตรวจสอบจากปรากฏการณ์ และตรวจสอบเชิงทฤษฎี

การวิเคราะห์ข้อมูล

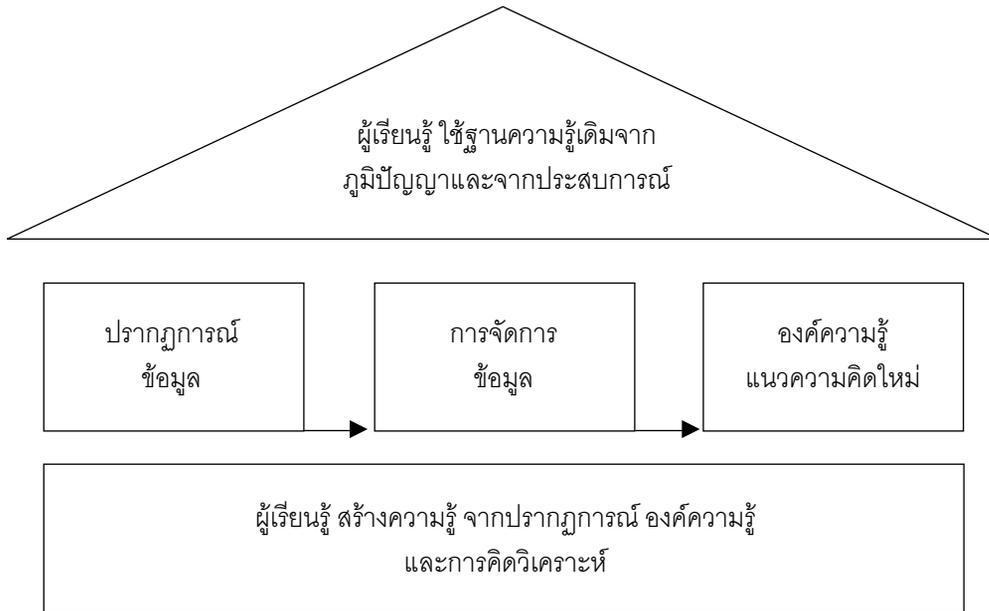
การวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใช้วิธีการที่หลากหลายวิธีในขณะปฏิบัติการวิจัยภาคสนาม (Punch, 2014, pp. 179-197) เน้นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละช่วงแต่ละขั้นตอนที่มีผลต่อเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อกัน และเชิงทฤษฎีมาเป็นแนวทาง นำการวิเคราะห์การเรียนรู้ด้วยรูปแบบจากการปฏิบัตินำเอาปรากฏการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ละยุคกาลตามธรรมชาติมาจัดระบบ และจัดกลุ่มถอดบทเรียนจากการเรียนรู้ เป็นกระบวนการทำซ้ำเพื่อให้การถอดบทเรียนสมบูรณ์มากขึ้น และใช้การถอดบทเรียนด้วยรูปแบบ (Action learning model) จนได้สรุปรูปแบบของการเรียนรู้วิเคราะห์และสังเคราะห์เชิงปรากฏการณ์และเชิงทฤษฎี (Focus group analysis) โดยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านการพัฒนาชุมชน นักวิชาการด้านการพัฒนาสรุปสกัดองค์ความรู้ด้านการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน

ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการเรียนรู้วิถีคิดวิเคราะห์การใช้ภูมิปัญญาพบว่า ชาวนาแ่งเรียนรู้คิดวิเคราะห์จากการสังเกตเรียนรู้บริบทแวดล้อมมาคิดวิเคราะห์จากบริบทพื้นที่ป่า และภูเขาห่างไกลจากชุมชนตลาด จึงนำมากำหนดวิถีชีวิตคนในชุมชน เก็บของป่า เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ในบริเวณบ้าน ชุมชนจึงเป็นหน่วยเศรษฐกิจหลัก คนในชุมชนจึงพึ่งพาตนเองและญาติมิตรในชุมชนเป็นหลัก

การเรียนรู้ภูมิปัญญาการจัดการจากการบอกเล่าถ่ายทอดวิธีการเรียนรู้ด้วยการช่วยทำ เป็นกิจกรรมร่วมระหว่างคนรุ่นก่อนกับคนรุ่นต่อ ๆ มา การบอกเล่าให้นำไปใช้และการร่วมกันทำ เป็นการเรียนรู้ทางสังคมแบบใกล้ชิด (Socialization) ผู้รับการถ่ายทอดจะค่อยเรียนรู้เก็บจำนำไปคิดพัฒนาปรับใช้ต่อไป

การสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงฤดูกาลต้นไม้ไม่ไปไม้ความชื้นในอากาศ แหล่งน้ำธรรมชาติเป็นการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเองตามแนวกลุ่มปรนัยนิยมได้เรียนรู้จากปรากฏการณ์โดยตรง หรือจากการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากคนรุ่นก่อน จากผู้มีประสบการณ์ ที่มีโอกาสไปดูงาน ประชุมอบรม ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลัก ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชนการสร้างความรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับป่าและทรัพยากรตามธรรมชาติ ที่นำมาสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน จากความเป็นจริงที่เป็นปรากฏการณ์ที่สามารถเก็บข้อมูลความจริงที่เป็นจริงเหล่านั้น เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ (พัชร ทองเรือง, 2561, น. 42-54) ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เหมือน ๆ กัน แต่การรับรู้และเข้าใจ รวมถึงการตีความ การให้ความหมาย เกิดจากความคิดของคนที่ได้รับรู้จากสิ่งนั้น ตามประสบการณ์ฐานความรู้ของตน การเรียนรู้ธรรมชาติแวดล้อมที่เกิดขึ้นได้เห็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันสร้างสมเป็นภูมิปัญญาจากการเรียนรู้ของบุคคลนั้นหมายถึงเรียนรู้จะจัดการกระทำกับข้อมูลมือหนึ่ง ที่ได้จากตนเองไม่ใช่รับข้อมูลบอกเล่าหรือข้อมูลมือสอง ที่เข้ามาจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

ภาพที่ 2 การเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จะเกิดกับคนที่มีจิตใจใฝ่เรียนรู้มีพลังจากข้างในตนให้เกิดความกระตือรือร้นที่ทำความเข้าใจ สรุปลงจากความรู้ความเข้าใจออกมาเป็นระบบ ใช้ความคิดค้นหาสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาที่ทราบจากคนรุ่นก่อน การลงมือทดลองเกี่ยวกับการจัดการสวนผลไม้ การนำทรัพยากรธรรมชาติมาสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับสมาชิกในครัวเรือนและในชุมชน ด้วยการพัฒนาให้ได้ผลมากกว่าธรรมชาติ โดยได้นำเอาภูมิปัญญามาเรียนรู้พัฒนาอาชีพขึ้นมาเป็นปัจจัยหลักนำไปสู่กระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ให้ผลทั้งทางเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับสภาพสังคมวัฒนธรรมในชุมชนนั้น ๆ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ นำภูมิปัญญาเป็นแนวการพัฒนาศักยภาพของคนในครัวเรือนและชุมชน เป็นนักสร้างนวัตกรรม เป็นบุคคลคุณภาพของชุมชน ที่นำพาคนในชุมชนแก้ปัญหา สร้างรูปแบบการจัดการที่เหมาะสมกับบริบทแวดล้อม อิงต้นทุนธรรมชาติ สร้างความรู้ด้วยตนเอง มาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการเรียนรู้ วิถีคิดวิเคราะห์การใช้ภูมิปัญญา

1. กระบวนการสร้างความรู้ ผู้นำชุมชน และบุคคลแห่งการเรียนรู้ จะอธิบาย บอกเล่าให้คนใกล้ชิดหรือคนที่ต้องการเรียนรู้ ถ่ายทอดภูมิปัญญาให้ทดลองทำจริง ปฏิบัติจริง เรียนรู้จากการทำงานด้วยตนเองโดยตรงอยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเก็บเอาข้อมูลด้วยตนเอง เป็นข้อมูลมือหนึ่งที่ได้มาใช้ความคิด ผึกการวิเคราะห์จนเข้าใจ เข้าถึงความรู้ เป็นขั้นที่บุคคลเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเอง
2. การทดลองขนาดเล็ก ใช้ความคิดวิเคราะห์แปลความที่หลากหลายด้วยตัวเองการพัฒนาศักยภาพตนเอง ให้เป็นผู้เรียนรู้ จนสามารถสรุปความรู้ ความเข้าใจได้เอง การทดลองทำขนาดเล็ก เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนรู้ เข้าใจกระบวนการที่เกิดขึ้น การทดลองให้เห็นและเข้าถึงข้อมูลมิติต่าง ๆ ได้หลาย ๆ มิติ หลายมุมมอง การได้ร่วมกระบวนการขณะทดลอง สาทิต จะกระตุ้นให้เกิดแนวความคิด เข้าถึงเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. กระตุ้นการเรียนรู้โดยผู้นำชุมชนและสมาชิกในครัวเรือน ผู้นำชุมชนและสมาชิกในครัวเรือนมีบทบาท

โดยตรงเน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้เกิดความตื่นตัวกระตือรือร้น ใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยกระตุ้นหรือเสริมพลังใจ ให้สนใจ ติดตาม และร่วมบทบาทตามที่รับผิดชอบ และแสดง บทบาทของตนตามที่ควรจะเป็นออกมาเป็นระยะ ๆ เมื่อผู้ เรียนรู้แสดงบทบาทออกมา ต้องเปิดโอกาสให้ได้แสดงออก ตามความคิดได้อย่างเต็มที่ เพราะจะเกิดการเรียนรู้ถึงสิ่งที่ เกิดขึ้น ทั้งด้านบวก ด้านลบด้วยตนเอง

4. บรรยายภาคการถ่ายทอดที่เป็นกันเอง และเน้น ความเป็นญาติพี่น้องที่ใกล้ชิด หรือเป็นพวกเดียวกัน ใช้หลัก คุณธรรมจริยธรรม การเรียนรู้ที่มีความจริงใจ จะทำให้ ผู้เรียนรู้ ผู้รับการถ่ายทอดเกิดความเชื่อใจ เชื่อมั่น และให้ ความร่วมมือ เปิดใจรับและเกิดพลังให้ทุ่มเทสนใจ ทำความ เข้าใจในมิติ มุมมองในทิศทางที่ไม่มีการระแวง สามารถ ค้นคว้าและสร้างความรู้จากสิ่งเรียนรู้ได้เต็มที่

5. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ แสดงพฤติกรรม หรือแสดงออกในสิ่งที่คิด ผู้นำชุมชนและสมาชิกครัวเรือน ต้องมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่เป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนรู้ แสดงพฤติกรรมหรือแสดงออกในสิ่งที่คิด สิ่งที่ยาก จะปรับเปลี่ยนสิ่งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตามแนวความคิดให้ เต็มที่อันจะนำไปสู่การเรียนรู้จากสิ่งที่เกิดจากผลแห่งความ คิด ผลแห่งการกระทำ และจะได้เรียนรู้ถึงผลกระทบที่จะ เกิดตามมากับสิ่งที่เกิดขึ้นขณะนั้นด้วยตนเอง

6. การถ่ายทอดให้ความรู้ ผู้นำชุมชนและสมาชิก ครัวเรือนถ่ายทอดให้ความรู้ เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ให้ความ ร่วมมือ สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง จนสามารถเข้าถึง องค์ความรู้ที่ต้องการได้นั้น จะสร้างความรู้สึกรักภาคภูมิใจ ทำให้เกิดการเก็บจำทั้งเนื้อหาและความรู้สึกรักภาคภูมิใจ กระตุ้น ให้เกิดพลังใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น และขยันที่จะ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโอกาสข้างหน้า

7. การประเมินผลการเรียนรู้ ต้องเป็นแบบเชิงบวก เน้นการให้กำลังใจ สร้างพลังใจให้เกิดขึ้นกระตุ้นให้ ภาคภูมิใจและมีกำลังใจที่จะเรียนรู้ สร้างสรรค์งานต่อไป การสร้างความรู้ของผู้นำชุมชนและสมาชิกในครัวเรือน เป็น รูปแบบที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้มากเนื่องจากพื้นที่เป็นป่าเขา ดินอุดมสมบูรณ์ มีพืชพันธุ์ธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ กระจายอยู่มาก เป็นพื้นที่เกษตรอินทรีย์ทั้งหมู่บ้าน การ

ดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติมาก ทั้งอากาศ ปริมาณฝน ปริมาณน้ำความชื้นของอากาศ สามารถเรียนรู้ คัดเลือกพืชพันธุ์และผลผลิตจากธรรมชาติ มาพัฒนาจัด ระบบการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชนให้มีคุณภาพชีวิต ที่ดีอย่างมั่นคง

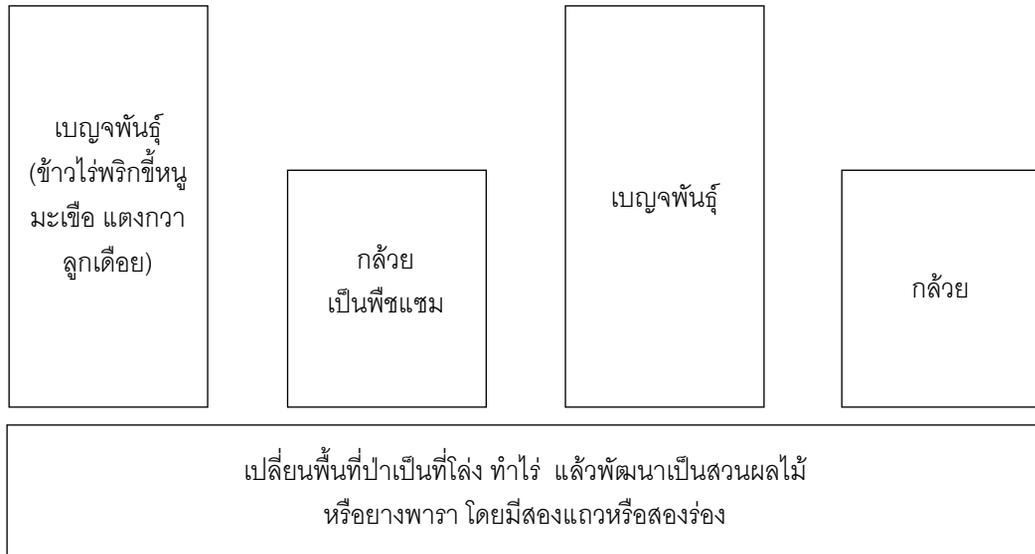
การพัฒนาภูมิปัญญาการจัดการครัวเรือนและชุมชน

ชุมชนบ้านนาแวงได้นำภูมิปัญญาที่เรียนรู้มา ใช้ ทดลองแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมประยุกต์พัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละช่วงของเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้น การทดลองขนาดเล็กแล้วติดตามสังเกต พร้อมคิด วิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา ทำให้เกิดการพัฒนภูมิปัญญาที่มี อยู่ให้ดีขึ้นเหมาะสมกับสภาพปัญหามากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ละยุค

ยุคการทำไร่ทำนา (พ.ศ. 2500-2550)

บ้านนาแวงเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2500 พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าที่มีพืชสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ ชาวนาแวงสามารถ เก็บของป่า ล่าสัตว์ เพื่อดำรงชีพได้โดยไม่ลำบากนัก เมื่อมี จำนวนคนเพิ่มมากขึ้น การทำไร่และเปิดพื้นที่ทำนา จึงเป็น กิจกรรมหลัก ภูมิปัญญาการจัดการวิถีครัวเรือนและชุมชน การทำไร่และทำนา เป็นกิจวัตรประจำวัน (ปัญญา เลิศไกร, 2562, น. 42-50) ด้วยการเปิดพื้นที่ทำไร่ พัฒนามาเป็นที่นา หรือสวน โดยเปิดพื้นที่ให้โล่งเตียน จากเดิมเป็นป่า พื้นที่ลุ่ม ที่ราบจะทำนา พื้นที่ลาดจะทำไร่การทำไร่จะทำแนวร่องเพื่อ ทำไร่สองแนว แนวแรกเป็นพืชเบญจพันธ์ (พืช 5 อย่าง ในหลุมเดียว) แนวที่สองระหว่างร่องแนวจะเตรียมปลูก กล้วย พอขึ้นปีที่ 2 หรือปีที่ 3 จะลงยางพารา หรือพืชสวน ยืนต้นระยะยาว แนวแรกที่เป็นพืชเบญจพันธ์ พร้อมๆ กับการเก็บของป่า ล่าสัตว์ จักสานงานฝีมือ

ออกปาก (ลงแขก) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน พร้อม ๆ กับการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาในหมู่บ้าน และเพื่อนบ้าน ชาวนาแวงได้ระดมแรงงานร่วมกันเคลียร์ พื้นที่ให้โล่งเพื่อทำไร่ โดยใช้ไม้ฉุนกล้า (ไม้กลมยาว) สำหรับ ถัดดิน (ตำ) ให้เป็นหลุม (ฉุนกล้า) แล้วเอาเมล็ดพืช 5 ชนิด หยอดในหลุมกล้า (มีข้าวเปลือก พริกขี้หนู ลูกเดือย มะเขือ

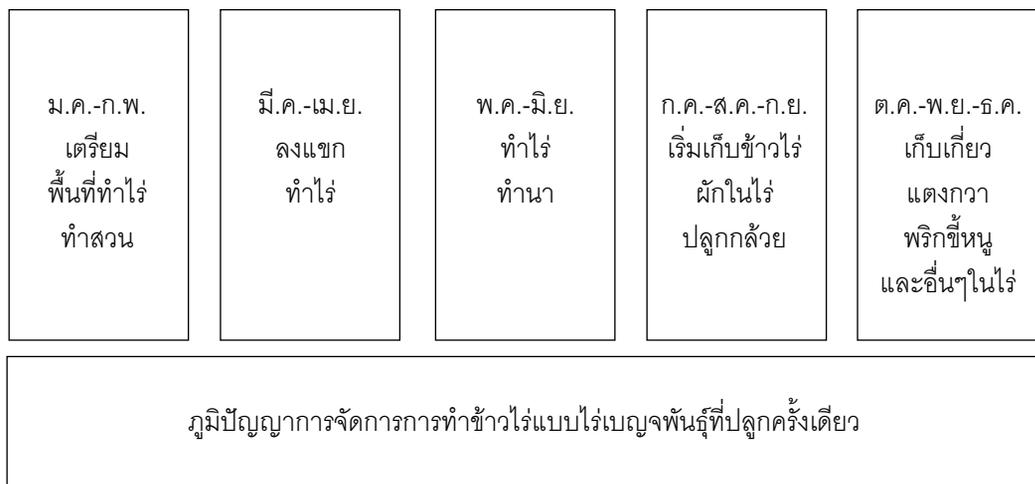

ภาพที่ 3 ภูมิปัญญาการจัดการไร่เบญจพันธ์ ปลูกครั้งเดียวได้ผล 5 อย่าง

แตงกวา) ลงในหลุมเดียวกัน จะทำกิจกรรมนี้ในช่วง
ประมาณเดือนสาม ก่อนช่วงฤดูฝนนิดหน่อย

การปรับพื้นที่ป่าให้เป็นพื้นที่ทำกินทางการเกษตรใน
ยุคนั้นมีความยากลำบากมาก อุปกรณ์และเครื่องมือมีน้อย
มาก ต้องใช้แรงงานมาก ชาวนาแจะจึงใช้วิธีการออกปาก
(ลงแขก) ระดมแรงงานจากคนในชุมชน มาร่วมด้วยช่วยกัน

เมื่อได้พื้นที่แล้ว จึงวางแผนจัดการเวลา และพื้นที่ให้เกิด
ประโยชน์มากที่สุด เพราะทุกคนมีงานมากมายและล้าวนเป็น
งานหนัก ภูมิปัญญาการจัดการการทำข้าวไร่แบบไร่
เบญจพันธ์ เกิดจากการพยายามคิด ไตร่ตรองและลองทำ
นำมาสู่ภูมิปัญญาปลูกครั้งเดียวได้รับผล 5 อย่าง

ภาพที่ 4 การจัดการเวลาทำข้าวไร่แบบไร่เบญจพันธ์

การจัดการเวลาจะมีปัจจัยฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้อง การเตรียมงานก่อนฤดูฝน ช่วงฤดูฝน หลังฤดูฝน จะมีผลต่อการจัดการเวลา และกิจกรรมในครัวเรือนและชุมชนอย่างมาก การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชน อยู่บนฐานอาวุโส เครือญาติ ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือ พี่งพาอาศัยกันและกันของคนในชุมชนพื้นที่บ้านนาแ่งจึงค่อย ๆ มีพื้นที่นาและสวนมากขึ้น ข้าวเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญของชีวิต การทำนาและทำไร่ข้าวเป็นความจำเป็นของทุกคนรอบครัว

ยุคการทำสวนและรวมกลุ่มชุมชน (พ.ศ. 2551-2559)

เปลี่ยนยุคเปลี่ยนวิถีชีวิต ประชาชนและผู้นำชุมชนที่เคยถ่ายทอดภูมิปัญญาด้วยการบอกเล่า และร่วมทำกิจกรรมเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ได้เปลี่ยนไป ประชาชนและผู้นำชุมชนและเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ได้มีการรวมกลุ่มกันชัดเจนมากขึ้น ทั้งกลุ่มทำสวนผลไม้ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่เรียนรู้จากความสนใจเฉพาะของ

บุคคล ได้มาจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา นำเอาทั้งภูมิปัญญาที่รับรู้จากคนรุ่นก่อนบวกกับการประชุม ศึกษาร่วมกับหน่วยงานภายนอก และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในหมู่บ้าน เข้ามาจับตลาด เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือนมากขึ้น วิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปสู่การบริโภคอุปโภคที่ต้องใช้เงินเป็นหลัก ผลผลิตจากนาข้าวและข้าวไร่ไม่สามารถตอบโจทย์การดำเนินชีวิตที่ต้องใช้เงิน ชาวนาแ่งจึงเน้นทำสวนผลไม้และยางพารา ที่นาค่อย ๆ เป็นเป็นสวน ผลิตเพื่อขายตามฤดูกาล และพยายามปรับตัวให้มีรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย การร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกันยังคงเป็นประเด็นหลัก มีการร่วมมือกันเรียนรู้และพัฒนาภูมิปัญญาในลักษณะของกลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นศูนย์รวมของคนในชุมชน และเป็นหน่วยหลักสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมวิถีครัวเรือน วิถีชุมชนที่ชัดเจน สมาชิกในกลุ่มจึงมีการเคลื่อนไหวเรียนรู้และพัฒนาภูมิปัญญา พัฒนาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ขึ้นมา

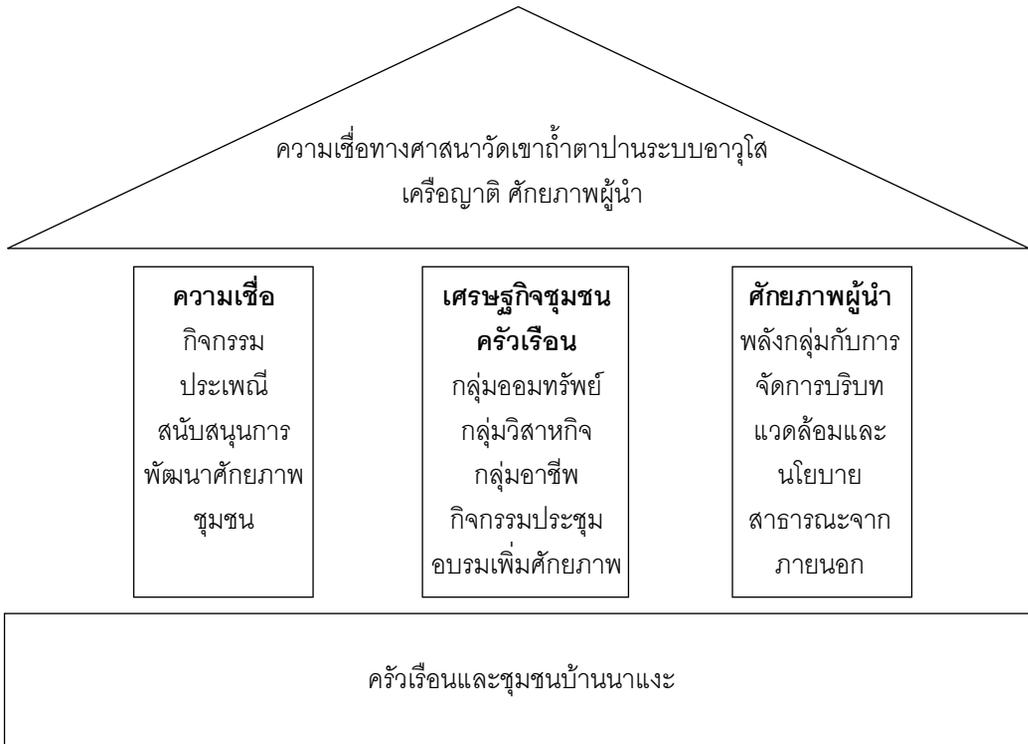
ภาพที่ 5 ภูมิปัญญาการจัดการครัวเรือนและชุมชน

การจัดการครัวเรือน เน้นการดำเนินชีวิตบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง ที่ครัวเรือนพยายามดำเนินชีวิตจากพืชผักสวนครัว กินใช้อย่างพอเพียง และจัดเวลาไปร่วมกิจกรรมชุมชน ในรูปของกลุ่มวิสาหกิจ กลุ่มออมทรัพย์พยายามแก้ปัญหาปัญหาที่มีอยู่ และจากการเรียนรู้จากกลุ่มมาปรับตัวเพื่อทำกิจกรรมในครัวเรือนที่จะลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ สมาชิกในครัวเรือนจะพยายามเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ในการพัฒนาการผลิตและเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ยุคการจัดการภูมิปัญญาศตวรรษที่ 21 (พ.ศ. 2559-2562)

ยุคศตวรรษที่ 21 การสื่อสารออนไลน์และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผสมผสานกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เข้ามา

มีบทบาททางเศรษฐกิจอย่างมากการจัดการชุมชนเศรษฐกิจหลักที่ได้จาก สอนผลไม่มีปัญหาด้านการตลาด ชุมชนนาแจะจึงต้องปรับตัว ผู้นำชุมชนได้เรียนรู้ถึงปัญหาผลิต ไม่สามารถขายได้ตามต้องการ ผู้นำชุมชนยุคทำสวนจึงพยายามเรียนรู้กับนวัตกรรมใหม่ ด้านการสื่อสาร การพัฒนาแปรรูปผลผลิตและประชาสัมพันธ์ทางสังคมออนไลน์จากความเป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง มีเอกภาพในการรวมกลุ่ม ระดมพลังในการทำกิจกรรมมีความสะดวกใช้การประชุมกลุ่ม ทั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มเครือข่ายและความเชื่อความศรัทธา เป็นแนวทางหลักในการจัดกิจกรรมชุมชนและนำมาสู่การจัดการครัวเรือนและการจัดการชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ สู่รูปแบบสามเวลาหลักในการจัดการ

ภาพที่ 6 สามเสาหลักกับการจัดการชุมชนบ้านนาแจะ

ศักยภาพผู้นำเป็นปัจจัยที่มีบทบาทในการประสานงาน กำหนดแผนงาน การจัดการเชิงกระบวนการในการทำกิจกรรมที่สำคัญของชุมชน ความศรัทธาเชื่อมั่นในตัวผู้นำ ทำให้การรวมคน การจัดระบบกลุ่มในการทำกิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมายเสมอ ผู้ใหญ่บ้านและทีมงานเป็นผู้นำทางการและกึ่งทางการ ผู้นำกลุ่มออมทรัพย์ ผู้อาวุโสในชุมชน ความเชื่อมั่นศรัทธาในผู้นำพบว่าผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ และผู้อาวุโส เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ เสียสละเพื่อส่วนรวม ทุ่มแท้จริงใจต่อชุมชนมาก ทำให้การประสานความร่วมมือในกิจกรรม และแผนงานที่ผู้นำเหล่านี้มอบหมายหรือขอความช่วยเหลือ ขอความร่วมมือบทบาทการสนับสนุนทางการเงินและแนวทางการพัฒนาอาชีพ โดยกลุ่มออมทรัพย์ ในแนวทางการจัดการสหกรณ์ ที่สมาชิกมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์มาพัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ที่เป็นรูปธรรม (ไมตรี อินเดรียะ, จิรสุดา ปลายยอด, บุญฉวีศรีมี วงศ์สถิต วิสุภี และสมพงษ์ แดงตาล, 2562, น. 49-67) จึงทำให้ศรัทธาในตัวผู้นำที่มั่นคงความเชื่อ ชาวนาแ่งมีความเชื่อเคารพ ศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตในถ้ำตาปาน มายาวนาน ต่อมาเมื่อพระภิกษุที่ชาวนาแ่งนับถือศรัทธา นิมนต์มาอยู่ที่ถ้ำตาปาน กลายเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวนาแ่งและคนในชุมชนใกล้เคียงอย่างมาก พลังความเชื่อความศรัทธา เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากอีกปัจจัยหนึ่ง ทำให้เกิดกิจกรรมชุมชนในทางสร้างสรรค์ (สุดาวรรณ มีบัว, 2561, น. 73-88) นำมาพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคมวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ การรวมกลุ่มของคนในชุมชนที่เคารพศรัทธาถ้ำตาปาน นำมาสู่กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมประเพณี พิธีกรรม ที่สนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน สนับสนุนการพัฒนาจิตใจ ที่พึงพอใจ เสริมสร้างกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมทำให้สังคมวัฒนธรรมชุมชนมีความมั่นคง (ปัญญา เลิศไกร, ไมตรี จันทรา และวิเชียร ไทยเจริญ, 2561, น. 104-166)

เศรษฐกิจชุมชน การรวมกลุ่มที่เป็นเอกภาพของชาวนาแ่ง ทำให้หน่วยราชการและหน่วยงานจากภายนอกมีความเชื่อมั่น เชื่อถือ เข้ามาสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากมาย ทั้งหน่วยราชการอำเภอมาสนับสนุน ตลาดประชารัฐ กิจกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชน หน่วยงานจาก

มหาวิทยาลัย องค์การสาธารณะระดับจังหวัด และระดับประเทศ เข้ามาสนับสนุน ทำให้กลุ่มทางเศรษฐกิจสามารถเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มและสมาชิกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง หลายกลุ่มหลายอาชีพสามารถจดทะเบียนมาตรฐานชุมชน และผลผลิตสามารถเปิดตลาดเพิ่มยอดขาย เกิดการพัฒนาศักยภาพ การผลิต แปรรูปสินค้าชุมชนอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

1. กระบวนการเรียนรู้ วิธีคิดวิเคราะห์การใช้ภูมิปัญญา พบว่า ชาวนาแ่งเรียนรู้คิดวิเคราะห์จากการสังเกตเรียนรู้บริบทแวดล้อมมาคิดวิเคราะห์ กระบวนการเรียนรู้การจัดการภูมิปัญญา การจัดการครัวเรือนและชุมชน ชาวชุมชนบ้านนาแ่ง เรียนรู้ภูมิปัญญาจากการบอกเล่า แนะนำจากคนรุ่นก่อน และเรียนรู้กับการร่วมกิจกรรมจากผู้รู้ในการทำไร่ ทำกิจกรรมอาชีพเสริม เป็นการเรียนรู้จากปราชญ์ชุมชนและผู้นำชุมชน พร้อม ๆ กับพยายามเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้วยการสังเกตติดตามพร้อมกับการคิดวิเคราะห์ และทดลองทำ ทดลองพัฒนาในเรื่องนั้นอย่างต่อเนื่อง

ธรรมชาติและบริบทสังคม เป็นปัจจัยและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการสะสมองค์ความรู้ เป็นภูมิปัญญาสามัญสำนึก ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่ออยู่ในเหตุการณ์ เป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิด จากนั้น ถูกตรวจสอบด้วยการสังเกตและทดลองขนาดเล็ก เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของ ดิวอี้ (John Dewey) เน้นการนำเอาประสบการณ์มาเป็นตัวตั้ง การเรียนรู้จากประสบการณ์ในการปรับตัวพัฒนา มีการเก็บจำมาคิด ตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำจากประสบการณ์เรียนรู้จากการปฏิบัติ Learning by Doing ทำให้การพัฒนาความรู้ในเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ขั้นตอนการเรียนรู้ วิธีคิดวิเคราะห์การใช้ภูมิปัญญากระบวนการเรียนรู้การจัดการภูมิปัญญาการจัดการครัวเรือนและชุมชน ชาวชุมชนบ้านนาแ่ง

2.1 เรียนรู้ภูมิปัญญาจากการบอกเล่าแนะนำจากคนรุ่นก่อน

2.2 เรียนรู้กับการร่วมกิจกรรมจากผู้รู้ในการ
ทำไร่ ทำกิจกรรมอาชีพเสริม

2.3 การเรียนรู้จากปราชญ์ชุมชนและผู้นำชุมชน
การมีโอกาสเรียนรู้ และได้ปฏิบัติด้วยตนเองจน
เกิดผล ทำให้ผู้เรียนรู้พยายามเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้วยการ
สังเกตติดตามพร้อมกับการคิดวิเคราะห์ และทดลองทำ
ทดลองพัฒนาในเรื่องนั้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับขั้นตอน
การเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง จึงมีความเชื่อมั่นในภูมิปัญญา
ที่รับการถ่ายทอดมาและเรียนรู้พัฒนาภูมิปัญญาของตน
ต่อไป

3. การพัฒนาภูมิปัญญาการจัดการครัวเรือนและ
ชุมชน ผู้นำชุมชนและบุคคลแห่งการเรียนรู้เปิดรับแนวทาง
ใหม่จากหน่วยงานราชการ นักวิชาการที่เข้ามาประชุม
อบรม ไปศึกษาดูงานการรวมกลุ่มกัน คิดวิเคราะห์ด้วย
ตนเองและกลุ่ม วางแผนประเมินผลจากภูมิปัญญาด้วย
ตนเองจะนำไปสู่การนำเอาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาชุมชน
ที่มีอยู่พัฒนาต่อยอด แล้วสังเคราะห์มาเป็นรูปแบบที่เหมาะสม
กับบริบทอย่างต่อเนื่อง (ไมตรี อินทรีย์, 2561, น. 1-7)
เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ชุมชนท้องถิ่นที่มี
บุคคลแห่งการเรียนรู้จะทำให้เกิดกระบวนการเคลื่อนไหว
ทางสังคม ที่จะนำภูมิปัญญา มาพัฒนาเป็นกระบวนการ
จัดการครอบครัวและชุมชนให้เกิดประโยชน์ในชุมชนอย่าง
มั่นคง

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กร หน่วยงานภายนอกที่จะเข้าไปทำกิจกรรม
ในชุมชน ควรสนับสนุนผู้นำชุมชนให้มีกระบวนการเรียนรู้
เน้นการสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ ความเป็นผู้นำทางความ
คิดและพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและชุมชน

2. ผู้นำหน่วยงานในชุมชน (อปท. หน่วยราชการ
ระดับอำเภอ) สนับสนุนให้มีบุคคลแห่งการเรียนรู้ (ครูท้องถิ่น
ด้านต่าง ๆ ตามสภาพพื้นที่) ให้มีโอกาสได้เรียนรู้ ดูงาน
กระตุ้นวิคิด วิเคราะห์การทดลองพัฒนา สังเกต ประเมิน
พัฒนา และการจัดการเชิงระบบ จากบริบทภูมิปัญญา
ชุมชน

3. องค์กรทางสังคม หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
สนับสนุนบุคคล กลุ่มคนในชุมชนให้นำ ภูมิปัญญามาใช้
และต่อยอดผลการเรียนรู้และพัฒนาจากชุมชน มาเป็น
นโยบายหลัก ด้วยการสนับสนุนงบประมาณ การเรียนรู้
อุปกรณ์ต่อยอดภูมิปัญญา อันนำไปสู่รูปแบบ เทคนิควิธีการ
และนวัตกรรมระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา สามัคคี และปัญญา เลิศไกร. (2557). การสังเกต
360 องศาเพื่อการวิจัยและพัฒนา. *วารสารนาคนุตตร
ปริทรรศน์*, 6(1), น. 58-66.
- ปัญญา เลิศไกร, ไมตรี จันทรา และวิเชียร ไทยเจริญ.
(2561). การจัดการวัฒนธรรมท้องถิ่น. *วารสาร
สังคมมนุษย์*, 8(1), น. 104-116.
- ปัญญา เลิศไกร. (2562). การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย
และประเพณีของชาวมลายูเขียนในรัฐเปอรลิส.
วารสารราชพฤกษ์, 11(1), น. 42-50.
- พัชรี ทองเรือง. (2561). การจัดการเรียนรู้ชุมชน.
วารสารสังคมมนุษย์, 8(2), น.42-54.
- ไมตรี อินทรีย์. (2561). วิเคราะห์แนวการพัฒนาชุมชน.
วารสารสังคมมนุษย์, 8(1), น.1-17.
- ไมตรี อินทรีย์, จิรสุดา ปลายยอด, บุญศิริศรี วงศ์สถิต
วิสุภี และสมพงษ์ แต่งตาล. (2562). หลักการจัดการ
สหกรณ์. *วารสารสังคมมนุษย์*, 9(1), น. 49-67.
- สุดาวรรณ มีบัว. (2561). แนวการพัฒนาศักยภาพแหล่งน้ำ
ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรม
นครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมมนุษย์*, 8(2),
น. 73-88.
- Barker, C. (2012). *Cultural Studies*. California: SAGE.
- Briggs, A. R., Coleman, M. and Morrison, M. (2012).
*Research Methods in Educational, Leadership
and Management*. California: SAGE.
- Punch, K. F. (2014). *Introduction to Social research
Quantitative & Qualitative Approaches*.
California: SAGE.

Symon, G. and Cassell, C. (2012). *Qualitative Organizational Research Core Methods and Current Challenges*. California :SAGE.

Willie, T. (2018). *Research Methods a Practical Guide for Students and Researchers*. London: WSPC.

ผลของการสอนด้วยวิธี Storyline ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

Effects of Using Storyline Method on English Reading Comprehension Skills of 12th Grade Students

วรรณิษา เหลียงตระกูลชัย^{1,*} และสรณบดินทร์ ประสารทรัพย์²
Wannisa Liengtrakulchai^{1,*} and Soranabordin Prasansaph²

รับบทความ 30 เมษายน 2563 แก้ไข 26 พฤษภาคม 2563

ตอบรับ 5 มิถุนายน 2563

Received 30 April 2020 Revised 26 May 2020

Accepted 5 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธี Storyline 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 226 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และทำการทดลองโดยสอนด้วยวิธี Storyline จำนวน 4 บทเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการสอนด้วยวิธี Storyline 4 แผน การเรียนรู้อื่นๆ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 3) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline 4) แบบสอบถามความต้องการด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ภาควิชาการศึกษานานาชาติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม 73000

M.Ed., Student in English Language Teaching, Department of International Language Teaching, Silpakorn University Nakhon Pathom Thailand e-mail: wannisa.lieng@gmail.com

² อาจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษานานาชาติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม 73000

English Language Teaching, Department of International Language Teaching, Silpakorn University, Nakhon Pathom 73000 Thailand

*Corresponding author, e-mail: tea9796@hotmail.com

เนื้อหาบทอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่า t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การสอนด้วยวิธี Storyline, ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ABSTRACT

The research objectives were to study 1) English reading comprehension skills after using Storyline Method of 12th grade students and 2) the students' opinions toward English Reading Comprehension using Storyline Method. The population was 226 students of Khoksamrong Wittaya School. The sample was 24 students of Khoksamrong Wittaya School in the 1st semester of the academic year 2019. The sample was selected by simple random sampling. The students studied 4 lessons using Storyline Method to develop English reading comprehension skills. The instruments in the study consisted of 4 Storyline lesson plans, English reading comprehension skills test, a questionnaire about students' opinions toward Storyline method on English Reading Comprehension and a survey form of students' need on reading texts. The data were analyzed by mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and t-test (Dependent). The findings of the study revealed that 1) students' English reading comprehension skills after using Storyline Method were significantly higher than before using Storyline Method at the significant level of .05, and 2) the students' opinions toward Storyline Method on English reading comprehension skills were at the high level.

Keyword: Storyline Method, English Reading Comprehension Skills

บทนำ

ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในสังคมไทยปัจจุบัน การใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้นักเรียนมีโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความก้าวหน้าทางอาชีพการงานและด้านการติดต่อสื่อสาร (Foley, 2005, p. 227) ทักษะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุดที่นักเรียนต้องฝึกให้เชี่ยวชาญ ผู้ที่สามารถอ่านภาษาอังกฤษ นอกจากจะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษแล้ว ยังสามารถนำทักษะการอ่านภาษาอังกฤษไปใช้ในการเรียนรู้ในสาระอื่น ๆ ได้ (Anderson, 2003, p. 68) สำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านนั้น ครูผู้สอนต้องตระหนักในการเลือกใช้สื่อการสอนอ่านที่มีคุณภาพ ในการสอนอ่าน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มักจะเน้นในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกออกเสียง คำศัพท์ โครงสร้างภาษา จนอาจลืมไปว่าการสอนอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน

ภาษาอังกฤษของนักเรียน (Nuttall, 2007, p. 24)

จากการศึกษาผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment หรือ Pisa) ปี 2018 ของประเทศไทย พบว่านักเรียนไทยมีผลประเมินด้านการอ่านที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง มีข้อสังเกตที่สำคัญเกี่ยวกับการอ่านพบว่าระบบการศึกษาไทยจะต้องยกระดับความสามารถด้านการอ่านอย่างเร่งด่วน (สถาบันส่งเสริมการสอบนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562, น. 7) นักเรียนไทยส่วนใหญ่เห็นว่าการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษนั้นเป็นเรื่องยากซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ไม่มีสื่อการอ่านที่หลากหลาย ขาดโอกาสในการอ่าน และขาดแรงจูงใจในการเรียน เป็นต้น (Chomchaiya & Dunworth, 2008, p. 97) ครูผู้สอนต้อง

สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยการคัดเลือกสื่อการอ่านที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้นอกห้องเรียนได้ การอ่านของนักเรียนไม่ควรเป็นเพียงการอ่านเพื่อทำแบบฝึกหัดเท่านั้น แต่ควรเป็นการอ่านที่มีประโยชน์และมีจุดมุ่งหมาย (Nuttall, 2007, p. 3)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสอนด้วยวิธี Storyline เป็นวิธีการสอนที่สามารถนำไปใช้กับการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี (Mitchell & McNaughton, 2016, p. 18) การสอนด้วยวิธี Storyline เป็นวิธีการสอนที่ใช้โครงสร้างของการใช้เรื่องราว โดยมีครูเป็นผู้วางแผนการจัดการเรียนรู้และถามคำถามหลัก (Key question) ที่ให้นักเรียนพัฒนาและสร้างเรื่องราวตามบริบทของตนเองในแต่ละตอน (Episode) เส้นทางการดำเนินเรื่องของการสอนด้วยวิธี Storyline เริ่มจากฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ที่จะต้องแก้ไขหรือเหตุการณ์สำคัญ (Bell & Harkness, 2013, p. 3) การสอนด้วยวิธี Storyline เป็นทฤษฎีการสอนที่สามารถปฏิบัติได้จริง นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านโลกสมมุติ (Fictive world) พัฒนาเรื่องราวที่ส่งเสริมให้การเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ahlquist, 2011, p.1) นักเรียนจะได้ฝึกทักษะต่างๆ อย่างกระตือรือร้น มีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากกว่าการสอนภาษาแบบเดิม (Solstad, 2009, p. 15) จากปัญหาและหลักการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการวิจัยการสอนด้วยวิธี

Storyline ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

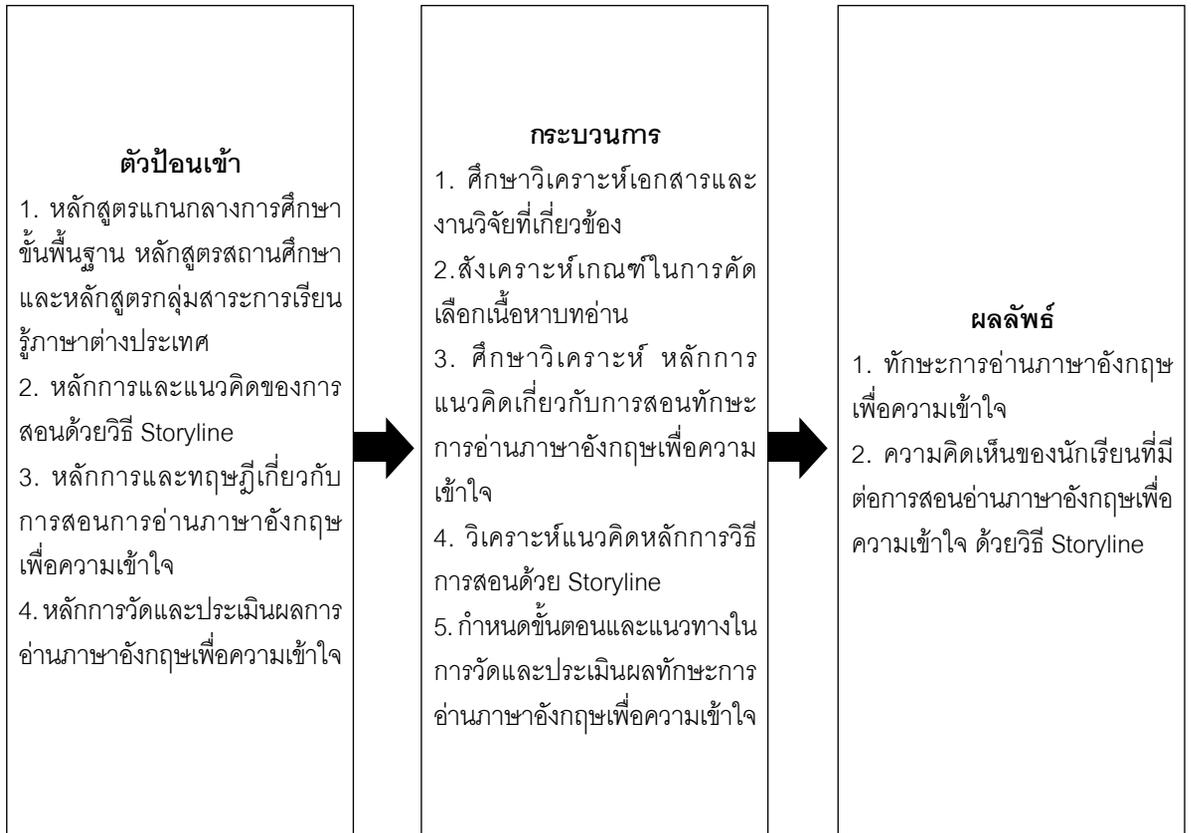
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธี Storyline
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธี Storyline สูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวน 226 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Classroom unit-based)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการด้านเนื้อหาบทอ่าน โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาบทอ่าน ของนักการศึกษา ได้แก่ วลัย พานิช (2547, น. 5) Ellis & Brewster (2014, p. 19) Walker (2004, pp. 154-165) และ Nuttall (2007, pp. 170-180) มาใช้ในการวิเคราะห์ เนื้อหาบทอ่าน (Content validity) จากนั้น นำแบบสอบถาม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.85 นำแบบสอบถามไปให้ นักเรียนเลือกเนื้อหาบทอ่านที่นักเรียนต้องการเรียนด้วยวิธี Storyline ได้แก่ เรื่อง Travel Diaries of Amos lee: Seoul Searching

2. แผนการสอนด้วยวิธี Storyline จำนวน 4 แผนการ เรียนรู้ ประกอบด้วย 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning objective) 2) เส้นทางการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบของ Storyline ได้แก่ (1) ฉาก (2) ตัวละคร (3) การดำเนินชีวิต และ (4) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเหตุการณ์สำคัญ 3) คำถามหลัก (Key question) ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามหลัก (Key question) จากเนื้อหาบทอ่าน ในแต่ละตอน เพื่อใช้เป็น คำถามในการฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความ เข้าใจ 4) เนื้อหาสาระ (Content) ผู้วิจัยกำหนดทักษะย่อย ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จากการวิเคราะห์ เนื้อหาบทอ่านและจากการศึกษาการสอนด้วยวิธี Storyline ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 Meet the Lee's family เส้นทางการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบของ Storyline คือ ตัวละคร ทักษะย่อยในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ ทักษะ การจับใจความสำคัญ (Main Idea) และทักษะการระบุ ลักษณะบุคคลหรือตัวละคร (Character traits and actions)

แผนการเรียนรู้ที่ 2 My English assignment เส้นทางการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบของ Storyline คือ ฉาก ทักษะย่อยในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ ทักษะในรายละเอียดปลีกย่อย (Detail) และทักษะการระบุความหมาย จากคำชี้แนะความหมาย (Signal words)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 Seoul here we come! เส้นทางการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบของ Storyline คือ การดำเนินชีวิต ทักษะย่อยในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ ทักษะการอ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์ (Sequence) และทักษะ การตีความ (Making inferences)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 Something I learnt about the old way of life เส้นทางการดำเนินเรื่องตามองค์ประกอบของ Storyline คือ เหตุการณ์สำคัญ ทักษะย่อยในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ ทักษะการอ่านเพื่อเข้าใจจุดประสงค์ ของผู้เขียน (Author's purpose) และทักษะการอ่านเพื่อ สรุปเรื่องราว (Conclusion)

จากนั้นนำแผนการสอนด้วยวิธี Storyline เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.75 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) ในชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (Small group tryout) กับกลุ่มทดลอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3. แบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อ ความเข้าใจ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งวัดความสามารถของนักเรียนด้านทักษะ ย่อยในการอ่าน เพื่อความเข้าใจ (Reading comprehension subskills) ดังต่อไปนี้ 1) ทักษะการจับใจความสำคัญ (Main Idea) 2) ทักษะการระบุลักษณะบุคคลหรือตัวละคร (Character traits and actions) 3) ทักษะในรายละเอียดปลีกย่อย (Detail) 4) ทักษะการระบุความหมายจากคำ ชี้แนะความหมาย (Signal words) 5) ทักษะการอ่านเพื่อ ลำดับเหตุการณ์ (Sequence) 6) ทักษะการตีความ (Making inferences) 7) ทักษะการอ่านเพื่อเข้าใจจุดประสงค์ ของผู้เขียน (Author's purpose) และ 8) ทักษะการอ่านเพื่อ สรุปเรื่องราว (Conclusion) จากนั้นนำแบบทดสอบทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.90 นำไปทดลองใช้ (Try out) ในชั้นทดลอง กลุ่มเล็ก (Small group tryout) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่าง จากนั้นนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ได้ระหว่าง 0.20 - 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าระหว่าง 0.20 - 0.70 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.86

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline จำนวน 30 ข้อ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) เนื้อหาบทอ่าน 2) การสอนด้วยวิธี Storyline 3) การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 4) การวัดและประเมินผล นำแบบสอบถามความคิดเห็นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลในการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนด้วยวิธี Storyline ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงจุดประสงค์ของการวิจัยและอธิบายการสอนด้วยวิธี Storyline ให้นักเรียนเข้าใจ

2. ทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยวิธี Storyline เพื่อทดสอบทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (50 นาที)

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธี Storyline ให้กับนักเรียน จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 2 คาบ (50 นาที) โดยมีขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นก่อนอ่าน (Pre reading) แนะนำเรื่องที่จะอ่าน จากนั้น ผู้วิจัยดำเนิน กิจกรรมการสอนคำศัพท์ และดำเนินกิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยมีขั้นตอนการสอนอ่านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจดังต่อไปนี้ 1) อธิบายความหมายทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้น 2) ยกตัวอย่างทักษะ

เหตุผล ความสำคัญ และเงื่อนไขในการใช้ในทักษะนั้น ๆ 3) ให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ 4) ตรวจสอบคำตอบและทบทวนความเข้าใจนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ได้เรียน

3.2 ขั้นระหว่างอ่าน (During reading) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มให้นักเรียนทำ กิจกรรมการอ่าน และนำเสนอคำถามหลัก (Key question) รูปแบบคำถามตามทักษะย่อยในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

3.3 ขั้นหลังการอ่าน (Post reading) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาบทอ่าน ตรวจสอบคำตอบทบทวนเรื่องที่อ่านพร้อมกัน

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยวิธี Storyline เพื่อตรวจสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนด้วยวิธี Storyline (50 นาที)

5. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline

6. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธี Storyline

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline เพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้คำนวณสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธี Storyline

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยวิธี Storyline ของกลุ่มตัวอย่างและผลการทดสอบค่า t

กลุ่ม	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	df	P- value
ก่อนเรียน	24	40	19.96	3.83	*10.47	23	0.000
หลังเรียน	24	40	26.79	4.49			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนจำนวน 24 คน หลังเรียนด้วยวิธี Storyline เท่ากับ 26.79 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 19.96 จากค่าสถิติดังกล่าว แสดงว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความ

เข้าใจหลังเรียนด้วยวิธี Storyline ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ด้านเนื้อหาบทอ่าน	4.28	0.51	มาก	4
ด้านการสอนด้วยวิธี Storyline	4.51	0.37	มาก	1
ด้านการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ	4.44	0.39	มาก	2
ด้านการวัดและประเมินผล	4.41	0.42	มาก	3
รวม	4.44	0.35	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.35) โดยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline ในแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด ตามลำดับดังนี้ อันดับ 1 ด้านการสอนด้วยวิธี Storyline ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.37) อันดับ 2 ด้านการพัฒนาทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.39) และอันดับ 3 ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.42) ส่วนด้านที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่ำสุด ได้แก่ ด้านเนื้อหาบทอ่าน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.51)

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธี Storyline สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1 ด้านการสอนด้วยวิธี Storyline นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline ในระดับมาก และรายการประเมินความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 (16) การสอนด้วยวิธี Storyline สร้างแรงจูงใจในการอ่าน อันดับที่ 2 (9) การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และอันดับที่ 3 (8) กิจกรรมการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา

2.2 ด้านการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ในระดับมาก และรายการประเมินความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 (21) การสอนด้วยวิธี Storyline พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อตีความหมายจากคำชี้แนะความหมาย (Signal words) อันดับที่ 2 (19) การสอนด้วยวิธี Storyline

พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อเข้าใจถึงบุคคลหรือตัวละคร (Character traits) และอันดับที่ 3 (20) การสอนด้วยวิธี Storyline พัฒนาทักษะการหารายละเอียดปลีกย่อย (Details)

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการวัดและประเมินผล ในระดับมาก และรายการประเมินความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 (29) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ อันดับที่ 2 (30) การวัดการประเมินผลในการสอนด้วยวิธี Storyline สะท้อนความสามารถในการอ่านที่แท้จริงของนักเรียน และอันดับที่ 3 (27) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจนในการให้คะแนน

2.4 ด้านเนื้อหาบทอ่าน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาบทอ่าน ในระดับมาก และรายการประเมินความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 (4) รูปแบบการนำเสนอตรงกับความสนใจของนักเรียน อันดับที่ 2 (5) ระดับภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน และอันดับที่ 3 (2) การลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งพบว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยวิธี Storyline สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การสอนด้วยวิธี Storyline มีลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเป็นระบบ ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้กับการสอน ซึ่งสอดคล้องและตรงตามแนวคิดของ Yopp & Yopp (1996, pp. 18-95) โดยมีขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นก่อนการอ่าน (Pre reading) ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสอนทักษะย่อยในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ตามแนวคิดของ Baumann & Schmitt (1986) อ้างถึงใน Hayes (1991, pp. 63-64) ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจทักษะย่อยในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่นักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

ขั้นระหว่างอ่าน (During reading) ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและคำถามหลัก (Key question) ตามทักษะย่อยในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจทั้ง 8 ทักษะ และให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะย่อยในการอ่านโดยให้นักเรียนหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Kocher (2007, p. 122) ที่กล่าวว่า หลักการสอนด้วยวิธี Storyline นักเรียนจะได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Solstad (2009, p. 7) ที่พบว่า การให้นักเรียนสืบหาคำตอบในการสอนด้วยวิธี Storyline ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน

ขั้นหลังการอ่าน (Post reading) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น อภิปรายโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และตอบคำถามหลัก สนับสนุนให้นักเรียนมีปฏิริยาต่อเรื่องที่อ่าน การทบทวนเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรสุดา พิมพา (2549, น. 89) ที่พบว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธี Storyline เป็นการสอนที่ให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย และมีแนวทางในการอ่านชัดเจนจึงเป็นผลให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา ศรีงาม (2551, น. 55) ที่พบว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธี Storyline ช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี

จากผลการวิจัยข้อที่ 2 ซึ่งพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยวิธี Storyline อยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การสอนด้วยวิธี Storyline สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mitchell (2013, p. 108) ที่กล่าวว่า การสอนด้วยวิธี Storyline เป็นการสอนที่สร้างแรงจูงใจในห้องเรียนภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ สัจธรรมวดี (2555, น. 53) ที่พบว่า การสอนด้วยวิธี Storyline ช่วยให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างผ่อนคลาย สนุกสนานเป็นกันเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจกระตือรือร้น

2. บทอ่านที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาบทอ่าน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาบทอ่านของนักการศึกษา ได้แก่ วลัย พานิช (2547, น. 5); Ellis & Brewster (2014, p. 19); Walker (2004, pp. 154-165) และ Nuttall (2007, pp.170-180) มาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่าน และให้นักเรียนเลือกเนื้อหาบทอ่านตามความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Walker (2004, pp. 164 -165) ที่กล่าวว่า การคัดเลือกหนังสือที่นักเรียนเรียนสนใจจะทำให้หนังสือมีความง่ายและน่าอ่านมากขึ้น นักเรียนจะมีความสนใจในหนังสือที่ตนเองเลือกและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การสอนด้วยวิธี Storyline มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนการอ่าน ครูผู้สอนควรมีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ความหลากหลาย ไม่ซ้ำเดิม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน
2. ขั้นระหว่างอ่าน หลังจากที่ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านเนื้อหาบทอ่านและนำเสนอคำถามหลัก (Key Question) แล้ว ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาบทอ่านมากขึ้น
3. ขั้นหลังการอ่าน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมทบทวนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องที่อ่าน ควรเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น การอภิปรายเรื่องที่อ่าน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้จากเรื่องและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรสุตา พิมพ์. (2549). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ในการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ชรินภรณ์ ด้จจรรวมดี. (2555). การใช้วิธีสอนสตอรีไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการฟังพูดภาษาอังกฤษและทักษะสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุภา ศรีงาม. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา โดยการเรียนแบบสตอรีไลน์ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- วลัย พานิช. (2547). การสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). ผลการประเมิน PISA 2018: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2563, จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa2018-summary-result/>
- Ahlquist, S. (2011). *The Impact of The Storyline Approach on Young Language Learner Classroom: A Case Study in Sweden* (Doctor of Education, University of Leicester).
- Anderson, N. J. (2003). *Reading*. In Nunan, D. (Ed.), *Practical English Language teaching*. Singapore: McGraw-Hill.
- Bell, S. & Harkness, S. (2013). *Storyline-Promoting Language Across the Curriculum*. Leicester: The United Kingdom Literacy Association.
- Chomchaiya, C. & Dunworth, K. (2008). Identification of Learning barriers affecting English reading comprehension instruction, as perceived by ESL Undergraduates in Thailand. *EDU-COM International Conference*, 1(1), pp. 97-104.
- Ellis, G. & Brewster, J. (2014). *Tell it Again! The Storytelling Handbook for Primary English Language Teachers*. London: British Council.
- Foley, J. (2005). English in Thailand. *RELC Journal*, 36(2), pp. 223-234.
- Hayes, B. (1991). *Effective Strategies For Teaching Reading*. Boston: Allyn & Bacon.
- Kocher, D. (2007). Why Storyline Is a Powerful Tool in the Foreign Language Classroom. In Bell, S. & Harkness, S. (Ed.), *Storyline Past, Present and Future* (pp.122-125). Glasgow: University of Strathclyde Press.
- Mitchell, P. J. (2013). The Storyline method in foreign language teaching: the history and main principles. *Language and Culture*, 2(22), pp. 101-109.
- Mitchell, P. J. & McNaughton, M. J. (2016). *Storyline: A Creative Approach to Learning and Teaching*. United Kingdom: Cambridge Scholars.
- Nuttall, C. (2007). *Teaching reading skills in a foreign language*. Oxford: Macmillan Education.
- Renandya, W. A. & Widodo, H. P. (2016). *English Language Teaching Today*. New South Wales: Springer International.
- Solstad, A. G. (2009). *Storyline- A Strategy for Active Learning and Adapted Education*. *HBO-report*, 2, pp. 1-15.
- Walker, B. J. (2004). *Diagnostic teaching of reading: techniques for instruction and Assessment*. New Jersey: Pearson Education.
- Yopp, H. K. & Yopp, R. H. (1996). *Literature-based reading activities*. Boston: Allyn & Bacon.

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก

A Study of Reading Comprehension Ability and Analytical Thinking Skills of Grade 9 Students through Murdoch Integrated Approach (MIA) with Graphic Organizer

วิสมน กฤษกลาง^{1,*} และสิริรัตน์ นาคิน²
Wasamon Kritklang^{1,*} and Sirirat Nakin²

รับบทความ 3 พฤษภาคม 2563 แก้ไข 1 มิถุนายน 2563

ตอบรับ 5 มิถุนายน 2563

Received 3 May 2020 Revised 1 June 2020

Accepted 5 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกก่อนและหลังเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านตาจั่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1)

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
M.Ed., Student in Curriculum and Instruction Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University,
Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: wasamon_mai@hotmail.com

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ แผนผังกราฟฟิก เมอร์ดีอค

ABSTRACT

The purpose of this study were to 1) compare reading comprehension ability before and after using Murdoch Integrated Approach (MIA) with Graphic Organizer, 2) compare reading comprehension ability after using MIA with Graphic Organizer with 70% criteria, and 3) compare analytical thinking skills before and after using MIA with Graphic Organizer. The sample were 17 students from Grade 9, at Bantachan school, Khong district, NakhonRatchasima Educational Service Area Office 6 by cluster random sampling. The research instruments consisted of lesson plans, reading comprehension test and analytical thinking evaluation form. The data were analyzed by mean, percentage, standard deviation and t-test. The results of the study were 1) reading comprehension ability after using MIA with Graphic Organizer was higher significantly than before at the .05 level and was not higher significantly than 70% criteria, and 2) analytical thinking skills for students after using MIA with Graphic Organizer was higher significantly than before at the .05 level.

Keywords: Reading comprehension, Analytical thinking, Graphic Organizer, Murdoch

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้นและกว้างขึ้น สำหรับภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1)

ในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ทักษะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต้องได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เพราะทุกคนมีความจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อหา บทความและเอกสารที่ปรากฏ

อยู่ในสื่อต่างๆ ไปที่เราพบอยู่ในชีวิตประจำวัน (อัจฉราวรรณศิริรัตน์, 2549, น. 56) ซึ่งสอดคล้องกับนภเนตร ธรรมบวร (2549, น. 176) ที่กล่าวว่า การอ่านถือเป็นทักษะที่จำเป็นทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในการเรียนรู้วิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาความคิด สติปัญญา และเสริมสร้างประสบการณ์ การอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านจับใจความและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

การคิดวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ดังนั้นการคิดวิเคราะห์จึงมีความสำคัญและส่งผลต่อการอ่านอย่างยิ่งซึ่งสอดคล้องกับ Kurland (2003, pp. 144-145) ที่ว่าการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้อ่านจับประเด็นและทำความเข้าใจในขณะที่อ่าน เมื่อผู้อ่านค้นหาข้อมูล ประเด็นสำคัญได้แล้ว ผู้อ่านต้องตรวจสอบหาข้อมูลหลักฐานมาสนับสนุนแล้วจึงตัดสินใจ ตัดสินประเมิน เพื่อสรุปความคิดเห็นได้อย่างสมเหตุสมผล ดังนั้นการจัดการศึกษาควรมุ่งฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์

ทั้งนี้เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้วิถีคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถเลือก และใช้ข้อมูลข่าวสารที่จับใจได้อย่างถูกต้อง (ลาวรรณ โสมแพน, 2550, น. 2)

จากการศึกษาการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาจั่น อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 รายวิชาภาษาอังกฤษ ผลการประเมินพบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น แต่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของโรงเรียนที่ตั้งไว้ (โรงเรียนบ้านตาจั่น, 2560, น. 21) นอกจากนี้ ผู้เรียนส่วนมากยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความอยู่ในระดับ ดีเยี่ยมเพียงร้อยละ 9.52 ระดับดี ร้อยละ 23.81 ระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 23.81 และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ปรับปรุง) ร้อยละ 42.86 (โรงเรียนบ้านตาจั่น, 2560, น. 7-9) ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพในด้านการอ่านจับใจ ความและการคิดวิเคราะห์ควบคู่กันไปให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้ เพราะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่การอ่านตรงตามตัวอักษรแต่เป็นการอ่านที่สามารถประเมินค่าจากเรื่องที่อ่าน และใช้ประโยชน์จากการอ่านได้ซึ่งการอ่านดังกล่าวอาจเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าปราศจากการคิดเพราะฉะนั้นการเรียนรู้เรื่องการคิด และการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด จึงเป็นเรื่องที่ครูผู้สอนควรสนใจควบคู่กันไปกับการสอนและการพัฒนาการอ่าน (สุกัญญา ศรีสืบสาย, 2551, น. 14)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงได้นำเอาวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) มาใช้พัฒนาการอ่านจับใจความของผู้เรียน การสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (1986, pp. 9-15) เป็นวิธีการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการเรียน โดยผ่านกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ครูผู้สอนได้เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด อีกทั้งตามรูปแบบวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ได้ระบุไว้ว่าชั้น

ตอนการถ่ายโอนข้อมูลนั้นสามารถนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้จากการอ่านมานำเสนอในรูปแบบอื่นผู้วิจัยจึงได้นำเอาแผนผังกราฟฟิกมาใช้ร่วมกับวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้กับผู้เรียน ดังที่ วัชรวิภา เล่าเรียนดี, ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560, น. 119) กล่าวว่าแผนผังกราฟฟิกช่วยพัฒนาทักษะการคิด การสรุปสาระสำคัญ ช่วยในการจำและการทำความเข้าใจในสาระความรู้ต่างๆ ช่วยให้ผู้มองเห็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างชัดเจนที่สำคัญสามารถนำวิธีการสร้างแผนผังกราฟฟิกไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคอื่นๆ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ และทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

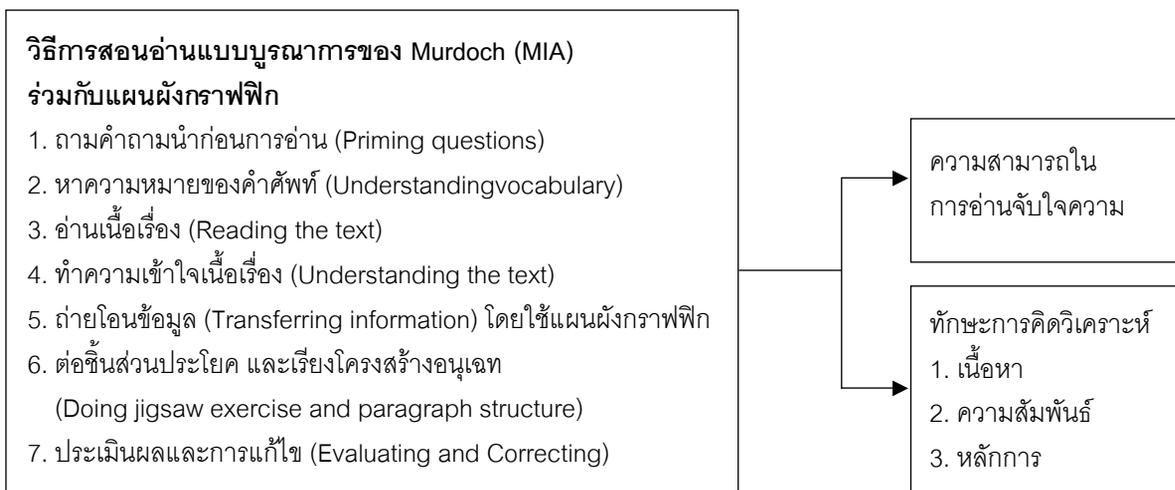
1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกก่อนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกมีวิธีการสอนทั้งหมด 7 ขั้นตอนสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ตัวจัดกระทำ

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา คอง 3 อำเภอคอง จังหวัดนครราชสีมาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 จำนวน 93 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตาจั่น อำเภอคอง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 17 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยมีหน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้แบบประเมินความเหมาะสมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ

ค่า 5 ระดับ ผลการประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.71 คือ มีความเหมาะสมมากที่สุด 2) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ มีลักษณะเป็นปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ประเมินคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.42-0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22-0.61 และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 คือ 0.83 และ 3) แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นแบบรูบรีค (Rubric) ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนในแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก และทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

คะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กจึงวิเคราะห์การแจกแจงแบบปกติของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ Kolmogorov-Smirnov Test พบว่า มีการแจกแจงแบบปกติ และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test for one sample)

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Broaden your experience in ASEAN ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	17	30	11.06	3.05	14.229*	.000
หลังเรียน	17	30	18.12	3.60		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 11.06 คะแนน หลังเรียนเท่ากับ 18.12 คะแนน จากการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA)

ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	\bar{X}	S.D.	t	p
หลังเรียน	17	30	21	18.12	3.60	-3.298	.005

หลังจากใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 (ค่าที่เป็นลบ สามารถแปลผลเป็นต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้)

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก

ผลการเรียนรู้	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	17	12	4.29	1.26	15.336*	.000
หลังเรียน	17	12	9.88	1.36		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน อีกทั้งเป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิด ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มมีกระบวนการส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เช่น การค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากพจนานุกรมด้วยตนเอง ซึ่งคำศัพท์นั้นมีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ และส่งผลต่อการพัฒนาความคิดของผู้อ่าน (Harris & Sipay, 1990, pp. 274-275) ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถอ่านจับใจความที่ดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของนราธิป เอกสินธุ์ (2557) ที่พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธี

การสอนแบบบูรณาการของ Murdoch หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนนั้น มีความก้าวหน้าขึ้นสังเกตได้จากการตอบคำถามแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Chaywat Sutthirath (2012, p. 3) ที่กล่าวว่า คำถามมีความสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด เกิดแง่มุมความคิดใหม่ๆ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้แต่อย่างไรก็ตามความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเนื้อหาและคำศัพท์ที่นำมาใช้ทดลองมีความยากเกินไปสำหรับผู้เรียน ประกอบกับผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานทางด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้เรียนในชั้นโดยส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กลักโพธิ์ (2556) พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch หลังเรียน

ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงควรเลือกเนื้อหาและคำศัพท์ให้เหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกท้าทายและเพลิดเพลินกับการเรียนรู้

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนอ่านแบบ บูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก แผนผังกราฟฟิก เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบข้อมูลจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเหมาะสม ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, น. 53) กล่าวไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ทำให้ เจา มองเห็นรายละเอียดและจำแนกแยกแยะข้อมูล องค์ประกอบของสิ่งต่างๆ และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้หรือหลักการของเรื่องนั้นๆ รวมทั้ง หาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหา และสามารถสรุปสิ่งที่อ่านออกมาเป็น แผนผังกราฟฟิกได้ขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิญญา ยี่หมัดอะหลี (2556) ที่พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการ MIA ร่วมกับ เทคนิคผังกราฟฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการทําวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ผู้สอนต้องวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ส่วนใหญ่ ระดับความยากง่ายของเนื้อหาและคำศัพท์ทั้งนี้เนื้อหาควรมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ และช่วยให้ความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านการอ่านออกเสียงบทความ ควรเป็นสื่อที่ผู้เรียนได้ฟังการอ่านบทความจากเจ้าของภาษาเองแล้วอ่านออกเสียงตาม มากกว่าการที่ผู้สอนอ่านให้ผู้เรียนฟังแล้วอ่านออกเสียงตาม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (MIA) ร่วมกับแผนผังกราฟฟิก ไปใช้กับกลุ่มสาระหรือรายวิชาอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หรือรายวิชาภาษาจีน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เป็นต้น เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะทางภาษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- นราธิป เอกสินธุ์. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ดีอค (MIA) (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร)*.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- โรงเรียนบ้านตาจั่น. (2560). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ประจำปีการศึกษา 2560*. นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านตาจั่น.
- ลารวรรณ โฮมแพน. (2550). *การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- วัชรภา เล่าเรียนดี, ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง.

- ศิริพร กลักโพธิ์. (2556). *การศึกษาศาความสามารถในการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านแบบบูรณาการของ Murdoch (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).*
- สุกัญญา ศรีสืบสาย. (2551). *การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการอ่านและการคิด. กรุงเทพฯ: นานามีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.*
- สุภิญญา ยี่หมัดอะหลี. (2556). *ผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).*
- อัจฉราวรรณ ศิริรัตน์. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารโดยใช้ ข้อมูลท้องถิ่น เมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).*
- Harris, A. J. & Sipay, E. R. (1990). *How to Increase Reading Ability: A Guide to Development & Remedial Methods.* New York: Longmans.
- Kurland, D. (2003). *What is Critical Thinking.* Retrieved March 21, 2019, from http://www.criticalreading.com/critical_thinking.htm
- Murdoch, G. S. (1986). A More Integrated Approach to the Teaching of Reading. *English Teaching Forum*, 34(1), pp. 5-15.
- Sutthirat, C. (2012). *The Use of questioning Techniques to Develop Thinking.* (3rd ed.). Bangkok: Weeprint.

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Development of Indicators for the Characteristics of Positive Classroom Climate in Upper Secondary School

สมฤทัย ทองบุญน่ม^{1,*} และนำทิพย์ องอาจวานิชย์²
Somruethai Thongbunnum^{1,*} and Namthip Ongardwanich²

รับบทความ 30 เมษายน 2563 แก้ไข 23 พฤษภาคม 2563
ตอบรับ 5 มิถุนายน 2563
Received 30 April 2020 Revised 23 May 2020
Accepted 5 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และ 3) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2562 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขต 9 จังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 85,626 คน และกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร 1,296 คน ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จำนวน 423 คน และใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จำนวน 873 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชนิดแบบประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ ผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในการสกัดองค์ประกอบได้ 1 องค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalues มากกว่า 1 ค่าร้อยละของความแปรปรวน มีค่า 63.468 % และ 3) ผลการวิเคราะห์

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก 65000

M.Ed., Student in Educational Research and Evaluation, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

² อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก 65000
Lecturer in Graduate Education Program in Educational Research and Evaluation, Naresuan University 65000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: SomruethaiTh10@gmail.com

องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-square = 40.038, df = 2, p-value = 0.0508, RMSEA = 0.024, CFI = 0.998, TLI = 0.996

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวบ่งชี้ คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop the indicators, 2) to analyze exploratory factor analysis, (EFA) and 3) to analyze a confirmatory factor analysis (CFA) of the indicators for the characteristics of positive classroom climate in Upper Secondary School. The population were the 85,626 of upper secondary school students in 9 lower northern region provinces. The sample was the 1,296 by used in the Exploratory Factor Analysis: 423 people used in the Confirmatory Factor Analysis and 873 people random by multistage random sampling. The research instrument was positive classroom climate test in Upper Secondary School. It's contain 32 five-rating scale items. The results of this research revealed that: 1) The indicators of positive classroom climate's characteristics consisted of 11 indicators, their appropriateness was between a high level and the highest level; 2) The exploratory factor analysis results by principal component analysis found that 1 component with Eigen values > 1, the percentage of variance was 63.468%; and 3) The First Order Confirmatory Factor Analysis fit to the empirical data with value Chi-square = 40.038 , df = 27 , p = 0.0508 , RMSEA = 0.024 , CFI = 0.998 , TLI = 0.996

Keywords: Development of Indicators, Characteristics of positive classroom climate

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น. 3) มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในการจัดการศึกษานักการศึกษาส่วนใหญ่ได้ศึกษาหาสาเหตุ และวิธีการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งปัจจัยหนึ่งนอกจากกระบวนการเรียนการสอนแล้ว คือ บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก เพื่อทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงศักยภาพของตนเองมากที่สุด ประกอบกับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 39) ได้ให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก เนื่องจากได้มีการกำหนดมาตรฐานในการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

เพิ่มเติมตัวชี้วัดที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยกล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก คือ ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก และ (สันติ บุญภิรมย์, 2557, น. 115) ได้กล่าวอีกว่าบรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน และหมายความรวมถึงนักเรียนมีความสุข รู้สึกอบอุ่นในขณะที่อยู่ในห้องเรียน ความสุขของนักเรียนเป็นสิ่งควรปรารถนา และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ ความสามารถของครู พร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข ดังนั้นบรรยากาศในห้องเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญที่

ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ในบทเรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น บรรยากาศห้องเรียนที่นักเรียนมีอารมณ์ความรู้สึกดีมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนเชิงบวกในห้องเรียนที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้คือ บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับ Kim Gulbrandson (2012) กล่าวว่า บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก หมายถึง นักเรียนมีอารมณ์ความรู้สึกปลอดภัย เคารพซึ่งกันและกัน ให้การต้อนรับ และสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

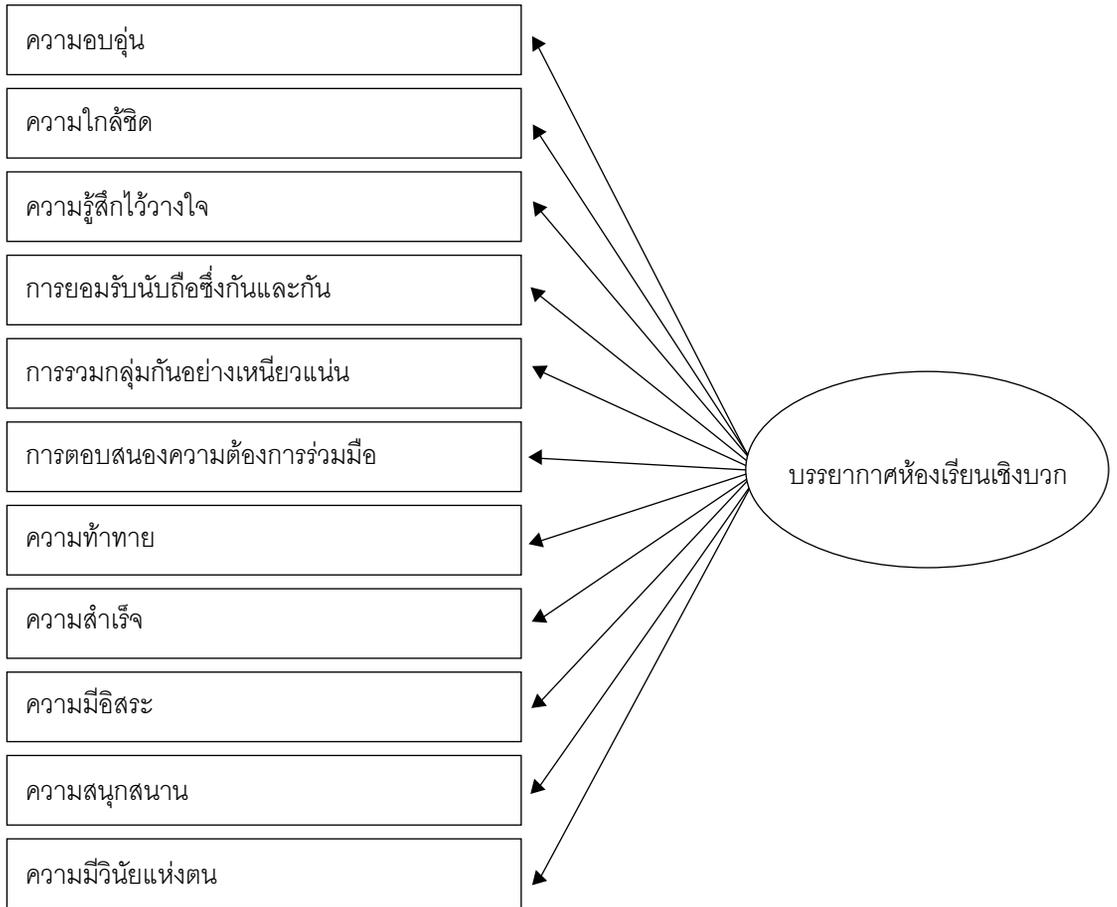
จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและศักยภาพ ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก แต่เนื่องจากคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกมีอยู่หลากหลายทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นสารสนเทศที่ถูกต้องตรงตามสภาพความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงบรรยากาศห้องเรียนเพื่อช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก จากแนวคิด และทฤษฎีของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 อ้างถึงใน อำพล ขวัญพัก, 2557 น. 17); พรรณี ช. เจนจิต (2538 อ้างถึงใน อำพล ขวัญพัก, 2557 น. 16) , William (1998 อ้างถึงใน สุมนา ไสยติ ผลอนันต์, 2561, น. 379), Knight (1999), Jacobsen, Eggen & Kauchak (1999, pp. 268 - 270), Alberta Education (2005, pp. 1-3) , Hamre & Pianta (2007, pp. 49-83); Frisby & Martin (2010, pp.146-164); Gulbrandson (2012), Hinze & Wiley (2013, pp. 85); Katharina (2015, pp. 163-172) และ Benes & Alperin (2016) ผลการสังเคราะห์ทำให้ได้จำนวนตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 11 ตัวบ่งชี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์สามารถแสดงรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะ บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก และทำการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้

1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตาราง สังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.3.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ

บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

1.3.2 ทำการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ

บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การสังเคราะห์ เนื้อหา

1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ ที่มีแนวคิดทฤษฎีรับรองโดยใช้ความถี่ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก

2.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 อาจารย์สอนในระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินทางการศึกษา

2.1.2 ครูด้านการสอน สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก ชนิดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการส่งและรับกลับคืนแบบประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ด้วยตัวเอง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรม Microsoft Office Excel

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1970, pp. 190) และพิจารณาที่ระดับมากเป็นต้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขต 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ในปีการศึกษา 2562

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดอัตราส่วนจำนวนหน่วยตัวอย่าง 20 คน ต่อ 1 ตัวแปรในโมเดล (Hair et al., 1998 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, น. 311) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 11 ตัวแปร ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำควรเท่ากับ 220 คน แต่เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนเป็น 450 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้คุณลักษณะห้องเรียนเชิงบวกที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์ของตัว

บ่งชี้ โดยมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีข้อคำถาม จำนวน 32 ข้อ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าดัชนี IOC พบว่า ข้อคำถามทั้ง 32 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6- 1.00 จากนั้นนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.952 - 0.954 และมีค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.955

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับแต่ละโรงเรียน จำนวน 5 โรงเรียน รวมนักเรียนจำนวน 450 คน แต่แบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 423 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรม SPSS

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. กลุ่มตัวอย่างใช้โรงเรียนในภาคเหนือตอนล่างที่เหลือโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 960 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชนิดมาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับแต่ละโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน รวมนักเรียนจำนวน 900 คน แต่แบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 873 คน ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม Mplus

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (First Order Confirmatory Factor Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก จากการศึกษาเอกสารแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้กรอบแนวคิดตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก ประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความอบอุ่น, ความใกล้ชิด, ความรู้สึกไว้วางใจ, การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน, การรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น, การตอบสนองความต้องการร่วมกัน, ความท้าทาย, ความสำเร็จ, ความมีอิสระ, ความสนุกสนาน และความมีวินัยแห่งตนค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้มีค่าอยู่ระหว่าง 4.4 - 5.0 และเมื่อดูเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1970, p. 190)

แสดงว่าตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุดมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ 11 ตัวบ่งชี้โดยพิจารณาตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ค่า Communality มีค่าตั้งแต่ 0.579 - 0.676 และสำหรับในการสกัดองค์ประกอบได้เพียง 1 องค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalues มากกว่า 1 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนมีค่า 63.468 % ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลลัพธ์ที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบโดยวิธี Principal Component

Factor	Eigenvalues	%of Variance	Cumulative % of Variance
1	6.981	63.468	63.468

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก พบว่า เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้ ค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเป็น

บวก มีค่าตั้งแต่ 0.691 - 0.826 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกค่า และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.477 - 0.683 ดังตารางที่ 2

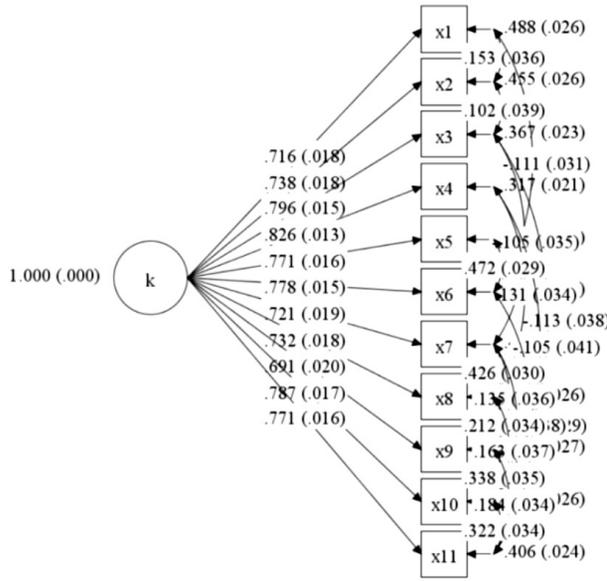
ตารางที่ 2 ค่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก	Factor Loading	Standard Error	t - value	R ²
ความอบอุ่น (X1)	0.716	0.018	39.031*	0.512
ความใกล้ชิด (X2)	0.738	0.018	41.884*	0.545
ความรู้สึกไว้วางใจ (X3)	0.796	0.015	54.046*	0.633
การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน (X4)	0.826	0.013	64.273*	0.683
การรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น (X5)	0.771	0.016	49.613*	0.595
การตอบสนองความต้องการร่วมกัน (X6)	0.778	0.015	50.590*	0.605
ความท้าทาย (X7)	0.721	0.019	38.846*	0.519
ความสำเร็จ (X8)	0.732	0.018	40.826*	0.535
ความมีอิสระ (X9)	0.691	0.020	34.932*	0.477
ความสนุกสนาน (X10)	0.787	0.017	47.472*	0.619
ความมีวินัยแห่งตน (X11)	0.771	0.016	49.213*	0.594

$\chi^2 = 40.038$, $df = 27$, $p - value = 0.0508$, $RMSEA = 0.024$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.996$

โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาได้จากค่า Chi-square = 40.038 ค่า p-value = 0.0508 ที่ df = 27 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (X^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.483 นอกจากนี้ยังพบว่าค่า RMSEA = 0.024 ค่า CFI =

0.998 และค่า TLI = 0.996 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Measures) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยาภาคห้องเรียนเชิงบวกพบว่า ตัวบ่งชี้คุณลักษณะบรรยาภาคห้องเรียนเชิงบวก ประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความอบอุ่น, ความใกล้ชิด, ความรู้สึกไว้วางใจ, การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน, การรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น, การตอบสนองความต้องการร่วมกัน, ความท้าทาย, ความสำเร็จ, ความมีอิสระ, ความสนุกสนานและความมีวินัยแห่งตน เมื่อตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งการสร้างตัวบ่งชี้นี้สอดคล้องกับแนวคิด และทฤษฎีของคนอื่นๆ ได้แก่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 อ้างใน อำพล ขวัญพัก, 2557, น. 17), พรฤทธิ์ ช. เจนจิต (2538 อ้างใน อำพล ขวัญพัก, 2557, น. 16), William (1998 อ้างถึงใน สมุณา โสติถิผลอนันต์, 2561, น. 379), Knight (1999), Jacobsen, Eggen & Kauchak (1999, pp. 268-270), Alberta Education

(2005, pp. 1-3), Hamre & Pianta (2007, pp. 49-83), Frisby & Martin (2010, pp. 146-164), Kim Gulbrandson (2012), Hinze & Wiley (2013, p. 85), Katharina (2015, pp. 163-172) และ Benes & Alperin (2016) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีอย่างเป็นระบบ จากหลากหลายแหล่ง และสรุปผลด้วยวิธีการสังเคราะห์ เพื่อให้การกำหนดตัวบ่งชี้และนิยามเชิงปฏิบัติการที่มีความถูกต้องตรงตามแนวคิด และทฤษฎีที่นำมาอ้างอิง อีกทั้งในการวิจัยได้คำนึงถึงการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการจึงทำให้ได้มาซึ่งตัวบ่งชี้ทั้ง 11 ตัวบ่งชี้สอดคล้องตามทัศนะของบุษรินทร์ เขียววานิช (2549 อ้างใน สุรงค์ดี สุทธิวรรณ, 2560 น. 41-46) สรุปขั้นตอนการพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษาประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา การนิยามตัวบ่งชี้ทางการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างตัวบ่งชี้ทางการศึกษา การตรวจ

สอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ทางการศึกษาและการนำเสนอรายงาน

2. ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่าคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ 11 ตัวบ่งชี้ โดยเป็นองค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalues มากกว่า 1 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ 63.468% โดยผู้วิจัยได้พิจารณาถึงตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่อยู่ในองค์ประกอบ และตั้งชื่อองค์ประกอบว่าคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกสำหรับการพิจารณาถึงความเหมาะสมของโมเดลที่ได้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการทดสอบและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอีกครั้ง ด้วยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เป็นลำดับถัดไป

3. ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เนื่องจากคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวก ยังคงประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้เพราะในประชากรเดียวกันแม้ว่าจะมีการสุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคที่แตกต่างกันผลการวิจัยก็ยังคงไม่แปรเปลี่ยน โมเดลยังคงเป็นองค์ประกอบเดียว นั่นแสดงว่า โมเดลองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้โดยเรียงตามค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ พบว่าตัวบ่งชี้การยอมรับนับถือซึ่งกันและกันมีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดอาจเนื่องมาจากนักเรียนจะมีความรู้สึกถึงบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกนั้น นักเรียนจะต้องรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและยอมรับนับถือในตนเอง รวมทั้งครูและเพื่อนในห้องเรียนยอมรับนับถือตัวนักเรียน และนักเรียนก็ยอมรับนับถือเพื่อนและครูเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชอนันต์สมุทรวณิช (2543 อ้างถึงใน วิมลมาศ พูบินทร์, 2557, น. 107) กล่าวว่าในห้องเรียนต้องมีบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันครูต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และมีการตัดสินใจร่วมกันในชั้นเรียนโดยการเริ่มจากการที่ครูยอมรับผู้เรียนให้ความสำคัญต่อการคิดและการกระทำของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดการได้รับความสำเร็จจากการทำกิจกรรมร่วมกัน

ทำให้เกิดการยอมรับระหว่างเด็กกับเพื่อน และเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครู

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้: การนำโมเดลไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกนั้นควรคำนึงถึงความสำคัญของตัวบ่งชี้ ที่ผลการวิจัยพบว่ามีความน้ำหนักขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อยคือการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ความรู้สึกไว้วางใจ ความสนุกสนาน การตอบสนองความต้องการร่วมกัน การรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น ความมีวินัยแห่งตน ความใกล้ชิดความสำเร็จ ความท้าทาย ความอบอุ่น และความมีอิสระตามลำดับ

2. การวิจัยครั้งต่อไป: ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการได้ตัวบ่งชี้ในการวัดคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกเท่านั้น หากมีการนำผลการวิจัยไปขยายต่อควรมีการสร้างเกณฑ์ในการบ่งบอกระดับของการตัดสินว่าห้องเรียนมีคุณลักษณะบรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกในระดับใด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลมาศ พูบินทร์ (2557). *การพัฒนาแบบวัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน (Classroom Management)*. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนา ไสตติผลอนันต์. (2561). แนวทางในการสร้างสรรค้บรรยากาศในชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูมืออาชีพ. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 13(2), น. 373-389.
- สุรศักดิ์ สุทธิวรรณ. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะครูวิทยาศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- อำพล ขวัญพัก. (2557). *ผลของการใช้รูปแบบวงจรการเรียนรู้สืบสอบ 5 ขั้นตอนร่วมกับการใช้เพลงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ดุขฎฐบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- Alberta Education. (2005). *Creating a Positive Classroom Climate*. Retrieved September 5, 2019, from http://www.learnalberta.ca/content/kes/pdf/or_ws_tea_02_creatpos.pdf
- Benes, S &Alperin, H. (2016). *Characteristics of a Positive Learning Environment*. Retrieved September 5, 2019, from <https://us.humankinetics.com/blogs/excerpt/characteristics-of-a-positive-learning-environment>
- Best, J. W. (1970). *Research in Education* (3rd ed.). Englewood Cliffs, New jersey: Preitice Hall.
- Frisby, B., Martin, M. (2010), Instructor-student and student-student rapport in the classroom. *Communication. Education*, 59(2), pp. 146-164.
- Gulbrandson, K. (2012). *Three Ways to Foster a Positive Classroom Climate*. Retrieved September 5, 2019, from <https://www.cfchildren.org/blog/2012/08/key-factors-in-creating-a-positive-classroom-climate/>
- Hamre, B. K., & Pianta, R. C. (2007). Learning opportunities in preschool and early elementary classrooms. In R. C. Pianta, M. J. Cox, & K. L. Snow (Eds.), *School readiness and the transition to kindergarten in the era of accountability* (pp. 49-83). Baltimore, MD: Paul H. Brookes.
- Hinze, S. R. & Wiley, J. (2013). Physical arrangement of the classroom environment. In Njabulo, S. (2017). *Promotion A Positive Learning Environment: School Setting Investigation*. (Master dissertation, University of South Africa).
- Jacobsen, D. A., Eggen, P. & Kauchak, D. (1999). *Method for teaching: Promoting student learning*. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.
- Katharina, Sieberer-Nagler, (2015). Effective Classroom-Management & Positive Teaching. *Science and Education*, 9(1), pp. 163-172.
- Knight, G. (1999). *Understanding the learning environment: Applying Psychology in the classroom*. David Fulton.

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1

Teacher's Performance Based on to Professional Standards of Teachers Under
the Office of Samut Prakan Provincial Primary Education Area 1

สุกัญดา อยู่สังข์^{1*} และไตรรัตน์ สิทธิทูล^{2*}
Sukanda Yoosung^{1*} and Thairath Sittitool^{2*}

รับบทความ 13 เมษายน 2563 แก้ไข 4 พฤษภาคม 2563
ตอบรับ 19 พฤษภาคม 2563
Received 13 April 2020 Revised 4 May 2020
Accepted 19 May 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ประชากรในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน ทั้งหมด 1,918 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 320 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, กรุงเทพมหานคร 10600
M.Ed., Student in Educational Administration, Siam Technology College, Bangkok 10600, Thailand

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร 10600
Faculty of Educational, Siam Technology College, Bangkok 10600, Thailand

* corresponding author, e-mail: Bowmosukanda@gmail.com, sithitool@gmail.com

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.86$) มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.85$) มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน มาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the level of work performance based on professional standards of teachers under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1, according to the regulations stated in Teachers' Council Act, B.E. 2556-professional standards. The population of this study were 1,918 teachers under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1. The sample subject consisted of 320 teachers randomly selected through the use of tables. The tools used for data collection were questionnaires with 5 rating scales. Data were analyze by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research showed that the overall level of work performance based on professional standards of teachers under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1, was found at a very good level ($\bar{X} = 4.67$). When each work performance under each standard was considered and put in descending order, the following three performances were found at a very good level. The work performance with lowest mean, but at a good level was standard 5-continuously improve teaching media for their effectiveness ($\bar{X} = 4.50$)

Keywords: Performance, Standard of the teacher, Primary Education

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การจัดการศึกษาให้บังเกิดผลดีมีคุณภาพเพียงพอที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในทิศทางที่พึงประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เพราะปัจจัยสำคัญที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จทางการศึกษา คือ “ครู” ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษาวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม วิชาชีพครูจึงควรเป็นวิชาชีพของคนเก่ง คนดีในสังคม ผู้ประกอบอาชีพนี้ควรเป็นต้นแบบทางคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติตน การดำรงชีวิต เป็นครู ที่มีอุดมการณ์และสามารถชี้แนะสังคมในทางที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553. น. 3)

คุรุสภาในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533

ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณมุ่งมั่นพัฒนา เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากแก่การปฏิบัติ และการประเมินในปี พ.ศ. 2537 คุรุสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 ข้อ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานใหม่ครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ต่อมาปี พ.ศ. 2544 คุรุสภาได้มีการเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 12 ข้อ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 ข้อ กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาการของผู้เรียนและสามารถสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และต่อมาพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มีข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน

วิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน หรือ จรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อประกันคุณภาพการทำงาน และการประกอบอาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556, น. 15)

การจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการจัดการศึกษาไม่แตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ กล่าวคือ มีตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีการประกันคุณภาพการศึกษา มีการจัดอบรมสัมมนาเพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพ แต่โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีปัญหาเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน และความก้าวหน้าของครูคือ ครูชำนาญการครูชำนาญการพิเศษ และเชี่ยวชาญเฉพาะด้านยังมีจำนวนน้อย บ้างก็ประสบปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังครู ดังนั้น การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นไปเพื่อเป็นหลักประกันให้มั่นใจว่าครูต้องมีการพัฒนาตลอดเวลาและยิ่งๆ ขึ้น เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม

ให้แก่เยาวชนโดยตรง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก

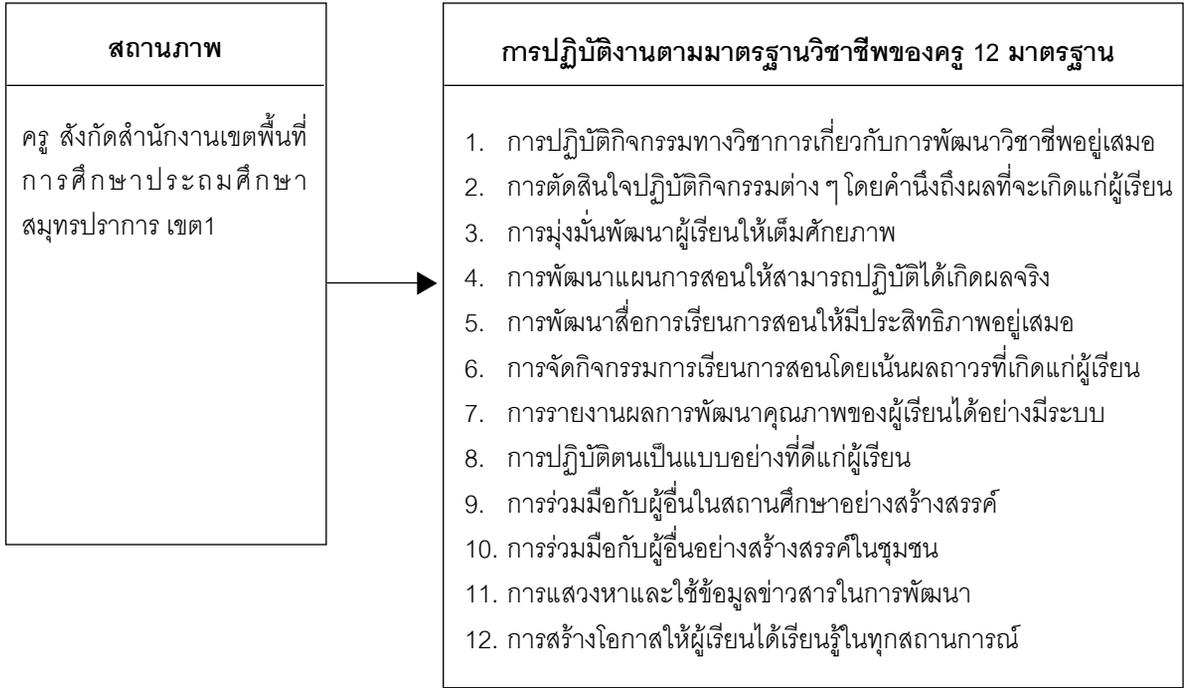
ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูเพื่อเป็นแนวทางในด้านการกำหนดนโยบาย วางแผน แก้ปัญหาให้ถูกต้องและมีการพัฒนาที่เหมาะสม เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในวิชาชีพครูต่อไป และเพื่อทราบการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ว่าปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับใด และเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนเลือกสรรบุคคลเข้าปฏิบัติงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน ทั้งหมด 1,918 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 320 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, p. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (1970, p. 95) แบ่งเป็นเกณฑ์ระดับการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

- 5 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามไปโรงเรียนในสังกัด

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จะเป็นหน่วยงานที่แจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพราะครูจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขต

4. ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังขั้นตอนต่อไปนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 102-103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปรากฏผลตามวัตถุประสงค์และข้อค้นพบการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายมาตรฐาน

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	ลำดับ
1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	4.68	0.32	มากที่สุด	5
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน	4.68	0.46	มากที่สุด	6
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	4.58	0.54	มากที่สุด	10
4. พัฒนาแผนการสอนให้ปฏิบัติให้เกิดผลจริง	4.72	0.33	มากที่สุด	4
5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.50	0.47	มาก	12
6. จัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลลวาทที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.60	0.34	มากที่สุด	9
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	4.56	0.34	มากที่สุด	11
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.85	0.25	มากที่สุด	2
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.86	0.25	มากที่สุด	1
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	4.64	0.44	มากที่สุด	8
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.80	0.31	มากที่สุด	3
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์	4.64	0.34	มากที่สุด	7
รวม	4.67	0.31	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรกคือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.85$) และ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 1 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพครู และใฝ่หาโอกาสในการพัฒนาตนเอง ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและเจตคติ ($\bar{X} = 4.70$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกับโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ และเข้าใจวิธีการจัดสาระการเรียนรู้ระดับสถานศึกษา และครูเป็นผู้ที่นำข้อมูลข่าวสาร มาปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของครู

กรรมการสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้ร่วมงาน และการประสานสัมพันธ์ สนับสนุนกันและกัน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมความรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีผลต่อนักเรียนโดยตรง ($\bar{X} = 4.70$) และครูดำเนินกิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ครูส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทุกด้าน ($\bar{X} = 4.70$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 3 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูมีการพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการแสวงหานวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอน และให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ ครูมีการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน โดยการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนเหมาะสม และเต็มศักยภาพ ตามลำดับขั้นการพัฒนา และครูมีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียนโดยการปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามด้านที่บกพร่องอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 4 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า โดยคำนึงถึงเนื้อหาและความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูจัดทำแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและคำหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และแผนการสอนที่ครูสร้างและพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน และข้อจำกัดของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$) ครูจัดทำแผนพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ หรือแผนการจัดทำการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติจริง รวมทั้งชุมชนให้ความร่วมมือทุกขั้นตอน เพื่อบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้เป็นหลัก ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และมาก คือ ครูมีการจัดหา ผลิตภัณฑ์พัฒนา การใช้สื่อวัตกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่เป็น

สากลและท้องถิ่น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ และครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ครูคิดค้น ผลิตภัณฑ์การเรียนการสอนจากวัสดุในท้องถิ่น และนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$) และครูใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือสั่งการเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 6 โดยรวมและอยู่ในระดับมากที่สุด รายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านพฤติกรรมของผู้เรียนและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการสร้างภาวะผู้นำ และความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ เทคนิค หรือวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นการติดตามความก้าวหน้าในด้านการเรียน ($\bar{X} = 4.70$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูมีกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนเลือก และปฏิบัติงานตามศักยภาพของตนเอง และครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองและปรับปรุงตนเองได้ ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ข้อ 1 ครูสามารถรายงานผลสัมฤทธิ์นักเรียน มีทักษะวิเคราะห์ การแปลผล การรายงานผล และการนำเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาการจัดการทำรายงานการประเมินตนเอง 2 ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์ และใช้กำหนดแนวปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในเป้าหมายเดียวกัน 3 ครูมีการวิจัยศึกษาปัญหา และแก้ปัญหาในชั้นเรียน เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนา ปรับปรุงการสอนของครู ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ครูมีการจัดกิจกรรมผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนจนเป็นที่ประจักษ์ ($\bar{X} = 4.60$) และครูรายงานสภาพปัญหาความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ในห้องที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 8 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกาย และวาจาสุภาพมีความเมตตากรุณาอย่างสม่ำเสมอ, ครูอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และการทำงานได้ตามแผน จนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูเอาใจใส่ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็งเสียสละ, ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับการถูกประเมินการนิเทศจากผู้อื่นได้ดี ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 9 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้น และพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น, ครูมีการอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ, ครูเป็นผู้นำความรู้ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม มาปรับใช้ในสถานศึกษาและเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสร้างสถานการณ์ที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหา และครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความฉลาดทางอารมณ์ รับฟังความคิดเห็นและตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 10 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูมีทักษะการจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับภูมิปัญญา และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูมีผลงานด้านสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 4.70$) และครูมีการประสานสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ชุมชน และองค์กรในชุมชนเพื่อจัดโอกาสการเรียนรู้ และบูรณาการความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 11 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรกคือ ครูมีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา คือ ครู

วิเคราะห์ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน, ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.90$) และครูใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจตรวจสอบ และกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่งครูเป็นผู้ที่ให้ความสนใจความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 12 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรกคือ ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อวินิจฉัยเกี่ยวกับระดับการเรียนรู้ความก้าวหน้าในงานด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างเครื่องมือการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์และแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) และครูมีทักษะการจัดการเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับภูมิปัญญา เทคโนโลยีในชุมชนทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเป็นสากล, ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถสร้างสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อความสนใจความถนัดความสามารถได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่ามาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ครูเป็นอย่างดี บทบาทของครูเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ เพราะครูเป็นเครื่องมือแรกที่หล่อหลอมให้บุคลากรของชาติ เติบโตขึ้นมาได้อย่างมีมาตรฐานที่ดี การที่เครื่องมือเหล่านี้จะทำงานได้มีประสิทธิภาพได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมาตรฐานที่เป็นแนวทางในการทำงานได้อย่างเหมาะสมการพัฒนาตนเอง เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการที่จะทำให้การปฏิบัติงานในวิชาชีพมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานที่ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมากมายและรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ อันเป็นการยกย่องชื่อเสียงให้แก่วิชาชีพครู และเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลทิช สุขเจริญ (2556) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และงานวิจัยของมิ่งขวัญ พรรัตน์โชค (2556) ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวม ครูมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ อยู่ในระดับมากและในรายมาตรฐานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูตระหนักถึงความสำคัญและเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน เข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ความสามารถและความถนัด และปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และพอใจในบทบาทของตนที่มีส่วนช่วยให้ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะข้าราชการครูด้วยแล้วการปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มิเช่นนั้นจะถือว่าเป็นการขัดคำสั่งราชการมีความผิดทางวินัย ดังนั้น

หากครูทุกคนปฏิบัติงานร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ก็ทำให้งานนั้นๆ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของสถานศึกษานั้นเอง

1.2 มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ และเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนมีระเบียบวินัย และครูมีความประพฤติเรียบร้อย กิริยา วาจาสุภาพมีจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูทั้งนี้ เป็นเพราะการแสดงออกการประพฤติ ด้านปฏิบัติงาน บุคลิกภาพทั่วไปการแต่งกายกิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูยอมทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง ย่อมบ่งบอกถึงตัวครู ครูทุกคนจึงมีจิตสำนึกในการเป็นครูเป็นตัวอย่างที่ดี จึงปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

1.3 มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 3 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับภารกิจประจำวัน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นตามสถานการณ์ของสังคมและนำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและวิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลมีการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการแข่งขันกันมากขึ้น การสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเจริญอย่างต่อเนือง ครูจึงต้องให้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์

1.4 มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก เพียงมาตรฐานเดียวที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมากมายและรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับเทคโนโลยีที่พัฒนาอยู่เสมอเพราะสื่อการสอนจะมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับ การนำไปใช้ให้ตรงกับศักยภาพของผู้เรียนซึ่งความสามารถของผู้เรียนก็มีความแตกต่างกัน จึงส่งผลให้มาตรฐานที่ 5

นี้มีผลการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่เพียงระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานของวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1.1 มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยเพียงมาตรฐานเดียว อาจเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมากและรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละวิชา นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการคิดค้นผลิตสื่อ การใช้สื่อ และการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนอยู่เสมอและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นผลิตสื่อจากวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้ รวมถึงสื่อที่เป็นเทคโนโลยีร่วมสมัยด้วยเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ควรนำข้อมูลที่ค้นพบในมาตรฐานที่ 5 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้บุคลากรครูปรับปรุงหรือพัฒนาพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่หรือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ควรนำข้อมูลที่ค้นพบในมาตรฐานที่ 5 กำหนดเป็นหัวข้อสำคัญในการคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูให้เจาะจงในรายละเอียดของแต่ละมาตรฐานให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรได้มีการศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู เพื่อเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการครู พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และอัตราจ้างด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ชลทิชา สุขเจริญ. (2556). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- มิ่งขวัญ พรรัตน์โชค. (2556). *การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชายฝั่งรเขต 1* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2553*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement. Retrieved from <https://www.pdfsemanticscholar.org/4311/e3cdea052e3fe005878b99637808a5f90538.pdf>
- Likert, R. (1970). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.

การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ ในรายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

Development of Item Specifications for Scientific Competency in Physics for Mathayomsuksa 5 Students

สุเมธาวี ขันทอง^{1,*} และน้ำทิพย์ องอาจวานิชย์²
Sumethawe Khanthong^{1,*} and Namthip Ongardwanich²

รับบทความ 30 เมษายน 2563 แก้ไข 24 พฤษภาคม 2563

ตอบรับ 1 มิถุนายน 2563

Received 30 April 2020 Revised 24 May 2020

Accepted 1 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ และ 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 จำนวน 362 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพลักษณะเฉพาะของข้อสอบ แบบประเมินความเหมาะสมของข้อสอบ และข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ลักษณะเฉพาะของข้อสอบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย พฤติกรรมหลัก พฤติกรรมย่อย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์ รูปแบบข้อสอบ ลักษณะคำถาม ลักษณะคำตอบ และตัวอย่างข้อสอบ คุณภาพของลักษณะเฉพาะของข้อสอบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก 2) ข้อสอบที่พัฒนาขึ้นตามลักษณะเฉพาะของข้อสอบเป็นข้อสอบเขียนตอบ และเลือกตอบ และสอดคล้องกับสมรรถนะวิทยาศาสตร์ จำนวน 35 ข้อ โดยข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์มีคุณภาพความ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก 65000
M.Ed., Student in Educational Research and Evaluation, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

² คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก 65000
Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: may.new.day@gmail.com

ตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 ค่าความยากตั้งแต่ 0.20 – 0.72 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.32-0.91 ความเชื่อมั่น 0.940 และความตรงเชิงโครงสร้างโดยพิจารณาจากคะแนนสอบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ที่มีสมรรถนะวิทยาศาสตร์สูงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้ที่มีสมรรถนะวิทยาศาสตร์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: ลักษณะเฉพาะของข้อสอบ สมรรถนะวิทยาศาสตร์ วิชาฟิสิกส์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop and verify the qualification of the item specifications for scientific competency in physics, and 2) to develop and verify the quality of the item scientific competency in physics subject. The sample consisted of 362 students in The Secondary Educational Service Area Office 1 by multi stage sampling. The instruments used were the evaluation form to evaluate the item specifications for scientific competency in physic, the assessment form, physics and the test for scientific competency. The research findings were as follows: 1) Item specifications include main behavior, sub behavior, learning unit, learning indicators, the purpose, test form, the question style, the correct answer, and the sample test. The quality of the item specifications in terms of accuracy, suitability and probability was in the high level. 2) The quality of item scientific competencies 35 item was shown by content validity with IOC indices ranged from 0.60 to 1.00, indices of difficulty ranged from 0.20 to 0.72, discrimination power ranged from 0.32 to 0.91 reliability scale was 0.940 and construct validity by considering from the exam scores between groups was the group with high scientific competencies had higher average scores than those with low scientific competencies was which statistically significant difference at .05 levels.

Keywords: Item Specifications, Scientific Competency, Physics

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนซึ่ง โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาในการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดย PISA เน้นการประเมิน

สมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560, น. 1)

การประเมินผลนักเรียนระดับโรงเรียนและระดับประเทศที่ผ่านมาเน้นการประเมินด้านความรู้ฟิสิกส์เป็นหลัก รวมถึงครูที่สอนในรายวิชาฟิสิกส์ (วิทยาศาสตร์กายภาพ) มุ่งเน้นที่จะสอนเพียงแต่ความรู้ด้านเดียว เพื่อนำไปสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือสอบแข่งขัน ขาดการบูรณาการความรู้ฟิสิกส์กับชีวิตจริง ทำให้ผลการประเมินส่วนใหญ่ที่ได้เป็นประเมินเพียงด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาฟิสิกส์เท่านั้น อิวจ์เดลานี (2562) ได้กล่าวว่า การประเมินผลควรจะเป็นการวัดสมรรถนะและความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ของนักเรียน และควรเป็นส่วนหนึ่งของโครงการหรือกิจกรรม

ในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นตลอดปีการศึกษา ซึ่งความรู้เป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีอยู่อย่างเชี่ยวชาญที่เรียกว่า สมรรถนะ แต่การทดสอบต่างๆ บางส่วนก็ยังขาดการประเมินสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในด้านการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ การประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์

ผลการประเมินโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ปี พ.ศ. 2561 ของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนักเมื่อเทียบกับรอบการประเมินที่ผ่านมา เนื่องจากที่ผ่านมาครูผู้สอนผู้เรียนเคยชินกับการประเมินผลในด้านความรู้เป็นหลัก และรูปแบบข้อสอบที่เป็นลักษณะตัวเลือกเป็นส่วนใหญ่ ครูผู้สอนจึงเป็นส่วนสำคัญสำหรับการประเมินผลเพื่อตีคุณค่าที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนแต่ละคน โดยการประเมินสมรรถนะจะต้องมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดที่ชัดเจนซึ่งการกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบเป็นสร้างกฎเกณฑ์สำหรับการเขียนข้อสอบให้รัดกุมมีเหตุผลเป็นปรนัยวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้

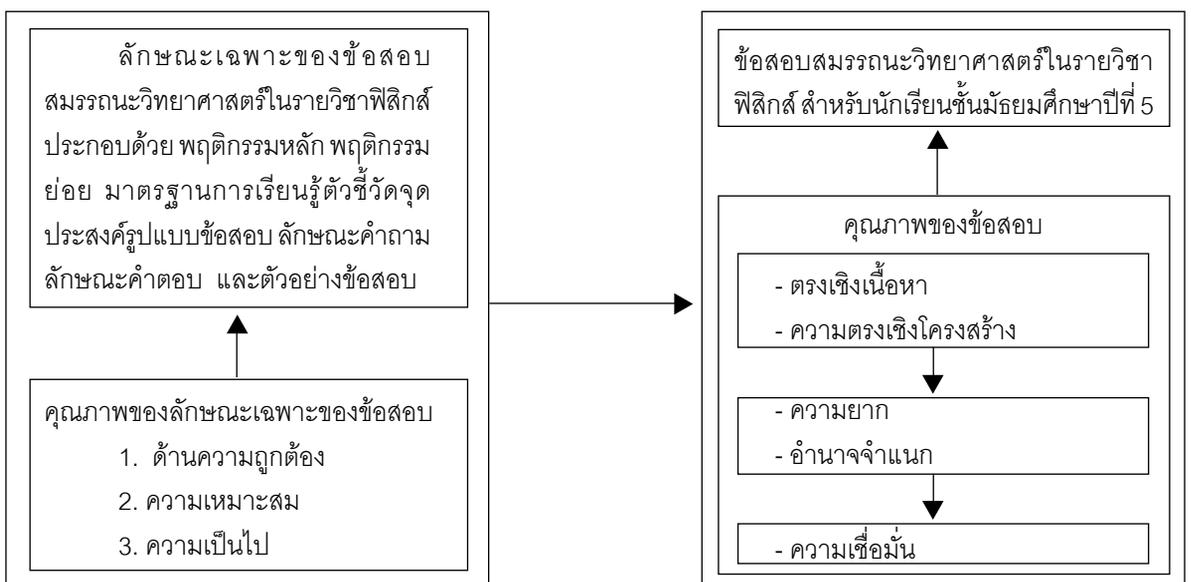
ทำให้สะดวกในการเขียนข้อสอบมากขึ้น ข้อสอบที่สร้างตามของลักษณะเฉพาะข้อสอบจึงมีประสิทธิภาพในการวัดครอบคลุมทั้งพฤติกรรม และสาระสำคัญต่างๆ (เจษฎา ชมชื่น, 2553)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้ได้แนวทางที่ชัดเจนในการประเมินสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนในรายวิชาฟิสิกส์ และสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินสมรรถนะวิทยาศาสตร์ไปพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิทยาศาสตร์ที่ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางให้กับครูและบุคคลากรอื่นที่สนใจในการพัฒนาข้อสอบที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตแหล่งข้อมูล

ระยะที่ 1 ตรวจสอบคุณภาพลักษณะเฉพาะข้อสอบ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัยและประเมิน การศึกษา จำนวน 2 ท่าน และด้านการสอนรายวิชา ฟิสิกส์ จำนวน 3 ท่าน

ระยะที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา เขต 40 จำนวน 4,110 คนและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เขต 40 จำนวน 362 คน โดยทำการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน (Multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพลักษณะเฉพาะของ ข้อสอบ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของลักษณะเฉพาะ ข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์แบบ มาตราส่วนประมาณค่า

เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ ได้แก่ 1) แบบ ประเมินความสอดคล้องของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ ในรายวิชาฟิสิกส์ 2) ข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ใน รายวิชาฟิสิกส์

การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของ ลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ใน รายวิชาฟิสิกส์ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบของ ลักษณะเฉพาะของข้อสอบที่เหมาะสมทำการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพลักษณะเฉพาะของข้อสอบและนำ เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพลักษณะเฉพาะของข้อสอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของ ลักษณะเฉพาะของข้อสอบ

ระยะที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ สมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ ผู้วิจัยศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องและลักษณะเฉพาะข้อสอบที่พัฒนาขึ้น

ในระยะที่ 1 และสร้างเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยพิจารณาค่าดัชนีความ สอดคล้องของข้อสอบ 42 ข้อ ซึ่งมีข้อสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 39 ข้อ ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำ ข้อสอบไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 1 จำนวน 35 คน เพื่อตรวจสอบความปรนัยและความยากและ อำนาจจำแนกรายข้อมีข้อสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 35 ข้อ นำข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 2 จำนวน 362 คน เพื่อตรวจสอบความยากและอำนาจจำแนก รายข้อ โครงสร้าง โดยพิจารณาจากคะแนนสอบและจำแนก กลุ่มโดยใช้เทคนิค 27% โดยนำผลการทดสอบมาตรวจสอบ หาคุณภาพของข้อสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

1. สถิติพื้นฐาน ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพลักษณะ เฉพาะของข้อสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความ ตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ความยาก และอำนาจจำแนกจำแนก กลุ่มโดยใช้เทคนิค 27% ความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาคและความตรงเชิงโครงสร้างโดย พิจารณาจากคะแนนสอบระหว่างกลุ่ม

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของ ลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ใน รายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะ วิทยาศาสตร์พบว่า ลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะ วิทยาศาสตร์ประกอบด้วย พฤติกรรมหลัก หมายถึง สมรรถนะ วิทยาศาสตร์พฤติกรรมย่อยหมายถึง สมรรถนะ วิทยาศาสตร์ 3 ด้าน จุดประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายที่ ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออกในแต่ละพฤติกรรมย่อย ตัวอย่าง ข้อสอบ หมายถึง ข้อสอบที่พัฒนาขึ้นตามลักษณะเฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดรูปแบบข้อสอบ ลักษณะคำถาม และลักษณะคำตอบโดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะในส่วน

ของตัวอย่างข้อสอบควรมีแนวคำตอบและเกณฑ์การให้คะแนน และได้เสนอแนะรูปแบบของข้อสอบควรมีลักษณะที่หลากหลาย

2. การตรวจสอบคุณภาพลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านความถูกต้อง	3.92	0.72	มาก
ด้านความเหมาะสม	4.00	0.72	มาก
ด้านความเป็นไปได้	4.12	0.62	มาก
รวม	4.01	0.65	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ในด้านความถูกต้องมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.72) ด้านความเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.72) ด้านความเป็นไปได้มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.62) ภาพรวมของลักษณะเฉพาะของข้อสอบมีคุณภาพในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.65)

3. การออกแบบลักษณะเฉพาะข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์เป็นการพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบเฉพาะ เพื่อให้ได้ลักษณะเฉพาะของกรอบการพัฒนาข้อสอบมากขึ้น โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดและสมรรถนะวิทยาศาสตร์พบว่ามีตรงเชิงเนื้อหา 0.50 ขึ้นไป ทุกข้อคำถามผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การออกข้อสอบควรพิจารณาจากเนื้อหาของแต่ละตัวชี้วัดเพื่อให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ผู้ทดสอบได้เรียนรู้อมา

ตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. การตรวจสอบคุณภาพข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบดังนี้

1.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า ข้อสอบจำนวน 42 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหาตามเกณฑ์อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ทั้งหมด 39 ข้อ

1.2 ผลค่าความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบ พบว่า การทดสอบครั้งที่ 1 มีข้อสอบ 35 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์และการทดสอบครั้งที่ 2 มีข้อสอบ 35 ข้อ ผ่านเกณฑ์ความยากและอำนาจจำแนกทุกข้อ โดยมีค่าความยาก 0.20-0.72 และค่าอำนาจจำแนก 0.32-0.91

1.3 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่ามีค่า 0.940 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

1.4 ผลความตรงตามโครงสร้าง เมื่อเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า กลุ่มผู้มีความสามารถด้านสมรรถนะวิทยาศาสตร์สูงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้มีความสามารถด้านสมรรถนะวิทยาศาสตร์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความตรงตามโครงสร้างของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์

กลุ่มนักเรียน	N	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มผู้สมรรถนะวิทยาศาสตร์สูง	98	56.95	6.59	47.621**
กลุ่มผู้สมรรถนะวิทยาศาสตร์ต่ำ	98	15.25	5.63	

2. การพัฒนาข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาข้อสอบและตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ ทำให้ได้ข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ที่มีรูปแบบเขียนตอบและเลือกตอบ และผ่านเกณฑ์จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ 15 ข้อ ด้านการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ 9 ข้อ และด้านการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์ 11 ข้อ ซึ่งมีความยากระหว่าง 0.20-0.72 และอำนาจจำแนกระหว่าง 0.32-0.91

อภิปรายผล

การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของลักษณะเฉพาะข้อสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ Florida Department of Education (2012) Heather P. Wright (2012) Indiana Department of Education (2018) เจษฎา ชมชื่น (2553) ศิริธนากาญจน์ ภูมิรัง (2555) อนันดา สันฐิตวิถิชัย (2556) ณัฐพล สิทธิกุล (2560) และกุลจิรา ฝุ่นวัง (2561) โดยนำข้อมูลลักษณะเฉพาะของข้อสอบมาสังเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบลักษณะเฉพาะข้อสอบที่เหมาะสมสำหรับข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย พฤติกรรมหลัก พฤติกรรมย่อย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์ รูปแบบข้อสอบ ลักษณะคำถาม ลักษณะคำตอบ และตัวอย่างข้อสอบ การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบจะทำให้เกิดแนวทางการสร้างข้อสอบที่ครอบคลุมสอดคล้องกับ สุเทพ สันติวรานนท์ (2533, น. 35-36) ลักษณะเฉพาะเป็นการจัดระบบสำหรับการเขียน

ข้อสอบให้มีความสมบูรณ์ ทำให้เกิดความสะดวกในการเขียนข้อสอบที่ครอบคลุม

ตรวจสอบคุณภาพของลักษณะเฉพาะของข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญจะประเมินคุณภาพของลักษณะเฉพาะของข้อสอบด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะเฉพาะมีการสังเคราะห์จากเอกสารที่น่าเชื่อถือ และมีความสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยกับณัฐพล สิทธิกุล (2560) และอนันดา สันฐิตวิถิชัย (2556) คุณภาพลักษณะเฉพาะของข้อสอบในด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ที่มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากจะสามารถนำไปสร้างข้อสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบลักษณะเฉพาะข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดและสมรรถนะวิทยาศาสตร์ มีความตรงเชิงเนื้อหา 0.50 ขึ้นไป ทุกตัวข้อสอบที่พัฒนาขึ้นจึงมีความครอบคลุมเนื้อหา ทั้งนี้เป็นเพราะวิจัยได้วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดและสมรรถนะวิทยาศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพมีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินรวมถึงให้คำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555, น. 16) การประเมินผลวิทยาศาสตร์ในชั้นเรียนจะต้องกำหนดจุดหมายของการประเมินเพื่อให้การประเมินครอบคลุมตามเป้าหมายการจัดการเรียนรู้

การตรวจสอบคุณภาพข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์โดยการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา จากดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 42 ข้อ ซึ่งมีข้อสอบจำนวน 39 ข้อที่ผ่านเกณฑ์ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตาม

คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยข้อสอบที่มีความตรงเชิงเนื้อหาจะเป็นข้อสอบ สามารถนำไปใช้ได้จริง วัดได้ตรงตามเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับประสพชัย พสุนนท์ (2558, น. 380-381) ความตรงเชิงเนื้อหาเป็นการตรวจสอบด้านข้อคำถามกับเนื้อหาควรมีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงด้านเนื้อหา และประสพการณ์ที่ต้องการสอบถามในข้อคำถามที่สร้างขึ้น การตรวจสอบความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบ พบว่า ข้อสอบทุกข้อผ่านเกณฑ์ค่าความยากและอำนาจจำแนก ข้อสอบดังกล่าวจึงเป็นข้อสอบที่สามารถจำแนกคนเก่งและคนอ่อนได้ สอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2556, น. 223) ระดับความยากของข้อสอบควรมีความยากที่พอเหมาะ และอำนาจจำแนกของข้อสอบจะทำให้สามารถเห็นความสามารถที่แตกต่างของผู้ทดสอบ โดยผู้ที่มีความสามารถสูงจะสามารถทำข้อสอบนั้นได้ ส่วนผู้ที่มีความสามารถต่ำจะไม่สามารถทำข้อสอบข้อนั้นได้ การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบมีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง เนื่องจากข้อสอบนี้ได้พัฒนาขึ้นตามลักษณะเฉพาะที่มีคุณภาพ มีการตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งทำการทดสอบ 2 ครั้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของเจษฎา ชมชื่น (2553) และกุลจิรา ฟูม่วง (2561) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบในรายวิชาต่างๆ พบว่าการกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบทำให้มีความตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นระดับสูง การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างพบว่า กลุ่มผู้มีความสามารถด้านสมรรถนะวิทยาศาสตร์สูงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้มีความสามารถด้านสมรรถนะวิทยาศาสตร์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับประสพชัย พสุนนท์ (2558, น. 389) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างเป็นการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จะทำให้ได้กลุ่มที่มีลักษณะสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด และกลุ่มที่มีลักษณะตรงข้ามกับสิ่งที่ต้องการวัดและศิริชัย กาญจนวาสี (2556, น. 125) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนที่วัดระหว่างกลุ่มทำให้แน่ชัดว่าแต่ละกลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างกัน

การพัฒนาข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาข้อสอบจำนวน 35 ข้อ ซึ่งครอบคลุมทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยข้อสอบที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะข้อสอบในรูปแบบเลือกตอบและเขียนตอบทั้งนี้เป็นเพราะข้อสอบได้มีการทดสอบหลายครั้งเพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยและหาคุณภาพรายข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555, น. 9) ข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ควรมีความเป็นปรนัยมีรูปแบบข้อสอบหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพของตนเองออกมาอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรนำข้อมูลการทดสอบไปส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านสมรรถนะวิทยาศาสตร์ในรายวิชาฟิสิกส์ให้กับผู้เรียน

1.2 ควรมีการเผยแพร่ลักษณะเฉพาะของข้อสอบกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จะได้มีแนวทางในการเขียนข้อสอบที่ชัดเจนและมีคุณภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวัดและประเมินผลของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบ ควรมีการดำเนินการสร้างข้อสอบตามลักษณะเฉพาะในรายวิชาอื่นๆ และในระดับชั้นอื่นๆ ด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา

2.2 ในการตรวจสอบข้อสอบสมรรถนะวิทยาศาสตร์ซึ่งมีรูปแบบข้อสอบที่หลากหลาย ควรมีการศึกษาจำนวนผู้ตรวจข้อสอบ เพื่อมีการสรุปอ้างอิงความน่าเชื่อถือของผลการวัด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดหลักคุณลักษณะแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลจิรา ฝุ่นวัง. (2561). การสร้างลักษณะเฉพาะของข้อสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 29(3), น. 174-189.
- เจษฎา ชมชื่น. (2553). *การพัฒนาลักษณะเฉพาะของข้อสอบวัดความสามารถในการวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)*.
- ณัฐพล สิทธิกุล. (2560). *การพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะของข้อสอบและแบบสอบการรู้เคมีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18(1), น. 375-396.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริณกาญจน์ ภูมิรัง. (2555). *การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยโดยวิธีกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)*.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). *การวัดและประเมินผลวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- _____. (2560). *กรอบโครงสร้างการประเมินผลนักเรียนโครงการ PISA 2015*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุเทพ สันติวรานนท์. (2533). *การกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบ*. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อนันดา สันติวิจิตรนิชัย. (2556). *การพัฒนาลักษณะเฉพาะของแบบสอบที่บูรณาการระหว่างตัวชี้วัดความสามารถด้านการอ่านการคิดวิเคราะห์และการเขียนกับตัวชี้วัดการประเมินสาระการเรียนรู้: การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุมิติ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*.
- อีวจ์ เดลานี. (22 เมษายน 2562). *การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะคือหัวใจสำคัญของการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/>
- Florida Department of Education. (2012). *FCAT 2.0 Test Item Specifications*. Retrieved July 20, 2019, from <http://www.fldoe.org/accountability/assessments/k-12-student-assessment/archive/fcat-2-0/test-items-specifications.stml>.
- Heather, P. W. (2012). *New Test Item Specifications for High School Courses*. Retrieved July 20, 2019, from <https://www.slideserve.com/yan/developed-by-heather-p-wright-cherlottla-argrett-powerpoint-ppt-presentation>
- Indiana Department of Education. (2018). *ILEARN Test Design*. Retrieved July 20, 2019, from <https://www.doe.in.gov/assessment/ilearn-test-design>

สารสนเทศสำหรับการส่งบทความตีพิมพ์วารสารราชพฤกษ์

นโยบายและวัตถุประสงค์

วารสารราชพฤกษ์เป็นวารสารระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งเป็นวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของคณาจารย์/ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในรูปของบทความวิชาการหรือบทความวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งในและนอกสถาบัน และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ประสบการณ์ ผลงานระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา กับสถาบันการศึกษาอื่นๆ โดยกำหนดเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม

เกณฑ์การตีพิมพ์

1. บทความที่ส่งมาเพื่อเผยแพร่ ต้องเป็นบทความใหม่ที่อยู่ในสาขาวิชา ดังนี้คือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/จิตวิทยา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารรายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ ต้องผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความอย่างน้อย 2 ท่าน โดยมีรูปแบบการกลั่นกรองบทความก่อนการตีพิมพ์แบบ Double-blind peer review และผู้เขียนจะได้รับวารสารฯ จำนวน 2 เล่ม

2. ผลงานวิจัย/วิชาการ ที่รับพิจารณาตีพิมพ์ ต้องพิมพ์ด้วยกระดาษขนาด A4 หน้าเดียว เว้นขอบซ้าย และด้านบน 1.5 นิ้ว (4 ซม.) เว้นขอบขวาและด้านล่าง 1 นิ้ว (2.5 ซม.) อักษร Cordia New ขนาด 16 point โดยให้จัดรูปแบบการพิมพ์แบบหน้าเดียว ความยาวประมาณ 10-12 หน้า (กรณีที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนด กองบรรณาธิการจะไม่รับพิจารณา) โดยมีส่วนประกอบดังนี้

3. บทความที่เป็นบทความวิจัย ต้องมีองค์ประกอบเรียงตามลำดับ ดังนี้

3.1 ชื่อเรื่อง (Title) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.2 ชื่อผู้แต่ง (Authors) ทุกคน พร้อมระบุรายละเอียดสถาบันการศึกษา/หน่วยงานที่สังกัด ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุอีเมลล์ของผู้แต่ง

3.3 บทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยความยาวประมาณ 300 คำ และให้จัดโครงสร้างบทความวิจัย ดังนี้ คือ บทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยในแต่ละตอนของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้องมีคำสำคัญ (Keywords) ประมาณ 3-5 คำ

3.4 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วยบทนำ (ครอบคลุมความสำคัญ และที่มาของปัญหาการวิจัย) วัตถุประสงค์ สมมุติฐานการวิจัยกรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล/ทดลอง วิธีดำเนินการวิจัย/ทดลอง) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้ และเอกสารอ้างอิง

3.5 การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อเรื่อง กองบรรณาธิการได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการอ้างอิงเพื่อให้มีความเป็นสากลมากขึ้น จากเดิมการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบ นาม-ปี (author-date in-text citation) ให้เปลี่ยนการอ้างอิง รายการเอกสารอ้างอิงใช้ตามรูปแบบ APA โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนใช้อ้างอิง ที่ปรากฏเฉพาะในบทความเท่านั้น และจัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ทั้งนี้ อ้างอิงจากคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และภาคินพนธ์ ปี 2559 ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3.6 ผู้ส่งบทความต้องมีคำรับรองว่าบทความของตนไม่เคยตีพิมพ์ในวารสาร รายงาน หรือสิ่งพิมพ์ อื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น นำส่งพร้อมบทความในการลงทะเบียนขอรับตีพิมพ์ (ดาวน์โหลดจากหน้าเว็บไซต์)

3.7 ผู้ส่งบทความต้องนำส่งแบบประเมินตนเองในการตรวจสอบรายการนำส่งบทความวิจัย/วิชาการ เพื่อขอรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารราชพฤกษ์ (ดาวน์โหลดจากหน้าเว็บไซต์)

3.8 หากรูปแบบการพิมพ์ไม่เป็นตามกำหนดข้อ 3.1-3.5 และไม่นำส่งหรือแนบเอกสารข้อ 3.6-3.7 ไม่ครบถ้วน กองบรรณาธิการจะไม่รับพิจารณาบทความ

การติดต่อสอบถามในการจัดส่งบทความ

กองบรรณาธิการวารสารราชพฤกษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร. 0-4427-2827 ต่อ 14 หรือ e-mail: ratchaphruekjournal@gmail.com

ผู้สนใจส่งบทความสามารถลงทะเบียนส่งบทความได้ที่

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/Ratchaphruekjournal>

“บทความและข้อความที่ลงตีพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป ในกรณีที่มีการลอกเลียนหรือแอบอ้างโดยปราศจากการอ้างอิงหรือทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานของผู้เขียน กรุณาแจ้งให้ทางกองบรรณาธิการทราบด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง”

การเขียนอ้างอิงตามรูปแบบ APA Style (American Psychological Association)

1. การอ้างอิงในเนื้อหา

1.1 การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าข้อความ

ตัวอย่าง

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2545)

นางลักษณ์ วิรัชชัย, ดร.ณิธิ รัชทรัพย์ และสุวิมล ว่องวาณิช (2544)

พัชรินทร์ บุญเทียม (2553, น. 38-39)

Alamazi (1993, p. 48)

Giddings (1991, pp. 149-153)

Edstrom et al. (2008)

Hoban, Yadin and Tabory (1999)

1.2 การอ้างอิงในเนื้อหาท้ายข้อความ

ตัวอย่าง

(ทรรคนะ ใจชุ่มชื่น, 2543)

(ประภัสสร พูลโรจน์, 2543)

(อมร รัชศาสตร์, 2544, น. 39-45)

(Poole, 2002, pp. 278-279)

2. การลงรายการอ้างอิงหรือบรรณานุกรม

2.1 หนังสือ

ตัวอย่าง

จุมพต สายสุนทร. (2552). *กฎหมายระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 8 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

Harris, M. B. (1995). *Basic statistics for behavioral science research*. Boston: m Allyn and Bacon.

ปิยะ นากสงค์ และพันธุ์วี วรสิทธิกุล. (2545). *คู่มือฟังเพลงเล่นเกมร้อง คาราโอเกะ*. กรุงเทพฯ:

ซัคเซส มีเดีย.

Magee, J. & Kramer, J. (2006). *Concurrency state models & java programs*. West Sussex,

UK: John Wiley

Magee, J. & Kramer, J. (2006). *Concurrency state models & java programs*. West Sussex,

UK: John Wiley.

สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชชะนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2551). *สถิติวิเคราะห์*

สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และ พฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL.

กรุงเทพฯ: มิสชั่น มีเดีย.

2.2 หนังสืออ้างอิง

ตัวอย่าง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

วงศ์ วรรณพิเชฐ. (2548). พจนานุกรมตัวอย่าง ประโยค วลี ภาษาอังกฤษ พร้อมคำแปล. กรุงเทพฯ: ไทยเวสต์ พับลิเคชั่น.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2548). กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทย สำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

Encyclopedia of software engineering. (1994). New York: John Wiley & Sons.

Webster's New World Dictionary of computer terms. (1998). New York: Wester's New World.

2.3 วารสาร

ตัวอย่าง

ลำดวน เทียรมนิธิกุล. (2552). เส้นทางเสด็จเยี่ยมราชสำนักต่างประเทศ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ปี พ.ศ. 2443-2444 (ร.ศ. 119-120). *วารสารฐานสาร*, 28(4), น. 29-39.

ปิยะวิทย์ ทิพรส. (2553). การจัดการป้องกันและลดสารให้กลิ่นโคลน Geosmin ในผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำ. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 24(72), น. 103-119.

Siriwongworawat, S. (2003). Use of ICT in Thai libraries: An overview. *Program: Electronic Library and Information Systems*, 37(1), pp. 38-43.

Tandra, R., Sahai, A. & Veeravalli, V. (2011, March). Unified space-time metrics to evaluate spectrum sensing. *IEEE Communications Magazine*, 49(3), pp. 54-61.

2.4 รายงานการวิจัย

ตัวอย่าง

ธนิดา ผาติเสนะ. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา การคิดเชิงระบบ ของนักศึกษาหลักสูตรศาสตรสาธาณสุขศาสตร์ มหาลัยราชภัฏนครราชสีมา (รายงานผลการวิจัย). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

กิติพงษ์ ลื่อนาม. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนสอดแทรกความรู้ ด้านจริยธรรมเน้น การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่อง การทดสอบสมมุติฐาน: รูปแบบผลงานระเบียบวิธี (รายงานผลการวิจัย). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

Chitnomrath, T. (2011). *A Study of factors regarding firm characteristics that affect financing decisions of public companies listed on the stock exchange of Thailand* (Research report). Bangkok: Dhurakij Pundit University.

2.5 เอกสารการประชุมวิชาการ

ตัวอย่าง

- ซัชพล มงคลิก. (2552). การประยุกต์ใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ในการจัดการการผลิตแบบพหุเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยา. ใน *การประชุมวิชาการ การบริหารและการจัดการ ครั้งที่ 5* (น. 46). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธมนวรรณ ภัฏญาหัตถ์ และศรัณยพงศ์ เทียงธรรม. (2554). ความพึงพอใจของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อ ประโยชน์ของสมาร์ตโฟน. ใน *ชนัญชี ภั้งคานนท์ (บ.ก.), กระบวนทัศน์ มหาวิทยาลัยไทยบนความท้าทายของเอเชีย ปาซิฟิก* (น. 119-121). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Krongteaw, C., Messner, K., Hinterstoisser, B. & Fackler, K. (2010). Lignocellulosic structural changes after physic-chemical pretreatment monitored by near infrared spectroscopy. In S. Saranwong, S. Kasemsumran, W. Thanapase & P. Williams (Eds.), *Near infrared spectroscopy: Proceedings of the 14th International Conference* (pp. 193-198). West Sussex, UK: IMP.
- พนิดา ไพเรนรี. (มีนาคม 2554). *การจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด กาฬสินธุ์*. การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- Phadungath, C. & Metzger, L. E. (2006, July). *Effect of sodium gluconate on the solubility of calcium lactate*. ADSA-ASAS Joint Annual Meeting. Minneapolis, MN.

2.6 วิทยานิพนธ์

ตัวอย่าง

- สมหญิง ชูชื่น. (2559). *การสังเคราะห์อนุพันธ์ของแนพโทควิโนน* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- วันชนะ กลั่นพรมสุวรรณ. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในกองทัพไทย* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- Nickels, D. W. (2005). *The relationship between IT-business alignment and organizational culture: An exploratory study* (Doctoral dissertation, University of Memphis).

2.7 หนังสือพิมพ์

ตัวอย่าง

- พนิดา สงวนเสรีวานิช. (24 เมษายน 2554). พระปลัดสุชาติ สุวัฑฒโก ปกาเกอญอ นักพัฒนา. *มติชน*, น. 17-18.
- รังสรรค์ ศรีวรศาสตร์. (28-29 เมษายน 2554). ฆ่าจ๊ก DRG. *สยามรัฐ*, น. 16.

2.8 เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่าง

สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย. (2554). *จัดระเบียบสำนักงานทนายความ*. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.lawyerscouncil.or.th/2011/index.php?name=knowledge>
CNN Wire Staff. (2011). *How U.S. forces killed Osama Bin Laden*. Retrieved May 3, 2011, from <http://www.cnn.com/2011/WORLD/asiapcf/05/02/bin.laden.raid/index.html>

2.9 วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่าง

บงการ หอมมานน. (2551). เทคโนโลยีกับการควบคุมด้วยตรรกะฟัซซี่ ตามขั้นตอนและฟังก์ชันสมาชิก. *ไมโครคอมพิวเตอร์*, 26(271), น. 153-156. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.dpu.ac.th/laic/page.php?id=5753>
Judson, R. A. & Klee, E. (2011). Big bank, small bank: Monetary policy implementation and banks' reserve management strategies. *Journal of Economics and Business*, 63(4), pp. 306-328 Retrieved June 23, 2011, from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0148619511000142>

แบบรับรองการพิจารณาผลงานวิชาการเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารราชพฤกษ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เรียน บรรณารักษาราชพฤกษ์

ตามที่ย้ำพเจ้า นาย/นาง/นางสาว

ตำแหน่ง/สถานภาพ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร. อาจารย์ นักศึกษาระดับ สาขาวิชา

หลักสูตร มหาวิทยาลัย

อื่นๆ ระบุ

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ (ที่ติดต่อได้)

.....
.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน โทรศัพท์มือถือ

โทรสาร e-mail :

มีความประสงค์ขอส่งผลงานวิชาการ เรื่อง :

ชื่อผลงาน (ภาษาไทย)

.....
ชื่อผลงาน (ภาษาอังกฤษ)

ประเภทของผลงานวิชาการ บทความวิจัย บทความวิชาการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานนี้ เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว

เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ระบุชื่อในผลงาน

มาเพื่อขอให้พิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการของหน่วยงานบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ **ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความที่ส่งมาเผยแพร่เป็นบทความใหม่ โดยไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร รายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ

(.....)

ลายมือชื่อเจ้าของบทความ

วันที่ เดือน พ.ศ.

**แบบรับรองบทความวิจัย (วิทยานิพนธ์/ปริญญานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์)
เพื่อเสนอพิจารณาขอตีพิมพ์ในวารสารราชพฤกษ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**

เรียน บรรณารักษาราชพฤกษ์

ข้าพเจ้า ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร. อาจารย์

ชื่อ-สกุล

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ (ที่ติดต่อได้)

.....
.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน โทรศัพท์มือถือ

โทรสาร e-mail :

ขอรับรองว่าได้ตรวจสอบบทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์/ปริญญานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง :

ชื่อผลงาน (ภาษาไทย).....

.....

ชื่อผลงาน (ภาษาอังกฤษ).....

.....

ชื่อ-สกุล นักศึกษา.....

สาขาวิชา มหาวิทยาลัย

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ (ที่ติดต่อได้)

.....
.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน โทรศัพท์มือถือ

โทรสาร e-mail :

ว่าถูกต้องตามหลักวิชาการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น

ลงชื่อ

ลายมือชื่อ

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบประเมินตนเองในการตรวจสอบรายการนำส่งบทความ เพื่อขอรับการพิจารณา ตีพิมพ์ในวารสารราชพฤกษ์

(บทความวิจัย)

ชื่อบทความ (ไทย).....

ชื่อบทความ (อังกฤษ).....

- บทความย่อ มีความยาวไม่เกิน 300 คำ
 - วัตถุประสงค์การวิจัย
 - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - สถิติที่ใช้ในการวิจัย
 - ผลการวิจัย
- Abstract การเขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความยาวไม่เกิน 300 คำ
- คำสำคัญ/Keywords (อย่างน้อย 3-4 คำ)
- บทนำ
- วัตถุประสงค์การวิจัย
- สมมุติฐานการวิจัย
- กรอบแนวคิดในการวิจัย
- วิธีดำเนินการวิจัย
 - ประชากร
 - การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - กลุ่มตัวอย่าง
 - การวิเคราะห์ข้อมูล
 - เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- ผลการวิจัย
- สรุปผลการวิจัย
- อภิปรายผลการวิจัย
- ข้อเสนอแนะ
- การอ้างอิง / รายการอ้างอิง เป็นไปตามที่วารสารกำหนด
- เอกสารใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามี) **กรุณาส่งเอกสารเพิ่มเติม**

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

()

แบบประเมินตนเองในการตรวจสอบรายการนำส่งบทความ เพื่อขอรับการพิจารณา ตีพิมพ์ในวารสารราชพฤกษ์

(บทความวิชาการ)

ชื่อบทความ (ไทย).....

.....

ชื่อบทความ (อังกฤษ).....

.....

- บทความย่อ มีความยาวไม่เกิน 300 คำ
- Abstract การเขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความยาวไม่เกิน 300 คำ
- บทนำ
- เนื้อหา
- สรุป
- การอ้างอิงเอกสาร การอ้างอิงในเนื้อหาถูกต้องตามรูปแบบที่วารสารกำหนด และมีความทันสมัย

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(_____)